

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Gironummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

31^e jaargang

convocaat nummer 1

januari 2008

NIEUWJAARSWENS

Namens het bestuur van onze vereniging mag ik U en Uw dierbaren een gezond en gelukkig Nieuwjaar wensen. Ziezo! Aan de traditie is voldaan. Wat staat ons in het komende jaar te wachten?

Als het aan ons ligt: veel nieuwe initiatieven. Die hebben wij lang niet altijd zelf bedacht. Het gestructureerde overleg met de zusterverenigingen in andere steden levert vele goede ideeën op die daar een succes geworden zijn, dus waarom niet hier?

Het antwoord is: omdat het ons aan menskracht ontbreekt. Een voorspelbare reactie hierop is: "doe dan niet alles zelf." En dat is precies wat wij in 2008 willen bereiken.

Neem bijvoorbeeld het plan "leer Uw stad kennen." Zeer succesvol in Vlaardingen. Maar iets dat daar goed loopt zal niet zonder aanpassingen bruikbaar zijn in Delft. In elke stad lopen de hazen anders. Er zijn ongetwijfeld in Delft instellingen, die zich ook met dat onderwerp bezig houden. Wij geloven wel dat Delfia Batavorum op dit gebied een belangrijke eigen inbreng kan hebben.

Om dit onderwerp nader uit te werken hebben wij in ons bestuur een trekker aangewezen, die de taak op zich neemt om een groepje enthousiaste medewerkers om zich heen te verzamelen en het plan handen en voeten te geven.

Zo zijn er meer plannen: de relatie tussen Delfia Batavorum en het (geschiedenis)onderwijs zou

moeten worden uitgebouwd zodat een vruchtbare interactie wordt bereikt. In overleg met de betrokken docenten willen wij hier vorm aan geven.

Delfia Batavorum heeft verder het initiatief genomen, uiteraard in samenwerking met de afdeling erfgoed van de gemeente Delft, om te komen tot een moderne, alles omvattende, stadsgeschiedenis van Delft.

Hiervoor wordt een stichting opgericht, die dit doel waar gaat maken.

Deze en andere plannen zullen U bereiken in een beleidsplan dat wij in mei op de Algemene Ledenvergadering hopen te presenteren. Maar dan moeten wij al aan het werk zijn.

Ik wens U een interessant verenigingsjaar toe, waarin Delfia Batavorum er in zal slagen een aantal plannen concreet te maken. Dat zal dan zijn mede dankzij U!

Greetje van Walsum – Kieft,
Voorzitter.

LEZINGEN

Lezing "de geschiedenis van de Delftse plateelbakkerijen."
door mevrouw Wik Hoekstra-Klein op
donderdag 24 januari 2008,

Plaats: Nieuwe Sociëteit en zalencentrum
Het Meisjeshuis, Oude Delft 112.

Om de ingang van de zaal te bereiken loopt U via het smeedijzeren hek naast het pand de tuin in. De toegang is dan aan Uw linkerhand.

Tijd: aanvang 20:00 uur.

Van 1980 tot 2005 heeft de Projectgroep Delfts Aardewerk zich bezig gehouden met het sorteren, inventariseren en interpreteren van de nagelaten notities met betrekking tot de Delftse plateelbakkerijen en plateelbakkers uit het Delftse notarieel archief van het Delftse notarieel archief van mr A.H.H. van der Burgh (1845 - 1904). Ook de gegevens van het niet voltooide bronnenonderzoek dat mevrouw P. Beydals, verbonden aan het Delftse Gemeente Archief, in de jaren dertig tot vijftig van de vorige eeuw verrichtte in opdracht van het Nederlands Economisch-Historisch archief, werden verwerkt.

Eind 1999 heeft dit geresulteerd in het verschijnen van het eerste deeltje in de serie "De geschiedenis van de Delftse plateelbakkerijen", terwijl onlangs deel 14 het licht zag. Het is de bedoeling in de loop der jaren aan alle Delftse plateelbakkerijen aandacht te schenken.

Aan de hand van dit onderzoek zal spreekster ons kennis laten maken met de wereld van de tientallen plateelbakkerijen, die met hun kwaliteitsproducten het Delfts Blauw in de Gouden Eeuw de naamsbekendheid over de hele wereld hebben gegeven, die het tot op de dag van vandaag nog bezit.

Lezing over "Kennisstad Delft in verleden en toekomst" door Erik Pasveer, op dinsdag 4 maart 2008 .

Plaats: DOK, grote bovenzaal, Vesteplein 100, Delft

Tijd: aanvang 20:00 uur

De heer Ir. Erik Pasveer is hoofd van het vakteam Ruimtelijke Ordening van de gemeente Delft. In zijn voordracht zal hij in het bijzonder ingaan op de relatie tussen

de stad en de Technische Hogeschool, nu Technische Universiteit, van vroeger tijden tot nu en daarbij ook de toekomstige ontwikkeling betrekken. Die relatie betreft niet alleen de ruimtelijke ontwikkeling maar ook en vooral de sociaal culturele en economische aspecten. Ook de betekenis van de TH/TU voor de (inter)nationale bekendheid en positie van Delft zal aan de orde komen. Wat heeft de Universiteit met de stad? En omgekeerd: wat heeft de stad aan de Universiteit? Worden alle kansen wederzijds wel voldoende benut? Kortom: een stimulerend betoog over 'town and gown' (of sTUd en stad').

Erik Pasveer is stedenbouwkundige, die o.a. een aantal jaren werkzaam was bij BVR, het adviesbureau dat door Riek Bakker en Jaap van Rijs werd opgericht en sindsdien vele gemeenten in Nederland bijstond bij het maken van gedurfde ruimtelijke plannen en projecten. Hij is sinds enige jaren hoofd Ruimtelijke Ordening van de gemeente Delft en als zodanig ook intensief betrokken bij de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van de TU en aanverwante 'kennislocaties' zoals Technopolis en de 'nieuwe Schieoevers'.

Verkoop Boeken t.b.v. het Delfia-Batavorumfonds

Velen van u hebben al via de website boeken kunnen aanschaffen die waren overgebleven na de opname van onze bibliotheek in het boekenbestand van de Openbare Bibliotheek, oftewel DOK. We hopen dat u de weg naar de collectie in DOK, aan de voet van de grote trap naar boven, al hebt gevonden!

Nu zijn ook de boeken die door schenkingen – meestal van leden – zijn verkregen, opgenomen in de verkooplijst die u op de website kunt vinden. Af en toe wordt het bestand op de lijst weer

aangevuld door schenkingen van leden die gaan verhuizen, of brengen nabestaanden van mensen die een boekencollectie over Delft hadden (een aantal van) deze boeken naar Delfia Batavorum. Als de titels al in de DOK-collectie zijn opgenomen, voegt de boekenbeheerder, mevr. Elke Olsder, ze weer toe aan de verkooplijst, en kan zo het Delfia Batavorumfonds weer worden aangevuld.

Voor bestellingen/informatie:

bibliotheek@delfia-batavorum.nl

We willen dan ook ieder die boeken inbrengt, heel hartelijk danken.

Recentelijk kregen we een aantal boeken van ons lid de heer A. Hoek uit de nalatenschap van de heer A. van der Wees, die in 1980 een boekje over de geschiedenis van de ARP in Delft schreef (nog verkrijgbaar voor € 8,-). We willen hem dan ook hartelijk danken voor de schenking.

WENSKAARTEN.

U hebt het inmiddels misschien al gehoord of gezien: de door ons erelid Hans Houtzager getekende wenskaarten met Delftse stadsgezichten zijn te koop. Het zijn dubbele kaarten zonder tekst, zodat ze voor alle gelegenheden te gebruiken zijn. Ze zijn ook zeer geschikt als cadeautje. De opbrengst komt ten goede aan het Delfia Batavorumfonds, van waaruit wij projecten zoals onderzoeken en historische publicaties over Delft subsidiëren.

Een pakje van 6 kaarten met enveloppen kost € 7,-. Koopt u tien setjes, dan krijgt u gratis een extra setje. De verkoopadressen vindt u hieronder. Voor het afhalen gelden begrijpelijkerwijs twee regels: graag met gepast geld betalen, en alleen na telefonische afspraak.

U kunt uw bestelling ook mailen naar wenskaarten@delfia-batavorum.nl; de

kaarten zijn ook te koop aan de bij de lezingen aanwezige boekentafel van Elke Olsder. Toezenden per post kan, maar u betaalt dan portokosten.

De verkoopadressen zijn: G. van den Akker, Vestpoort 5, T. 88 93 753, A. Bergman, Jacob Catsstraat 92, T. 21 22 928, G. Doorduyn, Bosboom Toussaintplein 33, T. 26 12 336, C. te Lintel Hekkert, Havannastraat 7, T. 26 20 607, L. van Meel, Koningsveld 89, T. 26 22 166, M. van der Meer, Buitenwatersloot 336, T. 21 44 366, J. van Mierlo, Soendastraat 3, T. 21 34 315, M. van Noort, Wilhelminalaan 214, T. 26 10 289, A. Sterringa, Barbarasteeg 7, T. 21 40 902.

IN MEMORIAM.

Op 16 oktober 2007 overleed te Mortsel bij Antwerpen, de heer F.M. van Leeuwen, oud-directeur van het kantoor Delft van de Nederlandse Credietbank, (NCB) gevestigd aan het Oude Delft 38. In de jaren 1982 – 1985 was hij, na een jaar vice-voorzitter te zijn geweest, voorzitter van Delfia Batavorum. Na zijn pensionering bij de bank, vestigde hij zich in 1988 in België. De heer Van Leeuwen was een uitstekend amateur-fotograaf, die prachtige dia-opnames maakte van onze stad. Samen met zijn echtgenote mevrouw M.M. van Leeuwen- van Dijk schreef hij in Delftse Facetten het artikel: 'Opgang, bloei en neergang van het Delftse bier'. De heer Van Leeuwen werd 82 jaar.

NIEUWE LEDEN.

Wij verwelkomen de volgende nieuwe leden:

De heer Drs.M. Schellekens, Delft
De heer C.J. Stap, Delft
Mevrouw M.J. Stap-de Gier, Delft
Mevrouw C. de Kreuk-Schoemaker, Den Haag.

Biig

EXTERNE CONTACTEN

De belangrijkste externe contacten van het bestuur van Delfia Batavorum worden al geruime tijd (eerst als bestuurslid, later als "vaste vrijwilliger") verzorgd door mevrouw An Bergman. Zij beheert een data-bestand met e-mail adressen van leden (voor zover bekend), ze ondersteunt de excursie-commissie, ze werft advertenties voor ons jaarboek, houdt de jaarkroniek bij, en onderhoudt de contacten met de pers. Dat dit laatste vlekkeloos verloopt is weer van belang voor de juiste aankondiging van onze activiteiten. In de afgelopen periode is dit laatste door fouten of onoplettendheid van redactie of uitgevers van de in Delft verschijnende bladen een paar maal misgegaan. We werden daardoor bijvoorbeeld gedwongen om een aparte advertentie te plaatsen ter aankondiging van de Anders Rozemond-lezing. Met name dit deel van haar taken legt – door alles wat er bij anderen fout gaat - een te grote druk op An. Zij wil dit graag afstoten. In overleg is nu bekeken of de verantwoordelijkheid voor de perscontacten niet door een van de bestuursleden overgenomen kan worden. Daarbij sluit het bestuur aan bij een al wat langer lopende discussie over de externe contacten. In de komende periode willen we bezien of er via extra bestuursinzet meer nadruk kan komen op onze externe orientatie. Als de perscontacten bij iemand anders worden ondergebracht, is de overblijvende portefeuille van An vooral intern gericht. De externe kant (perscontacten, PR etc.) zou dan bij een bestuurslid kunnen worden ondergebracht.

Binnen de huidige taakverdeling bleek echter onvoldoende ruimte om een van de huidige bestuursleden ook nog met deze taken te belasten. Het bestuur overweegt daarom om een extra bestuursfunctie in te stellen, ter behartiging van onze PR en het onderhouden van de externe contacten (pers). Er waren op dit vlak al enige

contacten met Trudy van der Wees, voormalig journaliste van de Delftsche Courant. We zijn nu met elkaar een orientatieperiode overeengekomen, waarin Trudy meedraait in het bestuur (tot de ALV in mei), en waarna we wederzijds de ervaringen zullen evalueren. Als u haar naam in verband met Delfia Batavorum in de komende tijd tegenkomt, weet u nu hoe dat komt!
(DvD)

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr. D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Gironummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

Het Convocaat, 31^e jaargang, nr.2 – april 2008

Jaarvergadering

Op woensdag 7 mei houdt Delfia Batavorum haar jaarvergadering (aanvang 20.00 uur). Het is de laatste keer dat we onze vergadering mogen houden in de Kapellezaal van het Reinier de Graaf Gasthuis. Voor volgend jaar gaan we op zoek naar een vervangende ruimte. Op de jaarvergadering staan een aantal belangrijke onderwerpen op de agenda. Het ambitieuze beleidsplan voor de komende jaren wordt uit de doeken gedaan, de statuten worden aangepast, en uiteraard wordt het jaarboek gepresenteerd.

Een aantal voorstellen op de agenda hebben de goedkeuring van de leden nodig. Om het hiervoor noodzakelijke quorum te bereiken, hopen we op ieders komst!

Beleidsplan

We hopen tijdens de jaarvergadering een levendige discussie met u te hebben over onze plannen voor de komende jaren. We willen graag weten welke ideeën er bij u leven. Wat zijn uw verwachtingen en welke praktische bijdrage wilt u zelf leveren aan een vitale historische vereniging?

Le Comteprijs

Tijdens de jaarvergadering wordt de Le Comteprijs 2007 uitgereikt. Welke van de drie genomineerde 'verfraaiingen' mag zich winnaar van 2007 noemen? Om uw geheugen even op te frissen: de strijd gaat tussen een nieuwe gevelsteen in het Hofje

van Almonde (Bagijnhof 10-22) een nieuwe winkelpui (Burgwal 5) en de restauratie van Markt 19/21.

Erfgoed Delft en 'Delf'

Erfgoed Delft (een fusie van gemeente-archief, gemeentemusea en het vakteam archeologie) geeft al een aantal jaren het historische tijdschrift 'Delf' uit. Leden van Delfia Batavorum ontvangen dit blad gratis thuis. Dit jaar heeft het tijdschrift wat veranderingen ondergaan. Een moderne vormgeving, meer ruimte voor kleur (uiteraard voor zover mogelijk in een historisch tijdschrift) en meer pagina's. Ook de inhoud van de artikelen is geprofessionaliseerd.

Berichten van Delfia Batavorum krijgen weer hun eigen plekje in het nieuwe tijdschrift. Houd 'Delf' dus in de gaten, met name voor aankondigingen van lezingen! Net als in het verleden staat het leden van Delfia Batavorum vrij om artikelen te schrijven voor 'Delf', zij het dat de criteria voor kwaliteit en inhoud hiervoor iets zijn aangescherpt.

Directeur van Erfgoed Delft, Cees Vanwesenbeeck, geeft tijdens de ledenvergadering op 7 mei een toelichting op alle veranderingen die zich de laatste tijd binnen deze gemeentelijke organisatie hebben voltrokken, en de plannen voor de toekomst.

Daarbij wordt ook nadrukkelijk gekeken naar de rol die Delfia Batavorum hierin kan spelen, en welke samenwerking mogelijk is tussen Erfgoed Delft en Delfia Batavorum.

Jaarboek 2007

Het jaarboek Delfia Batavorum wordt dit jaar voor het eerst in full colour uitgebracht. Het bevat weer interessante leesstof, o.a. twee artikelen over Delftse drukkersfamilies: de familie Lettersnijder in de zestiende eeuw en de familie Cloeting, die in de zeventiende eeuw een vooraanstaande rol speelde als uitgever, drukker en boekverkoper. De opening van DOK vormde voor de redactie van het Jaarboek een mooie gelegenheid om de geschiedenis van de Delftse openbare bibliotheek in een artikel te vervatten. Daarnaast zijn er artikelen gewijd aan twee interessante gebouwen: het huis Het Wapen van Spangiën (Oude Delft 71) en het markante gebouw van het kantongerecht op de hoek Korte Geer/Breestraat, dat in 2007 honderd jaar bestond. Ook de Delftse zustersteden verdienen onze aandacht, evenals museum Tetar van Elven, het unieke Nederlandse negentiende-eeuwse kunstenaarshuis, dat vorig jaar tachtig jaar bestond.

U kunt het jaarboek 2007 tijdens de jaarvergadering gratis afhalen.

In memoriam

Dr.ir.Nico Roorda van Eysinga

Op 29 januari 2008 overleed Nico Roorda van Eysinga. Vorig jaar besteedden wij op de jaarvergadering aandacht aan het toch wel heel bijzondere 50-jarige lidmaatschap dat hij tezamen met Harry van Leeuwen had bereikt. Nico Roorda was een actief lid van Delfia Batavorum, met een grote belangstelling voor het werkterrein. De in Wageningen opgeleide landschapsarchitect begon zijn loopbaan bij het architecten- en stedenbouwkundig Bureau Van Embden, eerst op de Oude Delft 197; later op de Oude Delft 205. Na het vertrek van Van Embden volgde Nico Roorda hem op. Het bedrijf koos toen als naam

het adres van het huis waarin het was gevestigd: OD 205.

Nico Roorda was een auteur, maar niet binnen Delfia Batavorum. Wel gaf hij op 17 april 2002 een boeiende en enthousiaste lezing over een van zijn boeken: 'Stadspaleizen aan de Oude Delft'. Daarin beschrijft hij de huizen Oude Delft 189 tot en met 215, van de Schoolstraat tot de Begijnhof, in hun onderlinge samenhang. Zoals hij zelf schrijft in zijn inleiding:

'Het is verrassend hoe zeer de geschiedenis van het ene huis licht brengt op de historie van het andere. Huizenonderzoek gaat zingen zodra een ruime omgeving in het oog wordt genomen. En dat heeft niet alleen van de historie van al deze charmante stadspaleizen langs de westzijde van de Oude Delft een boeiend beeld geleverd, maar ook nieuw licht gebracht in de nog weinig ontgonnen geschiedenis van Delft, ooit de derde stad van Holland'. Van zijn hand is ook het proefschrift 'De Geboorte van het Hoogheemraadschap van Delfland, ontginning en bedijking in de vroege Middeleeuwen'.

Een boek over de geschiedenis van Delft bevond zich ten tijde van zijn overlijden bij de drukker, maar zal waarschijnlijk postuum worden uitgegeven.

Cie. Behoud Stadsschoon

Geen balkons in Nickersteeg

Begin januari 2008 maakte de Commissie Behoud Stadsschoon (evenals de bewonersvereniging Binnenstad Zuid en enkele omwonenden) door het indienen van een zogenaamde zienswijze bij Burgemeester en Wethouders, bezwaar tegen het voornemen van de gemeente, eerder in de Stadskrant gepubliceerd, om door middel van vrijstellingen een (ver)bouwplan in de Nickersteeg mogelijk te maken. Het bouwplan betrof de

ombouw van een voormalig bedrijfsgebouw in drie appartementen. Drie vèr in de steeg uitkragende balkons maakten deel uit van het overigens modern, maar wel zorgvuldig vormgegeven plan. De commissie vond dat dergelijke balkons absoluut niet passen in het typische profiel van de stegen in de binnenstad en stelde ook dat het toestaan van zoiets een ernstig precedent zou scheppen. Ook wordt met drie appartementen het bestaande bouwvolume volgens de commissie veel te veel volgepropt. Bevorderen van wonen in de binnenstad is een goede ontwikkeling, maar niet op deze manier, waarvan problemen met (te) lage plafonddoogtes en inkijk vanaf de steeg èn in de naburige tuinen onherroepelijk de gevolgen zijn. Uit de onlangs verleende - maar niet als bouwplan opnieuw ter visie gelegde – bouwvergunning blijkt dat gemeente, eigenaar en architect het probleem met de balkons hebben opgelost door er 'Franse' balkons van te maken. De commissie is blij met deze oplossing. Aan het bezwaar m.b.t. de vrijstelling voor het realiseren van de drie appartementen is echter in het geheel niet tegemoet gekomen. Omdat de gemeente daarbij bovendien naar de mening van de commissie ernstige procedurele fouten maakt, zal de commissie dóórgaan met hiertegen bezwaar te maken.

Excursies

Zaterdag 26 april: rondvaart en bezoek aan het Jenevermuseum, Schiedam

Nergens ter wereld verstaan ze het vak van jeneverstoken beter dan in Schiedam. De stad die zich drie eeuwen geleden ontpopte tot bruisend en borrelend middelpunt van de jeneverproductie. De daarvoor noodzakelijke alcohol werd geleverd door de Delftse Gist- en Spiritusfabriek. Van de honderden distilleerderijen en branderijen waar de beste en zuiverste jenever ter wereld

wordt gemaakt, zijn er nog maar een paar over.

We beginnen ons bezoek aan Schiedam met een rondvaart, waarbij een gids ons iets zal vertellen over de stad. Hierna bezoeken we het Jenevermuseum. Hier kun je van dichtbij zien en meemaken hoe het oude ambacht van jeneverstoken in zijn werk gaat. De miniatuurflesjes, affiches, reclameborden en historische filmopnames met in de hoofdrol onze vaderlandse borrel, geven een prachtig tijdsbeeld.

Van zoveel jenever krijg je zin in een borreltje. Dat kan! Bij de kastelein in het proeflokaal, waar je overigens ook gewoon een kopje koffie kunt drinken.

De tentoonstelling '*De wijze en de dwaas, de alchemist in woord en beeld*' neemt de bezoeker mee naar de middeleeuwen. In tientallen etsen, gravures en prenten, verzameld door dr. Arthur Brinkman, is te zien hoe de maatschappij door de eeuwen heen de alchemist zag. Verschillende werken laten de alchemist zien als een wijsgeer die waardevol natuurwetenschappelijk onderzoek verrichtte; anderen brengen hem in beeld als een dwaas die geloofde dat hij onedele metalen in goud kon veranderen.

De schitterende collectie is voor het eerst in Nederland in zijn geheel te zien. De oudste prenten dateren van de vijftiende eeuw, de jongste stammen uit het einde van de negentiende en begin twintigste eeuw. In deze zeldzame verzameling bevinden zich ook een houtsnede van Albrecht Dürer, de beroemde '*Alchemistenfamilie*', naar Pieter Breughel de Oude, alsmede gravures van Basa en Crispijn van de Passe.

Reisgegevens:

N.B.: Door de beperkte capaciteit van de

rondvaartboot kunnen slechts 48 personen aan deze excursie deelnemen.

1. Vertrek: Station Delft-centraal: 11.38 uur.

Het treinkaartje Delft-Schiedam v.v. is voor eigen rekening. Koop uw kaartje bijtijds! U behoort uiterlijk om 11.28 uur op het perron aanwezig te zijn om ons in staat te stellen uw naam op de deelnemerslijst af te vinken.

2. Aankomst station Schiedam: 11.45 uur.

3. In circa 10 minuten wandelen we naar het vertrekpunt van de rondvaartboot.

4. Om 13.00 uur stappen we af bij het museum, waar we een rondleiding krijgen van een uur.

5. We sluiten af met een proeverij van drie drankjes.

Kosten:

De kosten bedragen € 11 per persoon excl. treinkosten. Aanmelden bij An Bergman: am.bergman@orange.nl of tel. 015-212.29.28.

De kosten van de excursie dient u vooraf te voldoen door storting op giro 587345 t.n.v. de penningmeester van Delfia Batavorum te Delft.

Contactpersonen onderweg:

Petra de Vries, tel. 06-3884.5163
Max van Noort, tel.06-2457.7503

Zaterdag 12 juli: 'Het Terracotta Leger' in Drents Museum (Assen).

Met het Terracotta Leger heeft Het Drents Museum echt een primeur. Het is het enige Nederlandse museum dat het leger - of liever, een deel ervan - tentoonstelt en dat blijft ook zo tot 31 augustus. Het Terracotta Leger is een grafmonument in Xi 'an (China) met 8099 terracotta-figuren. Deze overblijfselen bij het graf van de keizer Qin Shi Huang (221-214 v.Chr.) behoren tot het UNESCO Werelderfgoed. Al tijdens het eerste jaar van zijn dynastie, in 221 v.Chr., liet hij naar schatting door 700.000 dwangarbeiders een mausoleum voor zichzelf bouwen, een soort grafpark. Van de kleine honderd grafkamers zijn er nog maar enkele geopend, dus er liggen nog ontelbare schatten onder de grond. In 1974 ontdekten boeren die een put aan het graven waren een terracotta soldaat, de grootste archeologische vondst van de 20ste eeuw. Er werd verder gegraven en met de opgravingen kwamen duizenden soldaten en paarden te voorschijn, een heel leger dat de keizer vergezelde in zijn onsterfelijkheid. Tot op de dag van vandaag zijn er meer dan 8000 figuren opgegraven in drie ondergrondse hallen.

Reisgegevens (onder voorbehoud):

Verzamelen Phoenixstraat (St. Agathaplein): 07.30 uur
Vertrek bus: 07.30 uur
(onderweg koffie met gebak)
Aankomst Assen: 12.00 uur
Start inleiding: 12.00 uur
Chinese lunch: 13.00 uur
Start museumbezoek: 14.00 uur
Start rondwandeling Assen: 15.00 uur
Vertrek naar Delft: 16.00 uur

N.B. Door de capaciteit van de bus kunnen slechts 60 personen aan deze excursie deelnemen.

Kosten:

De kosten bedragen € 60 per persoon. Iets meer dan u van ons gewend bent, maar dat hangt samen met de afstand en de omvang van het programma.

Aanmelden bij An Bergman:

am.bergman@orange.nl of tel. 015-212.29.28. De kosten van deze excursie dient u vooraf te voldoen door storting op giro 587345 t.n.v. de penningmeester van Delfia Batavorum te Delft onder vermelding van 'Assen'.

Contactpersonen onderweg:

Petra de Vries, tel. 06-3884.5163

Max van Noort, tel. 06-2457.7503

Lezingen

Geschiedenis Lutheranisme in Delft en de Sint Joriskapel

Datum: 23 april, 20.00 uur

Plaats: Lutherse Kerk, Noordeinde 4

Over de hele wereld kent men de heilige St. Joris. De martelaar die - zo wil de overlevering - een draak versloeg. De draak staat daarbij overigens symbool voor het heidendom. Joris (Georgius) van Cappadocië stierf op 23 april 303 als martelaar en heilige. In katholieke kringen wordt zijn sterfdag in verschillende landen als St. Jorisdag gevierd. In Delft wordt de naamdag van de heilige St. Joris gevierd door de Evangelisch Lutherse Gemeente. Deze is namelijk eigenaar van de Sint Joris Kapel, de tegenwoordige Lutherse Kerk (Noordeinde 4). De Evangelisch Lutherse Gemeente grijpt de naamdag aan om het zeshonderjarig bestaan van de Sint Joris Kapel te herdenken. Leden van Delfia Batavorum zijn hierbij van harte welkom.

Oorspronkelijk bestemd voor het verplegen van patiënten van het Sint Joris Gasthuis en opvang van zwervers, kwam de kapel in 1577 in handen van de gemeente. Die maakte er een oorlogsmagazijn van. Ruim een halve eeuw later werd het koor van de kapel gescheiden en tot stadsdolphuis verbouwd, compleet met cellen voor de bewoners.

In 1760 verhuisde het dolhuis naar het gemeentelijke tuchthuis, op de hoek van de Annastraat en de Geerweg. Vier jaar later stond de gemeente de voormalige kapel af aan de Lutherse Gemeente, die er sindsdien gebruik van maakt.

Drs. Karel van de Wetering en ds. Taco Smit geven voordrachten over respectievelijk de geschiedenis van de kapel en het Lutheranisme in Delft. Daarnaast wordt er informatie verstrekt over de restauratie van het torenuurwerk van de kerk, en is er zang en orgelspel.

Minisymposium Kerkelijk Erfgoed

Datum: zaterdag 26 april

Plaats: Remonstrantse Kerk, Oude Delft 102

Het jaar 2008 is uitgeroepen tot het Jaar van het Religieus Erfgoed. Het is een onderwerp dat de Stichting Kerkelijk Erfgoed Delft (SKED) al vijf jaar ter harte gaat. Zeker nu er plannen zijn om twee Delftse kerken te gaan sluiten, waaronder de OLV Onbevlekt Ontvangen (Arubastraat). In het kader van het Jaar van het Religieus Erfgoed organiseert SKED op zaterdag 26 april een bijzonder symposium. 's Ochtends kunt u luisteren naar drie inleidingen, waarmee de discussie over het behoud van het kerkelijk erfgoed wordt gestimuleerd. Na de lunch wordt onder leiding van een gids een bezoek gebracht aan een aantal kerken in de binnenstad. U krijgt uitleg over de historie van de gebouwen. In de kerken zijn kleine tentoonstellingen ingericht.

Deelname aan deze bijeenkomst (incl. koffie, thee, lezingen, lunch en rondleiding) kost € 5 per persoon. Het minisymposium heeft plaats in de Remonstrantse Kerk, Oude Delft 102. Meer info: Gab Lansbergen (tel. 015-2144366), sked@wanadoo.nl

Nieuwe leden Delfia Batavorum

De vereniging verwelkomt de volgende nieuwe leden:

De heer P.R. de Vries, Delft
De heer S.R. Mellema, Delft
Mevrouw T. van der Wees, Delft
Mevrouw H.P.W. Janssen, Delft
De heer K.W. Riezebos, Delft
Mevrouw C.J.W. Raterink-Beernink, Delft
De heer J. Knijnenburg, Delft
Mevrouw C.I.J. Jonquièrre-Dees, Delft
De heer G.H. Berenschot, Delft
Mevrouw I. Lagendijk-Nugteren, Pijnacker

Wenskaarten

De door Hans Houtzager getekende wenskaarten met Delftse stadsgezichten doen het goed! Het zijn fraai uitgevoerde dubbele kaarten zonder tekst, zodat ze voor alle gelegenheden zijn te gebruiken. De opbrengst komt ten goede aan het Delfia Batavorumfonds, waaruit wij projecten, zoals onderzoeken en historische publicaties over Delft, subsidiëren. De kosten bedragen € 7 per setje (6 kaarten met enveloppen). Als u tien setjes koopt, krijgt u er 1 setje gratis bij.

De kaarten zijn op onderstaande verkoopadressen af te halen. Wilt u zo vriendelijk zijn van tevoren telefonisch contact op te nemen met een van de verkoopadressen? Ook wordt u verzocht contant te betalen.

U kunt uw bestelling ook e-mailen naar: wenskaarten@delfia-batavorum.nl. Uiteraard komen er bij bestellingen buiten de stad portokosten bij: € 2,50 voor 1 of 2 sets; € 3,50 voor meer.

De kaarten zijn eveneens te koop tijdens onze lezingen, bij de boekentafel van Elke Olsder-Toxopeus

De verkoopadressen:

G. v.d. Akker,
Vestpoort 5, tel. 21.26.988
A. Bergman,
J. Catsstraat 92, tel. 21.22.928
G. Doorduyn,
B.Toussaintplein 33, tel. 26.12.336
L. van Meel,
Koningsveld 89, tel. 26.22.166
M. v.d. Meer,
Buitenwatersloot 336, tel. 21.44.366
J. van Mierlo,
Soendastraat 3, tel. 21.34.315
M. van Noort,
Wilhelminalaan 214, tel. 26.10.289
A.Sterringa,
Barbarasteeg 7, tel. 21.40.902

Mocht u belangstelling hebben voor de verkoopcatalogus van de overgebleven boeken- en tijdschriften van de DB-bibliotheek: die is te raadplegen op de website www.delfia-batavorum.nl

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr. D. J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G. J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Gironummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

31^e jaargang

convocaat nummer 3

augustus 2008

Onderwijsproject Grotius College

Twee docenten van het Grotius College organiseren samen met Delfia Batavorum een onderwijsproject, 'Delft door de eeuwen heen'. Leerlingen van havo-4 gaan de geschiedenis van Delft in groepjes uitwerken in de vorm van opdrachten. Dit moet resulteren in leuk geïllustreerde verslagen. Deze worden gebundeld tot een geheel. Verslag en foto's worden getoond in een speciale tentoonstelling in DOK, die op 24 november wordt geopend. De rol van Delfia Batavorum bestaat eruit dat onze vereniging één of meerdere presentaties voor de leerlingen gaat verzorgen. Daarin wordt getoond wat voor sporen er nog zijn van het verleden van de stad, en waar de leerlingen specifiek op moeten letten.

Delfia Batavorum vindt het van groot belang dat tussen het onderwijs en Delfia Batavorum een vorm van samenwerking ontstaat die zal leiden tot een betere kennis van de lokale geschiedenis. Dat is hard nodig, getuige de uitspraken van enkele prijswinnaars van de Delfia Batavorumprijs voor het beste geschiedenisexamen. Aan drie prijswinnaars werd door Delft op Zondag de vraag voorgelegd: "Hoe zit het met jullie kennis van de Delftse geschiedenis?" Het gemiddelde antwoord luidde: "Je weet er wel iets van, maar niet veel, de gebruikelijke dingen."

Alle drie waren het uitblinkers op het gebied van geschiedenis!

Daar ligt dus een schone taak voor Delfia Batavorum.

Delfia Batavorumprijs

Delfia Batavorum beloont elk jaar havo- en vwo-leerlingen die een hoog cijfer hebben gehaald voor hun eindexamen geschiedenis. Het is traditie om de geslaagden een geschiedenisboek cadeau te doen. Dit jaar is het boek 'Delft vanuit de lucht' uitgereikt aan Hester Tom (havo), André van der Meulen (havo) en Erica de Jood (vwo) van het CLD en aan Lotte van Vliet (havo) en Daan van Blooij (vwo) van het Grotius College. Zij ontvingen eveneens het boek met prachtige luchtfoto's van Delft. Nicole van Bragt (Grotius College) slaagde voor haar vmbo-examen en kreeg de prijs als aanmoediging. Zij gaat na de vakantie door met havo, en wil verder gaan met het vak geschiedenis. Delfia Batavorum geeft haar met deze prijs een klein steuntje in de rug.

Aan het Stanislascollege waren de prijswinnaars Pieter Buitendijk (havo), Renske van Ansten (vwo/gymnasiuim) en Lianne Mack (vwo/atheneum). Zij mochten het boek 'De 250 rijksten van de 17de eeuw' in ontvangst nemen.

Nieuw boek over stadsgeschiedenis

Delfia Batavorum heeft het voortouw genomen om te komen tot een publicatie van een nieuwe stadsgeschiedenis van Delft. Hiervoor is een stichting opgericht onder voorzitterschap van mr. W.E. Merens.

Zijn er nog niet genoeg boeken over Delft verschenen? Hebben wij niet de 'Van Bleiswijck' (1667-1680) en de onder meer op dit boek gebaseerde uitgave van R. Boitet uit 1729 en opnieuw uitgebracht in 1972? Zijn er niet de overzichtswerken zoals D. Wijbenga (1984-1986) die samenstelde, of speciale katernen die werden uitgegeven ter gelegenheid van 750 jaar Delft (1996) en nog vele andere studies over deelonderwerpen of bepaalde tijdvakken? Jazeker, maar wat ontbreekt is een hedendaagse geschiedschrijving die de gehele periode van het bestaan van onze stad omvat en die gebruikmaakt van de meest recente onderzoeksresultaten, bijvoorbeeld die op archeologisch gebied. Delfia Batavorum streeft naar een boek dat voor een breed publiek aantrekkelijk is om te lezen, dat wetenschappelijk in orde is en er ook nog eens mooi uitziet, met goede illustraties en afbeeldingen. Om dit ideaal te verwezenlijken is een stichting in het leven geroepen. Directeur Erfgoed Delft, drs. C. van Wesenbeeck, treedt op als adviseur van de stichting.

Interesse

Er is op dit moment een toenemende interesse waar te nemen voor geschiedenis

in het algemeen, getuige de populariteit van Geert Maks 'In Europa' en die van de eigen omgeving in het bijzonder. Wat dat betreft zit het tijd mee. Maar het tij alléén is niet voldoende. Er zal over een langere periode veel werk moeten worden verzet. Niet in de laatste plaats door de auteurs die hun medewerking aan dit boekwerk gaan verrichten. Nu het stichtingsbestuur is geformeerd kan worden begonnen met het samenstellen van een deskundige redactie. Via Delf en Het Convocaat houden wij belangstellenden op de hoogte van de ontwikkelingen rond de nieuwe stadsgeschiedenis van Delft.

Zaterdag 13 september: Monumentendag

Delfia Batavorum is op Monumentendag in de hal van het stadhuis vertegenwoordigd met een stand. U kunt daar van 10 tot 16 uur jaarboeken kopen, wenskaarten met tekeningen van stadsgezichten, en enkele historische boeken over Delft. Ook liggen er de nieuwe verenigingsfolders met informatie voor geïnteresseerden.

Koninklijk onderscheiden

Drie Delfia Batavorum-leden hebben dit voorjaar een koninklijke onderscheiding ontvangen wegens hun verdiensten voor de samenleving. Het gaat om mr. J.P.H. Jansen (Delft), mr. J.J.C. Somers (Delft) en L. Thijssse (Den Haag). Zij werden alle drie Lid van de Orde van Oranje-Nassau.

Een Japanse visie op Vermeer van Delft

Eind mei kreeg Delfia Batavorum een e-mail van mevrouw Tohko Hirose van het Hirose Bureau voor Japanse taal in Amsterdam. Wat was het geval? In Tokio wordt door de krant Asahi Shimbun een tentoonstelling van 17de-eeuwse Nederlandse schilders georganiseerd.

De Asahi Shimbun is de op een na grootste krant van Japan. De tentoonstelling is omvangrijk. Er worden onder meer zeven Vermeers getoond (o.a. 'Het Straatje'), drie schilderijen van Carel Fabritius en acht van Pieter de Hooch.

Delfia Batavorum ging graag in op haar verzoek om wat plaatselijke hulp. Er kwamen een paar journalisten naar Delft die interviews afnamen met 'kenners van het 17de-eeuwse Delft', zoals Bas van der Wulp (archief), Wim Weve (gemeente Delft), Tammo Remmerswaal (stadsherstel Delft) en de familie Kaashoek-Vermeer, die een huis bezit met een interieur dat op een schilderij van Vermeer had kunnen staan. Daar werden foto's genomen.

Daarnaast had Mevrouw Hirose contact gelegd met o.a. Oude en Nieuwe Kerk, de gemeente Delft en Herman Weijers van het Evenementenbureau Delft. Met deze vereende krachten wordt het vast een mooie uitgave van de krant in Tokio!

Van hun kant hebben de journalisten een aantal aanbevelingen gedaan om het toeristisch contact tussen Delft en Japan te verbeteren. Twee daarvan willen we u niet onthouden:

1) Kan de plastic wand op de plek waar vandaan het 'Zicht op Delft', gezien wordt, vervangen worden door een iets eenvoudiger plaatje, zodat men meteen ziet waar men moet staan en waarnaar men moet kijken?

2) Is het mogelijk steeds een verse bloem te leggen op de steen van Vermeer in de Oude Kerk, zodat de bezoeker de indruk krijgt dat Vermeer ook nu nog door de Delftenaren geliefd is.

Lezingen Delfia Batavorum

Lezing: Neo-stijlen en Delft
Door: drs. Margrith Barnhoorn
Datum: dinsdag 16 september 2008
Locatie: Van der Mandelezaal, Museum Het Prinsenhof
Aanvang: 20.00 uur

Eenmaal per jaar proberen de besturen van Delfia Batavorum en de Vereniging Vrienden van het Prinsenhof een gezamenlijke lezing te organiseren. Ook dit jaar zijn de twee verenigingen daar weer in geslaagd. En om dit feit nog meer luister bij te zetten, wordt de lezing 'Neo-stijlen en Delft' ook nog gehouden in de schitterende Van der Mandelezaal!

Drs. Margrith Barnhoorn, docent kunstgeschiedenis en consulent cultureel erfgoed van de VAK, werpt in deze lezing haar licht op de ontwikkeling van de neo-stijlen in Europa en met name in Delft.

In de 19de eeuw ging men in heel Europa, zo ook in Delft, stijlen uit voorbije tijden hergebruiken. Dit noemen wij neo-stijlen. De gebruikte stijl wordt bepaald door zowel de mode als door de functie van het te bouwen object. Bekende voorbeelden in Delft zijn de Maria van Jessekerk en het gebouw van de VAK, centrum voor de kunsten (Westvest 9).

Lezing: Niets wordt gevonden dat niet bewaard is

Door: dr. Wilma van Giersbergen.

Datum: maandag 20 oktober

Locatie: DOK, Vesteplein 100, Delft

Aanvang: 20 uur

De lezing gaat over archieven, specifiek gemeentearchieven. Waarom verwerft een archiefinstelling documenten, wat komt er zo allemaal binnen en op welke manier? Wat willen we daarvan bewaren, hoe wordt het geselecteerde materiaal bewaard, welke gevaren liggen er op de loer die de documenten bedreigen en tot slot: hoe zorgt een archiefinstelling ervoor dat het publiek gebruik kan maken van de enorme rijkdom aan archiefstukken.

Nieuwe leden

Wij verwelkomen de volgende nieuwe leden:

De heer M.A. Lagendijk, Pijnacker
De heer D.P. Hallewas, Delft
Mevrouw C.M.M. Vandepoel, Schipluiden
Mevrouw P. van Paassen, Delft
Mevrouw H. Bunnik-Arends, Delft
Mevrouw L. Visser-ter Weele, Delft
De heer R. Leurink, Delft
De heer Dr.H.G. Heijmans, Delft
De heer J.P. de Cuba, Delft
Mevrouw de Cuba, Delft
De heer J.P. Naaborg, Delft
De heer R. van Pelt, Den Hoorn
Mevrouw I. Friedel-van der Elst, Delft
Mevrouw M. van Meel, Delft
De heer G. Boekee, Delft
Mevrouw W. Boekee, Delft.

Lezing Vrienden van de Waalse Kerk

Lezing: De Franse tijd in Nederland, 1795-1813

Door: prof. N.C.F. van Sas

Datum: donderdag 9 oktober 2008

Locatie: Waalse kerk, Oude Delft 179-181

Aanvang: 20 uur, entree € 5.

Prof. N.C.F. van Sas (1950) is hoogleraar moderne geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam en in Delft bepaald geen onbekende: vorig jaar hield hij samen met Professor F. Grijzenhout voor Delfia Batavorum een voordracht over de identiteit van 'De burgemeester van Delft', door Jan Steen geschilderd voor een huis aan de Oude Delft.

Ditmaal zal Prof. Van Sas spreken over de Franse tijd, een onderwerp dat zijn bijzondere aandacht heeft en waarover hij veel gepubliceerd heeft. Hij geeft leiding aan een groot aantal onderzoeksprojecten over o.a. de eerste Nederlandse democratie (1795-1801) en de werking van de Nationale Vergadering (1795-1801). Ook nam hij deel aan de recente discussie over de 'Nederlandse identiteit'.

Boeken van zijn hand, voor een breder publiek geschreven, zijn o.a.: 'De burger van Delft'. met F. Grijzenhout, (paperback, uitgeverij Nieuw Amsterdam, 2007); 'Waar de blanke top der duinen en andere vaderlandse herinneringen' (paperback, uitgeverij Pandora, Amsterdam 2005).

Deze Franse avond wordt gehouden voor leden en vrienden van de Waalse kerk en allen in Delft en omgeving, die belangstelling hebben voor Frankrijk, uiteraard dit keer ook in het bijzonder de leden van Delfia Batavorum.

Na de lezing is er gelegenheid tot vragen stellen en napraten bij een glas wijn.

Kaartverkoop bij Boekhandel De Omslag, Wijnhaven 16, Wijnkoperij Henri Bloem, Binnenwatersloot 8-10 en bij de kosterij van de Waalse kerk, Oude Delft 177.

Reserveren is aan te raden. Dit kan door een e-mail te sturen naar lark@tiscali.nl. U betaalt uw toegangskaartje bij binnenkomst.

Nadere informatie: tel. 015-2123051

Excursie

Zaterdag 27 september: Amersfoort en Spakenburg

Amersfoort is een stad met een gave stadskern die uit de middeleeuwen stamt. Veel gebouwen uit die tijd zijn bewaard gebleven en veel gevels zijn gerestaureerd. Onze gidsen zullen tijdens de rondwandeling door de binnenstad iets vertellen over o.a. de St. Joriskerk, het oudste gebouw van de stad, de Koppelpoort, de water- en landpoort die in het begin van de 15de eeuw is opgetrokken op de plaats waar de Eem de stad verlaat. Voorts natuurlijk aandacht voor de muurhuizen, de Mannenzaal van het St. Petrusgasthuis, enz.

Spakenburg vormt met Bunschoten één geheel, maar Spakenburg is van origine een vissersdorp en Bunschoten een boerendorp. In Spakenburg lag ooit de 'bruine vloot' - niet minder dan tweehonderd schepen - die de Zuiderzee beviste.

Na de lunch gaan wij met een historische tjalk een boeiende tocht maken over de Eem en het Eemmeer. We varen op één voor afwatering en watersport vrijgelaten deel van de voormalige Zuiderzee

Tot slot zult u bij de visafslag nog een echte veiling meemaken, waar u zelf onder de klok makreel kunt kopen of tegen 4 euro per stuk het visje kunt aanschaffen.

Reisschema

07.45 uur verzamelen St Agathaplein/Phoenixstraat
08.00 uur vertrek
09.15 uur koffie (2x) + gebak
09.55 uur aankomst Amersfoort
10.00 uur rondwandeling binnenstad o.l.v. gidsen
12.00 uur vertrek Amersfoort
12.25 uur aankomst Spakenburg
12.30 uur lunch
14.00 uur varen met historische tjalk
16.00 uur veilen van makreel
17.15 uur vertrek uit Spakenburg
19.00 uur aankomst Delft

Dit moet u weten:

De prijs van deze excursie bedraagt € 47,50 per persoon, inclusief koffie met koek. Uiterlijk te voldoen voor of op 13 september a.s. op giro 587345 t.n.v. de penningmeester van Delfia Batavorum te Delft o.v.v. Najaarsexcursie.

Er kunnen met deze excursie maximaal 60 personen mee, snel aanmelden is dus geboden want vol=vol. Aanmelden met naam, adres en telefoonnummer bij An Bergman via am.bergman@orange.nl of per telefoon 015-21.22.928.

Voor noodgevallen onderweg:
Jan Koelstra: 06-41084745
Max v.Noort: 06-24577503

N.B.: Als wij geen wachtlijst hebben en u kunt onverhoopt de reis niet meemaken, dan dient u zelf voor vervanging te zorgen.

Le Comteprijs 2007

De restauratie van de panden Markt 19 en 21 heeft de Le Comteprijs 2007 gewonnen. J.W.M. Ploegmakers, die opdracht gaf tot restauratie van de panden, ontving op 7 mei tijdens de jaarvergadering van Delfia Batavorum het bij de prijs behorende Delftsblauwe bord naar een ontwerp van Frank Vroom.

De panden Markt 19 en 21 zijn in 1900 gebouwd en samen ontworpen door de Delftse architect C.J.L. Kersbergen. Hij paste een architectuur toe die een mengeling was van neogotiek, neo-renaissance en Nieuwe Kunst (Art Nouveau/ Jugendstil). Zijn schepping wordt gekenmerkt door een zorgvuldige en decoratieve wijze van detaillering en materiaalgebruik.

Tegeltableaus

In de gevel van het hoekhuis werden bijzondere tegeltableaus aangebracht met tegels die door De Porceleyne Fles waren vervaardigd volgens een toen nieuw procédé. Het zijn zogeheten 'sectieltegels', hardgebakken 'puzzelstukjes' die contouren van letters of voorstellingen volgen. In de voorgevel is in zo'n tableau de naam 'De ZIJWORM' te lezen, verwijzend naar de hier in 1805 opgerichte luxe broodbakkerij met die naam. In de zijgevel werd de tekst 'BROOD EN BESCHUITBAKKERIJ' aangebracht. De naamgever van de Le Comteprijs, A. Le Comte, heeft rond 1900 bij De Porceleyne Fles enkele fraaie sectieltegelttableaus ontworpen, bestemd voor de Wereld-tentoonstelling te Parijs.

Heel misschien is hij ook betrokken geweest bij het ontwerp van de veel eenvoudigere tegeltableaus van Markt 21. In het linkerpand werd in 1900 de bakkerij van W. Unger gevestigd en in het rechterpand mantelmagazijn De Duif. In 1912, toen dat magazijn was verhuisd, werd die winkelruimte bij de bakkerij getrokken.

Bakkerij

Rond 1960 werd de bakkerij gesloten en werd de winkel in gebruik genomen als fotohandel, het laatst van de firma Talens van J.W.M. Ploegmakers. Nadat hij het filiaal enkele jaren geleden sloot, liet hij het grondig restaureren. Het houtwerk van de panden werd in historisch verantwoorde kleuren geschilderd en het slecht geworden metselwerk werd gereinigd, hersteld en opnieuw gevoegd. Storende gevelreclames werden verwijderd. De tegeltableaus die na de opheffing van de bakkerij waren verdwenen werden geres taureerd. Daarbij bleek de verf lastig te verwijderen omdat deze in het ruwe oppervlak van de tegels was gedrongen. Restaurator Jan Hoekstra heeft ze voorzichtig overgeschilderd op een wijze waarbij de oorspronkelijke matte kleur en textuur zoveel mogelijk worden benaderd. Hij schilderde ook de huisnamen, 'Het Ghulden Schilt' respectievelijk 'De III Vergulde Acolijen' op de winkelpuien en voorzag het unieke leveranciers-wapenschild van Prins Hendrik van de oorspronkelijke kleuren en vergulding. De restauratie van de panden betekent een bijzondere verfraaiing van een zeer markant stukje binnenstad.

Berichten van de Cie. Behoud Stadsschoon

Terrasboten

Eind februari diende de Commissie BSS een bezwaarschrift in bij de gemeentelijke Adviescommissie voor bezwaarschriften met betrekking tot het besluit van Burgemeester en Wethouders, waarbij het aantal terrasboten wéér werd vergroot.

Ook de bewonersverenigingen Wateringsepoort en Grachtengebied Zuid deden dat.

In juni ontvingen wij de uitspraak: na ampele overweging werden wij wel ontvanke-lijk verklaard, maar de Adviescommissie adviseert B&W het bezwaar ongegrond te verklaren. Aangenomen moet worden dat B&W hun besluit dus ongewijzigd zullen handhaven.

Het bestuur van Delfia Batavorum heeft nu besloten dit, samen met de bewonersverenigingen, voor de rechter aan te vechten.

Bouwplan Nickersteeg

Eind mei behandelde de Adviescommissie ons bezwaarschrift m.b.t. het bouwplan in de Nickersteeg, dat eerder n.a.v. de door de Commissie ingediende 'zienswijze' werd aangepast door de balkons in de steeg te laten vervallen. Ons bezwaarschrift richtte zich voornamelijk op de o.i. onverantwoord slordige procedure, die de gemeente had gevolgd bij het verlenen van de bouwvergunning. Ook twee direct betrokken omwonenden dienden bezwaarschriften in.

Op 16 juli j.l. ontvingen wij bericht van de Adviescommissie dat zij het bezwaar ge-grond acht en B&W adviseert de bouw-vergunning in te trekken. Het wachten is dus nu op het besluit dat B&W zullen nemen.

Klankbordgroep Gasthuisplaats

De Commissie BSS is al langere tijd ver-teenwoordigd in de zgn. klankbordgroep Gasthuisplaats. Daarin wordt samen met de gemeente door een aantal direct be-langhebbenden en belanghebbende groe-peringen overleg gevoerd over het hoe en wat van de ontwikkeling van de Gasthuis-plaats.

B&W hebben de niet-gemeentelijke leden van deze klankbordgroep in het voorjaar gevraagd een eigen onafhankelijk advies hierover te geven. Daaraan is door deze leden de afgelopen maanden hard en constructief gewerkt. De Commissie BSS heeft daarin een forse bijdrage kunnen leveren. Er is daarbij o.a. zwaar gepleit voor een belangrijke rol van particulier op-drachtgeverschap en het niet weggeven van de regie van wat op deze historisch zo belangrijke plek gaat gebeuren aan een projectontwikkelaar.

Het advies kan naar verwachting in sep-tember/oktober gereed zijn. Daarna zal uit de reactie van de gemeente moeten blij-ken of een hoogwaardige ontwikkeling van dit gebied, dat nu al zoveel jaren zo slecht gebruikt en verwaarloosd bij ligt, de ko-mende jaren een reële kans maakt.

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Gironummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

32^e jaargang, no. 1

NIEUWSBRIEF

januari 2009

Convocaat wordt Nieuwsbrief

Een nieuw jaar: een nieuwe naam voor het vertrouwde Convocaat. U zult in de komende tijd meer vernieuwingen aantreffen bij Delfia Batavorum. De website wordt bijvoorbeeld in de loop van dit jaar opgefrist en verbeterd. Daarnaast wordt nagedacht over een nieuwe vormgeving van de Nieuwsbrief. Nog belangrijker wellicht: op termijn wil Delfia Batavorum de gedrukte Nieuwsbrief vervangen door een elektronische nieuwsbrief. Dit levert de vereniging een aanmerkelijke kostenbesparing op. Het geldt dat op deze manier vrijkomt, kunnen we goed gebruiken voor het organiseren van nieuwe activiteiten en bijeenkomsten of het financieel ondersteunen van projecten die te maken hebben met de Delftse geschiedenis. Delfia Batavorum heeft nog niet de beschikking over alle e-mailadressen van onze leden. Mocht u dat nog niet hebben gedaan, wilt u uw e-mailadres dan doorgeven aan An Bergman, an.bergman36@gmail.com.

Beschikt u niet over een internetaansluiting, dan zorgen wij ervoor dat u de Nieuwsbrief gewoon via de post blijft ontvangen.

Vijf nominaties voor Le Comteprijs 2008

De commissie voor de Le Comteprijs heeft uit zeventien inzendingen vijf projecten genomineerd. Deze wordt uitgereikt tijdens de jaarvergadering van Delfia Batavorum, in mei van dit jaar. Een aantal inzendingen is doorgeschoven naar de verkiezing van 2009. Deze projecten waren eind 2008 namelijk nog niet voltooid, een van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de prijs voor de

meest geslaagde verfraaiing van een object of pand in Delft.

Publieksprijs

Voorheen werden steeds drie projecten genomineerd voor de Le Comteprijs. Dit aantal is uitgebreid omdat er dit jaar naast de Le Comteprijs 2008 van Delfia Batavorum ook een publieksprijs wordt ingesteld. Dit gebeurt in samenwerking met de Krant op Zondag. Om het publiek een ruimere keuzemogelijkheid te bieden is besloten het aantal nominaties uit te breiden tot vijf. Gelukkig was het aanbod dit jaar ook van dien aard dat een dergelijke uitbreiding kwalitatief mogelijk bleek! Dit voorjaar zal de Krant op Zondag de vijf projecten presenteren en de lezers de mogelijkheid bieden op een van deze projecten te stemmen. Houd deze krant dus in de gaten!

De commissie voor de Le Comteprijs, bestaat uit W.H. Aalbers, W.F. Weve en I. Kriens, die A.P.A. van Daalen heeft opgevolgd. Zij nomineren de volgende 'verfraaiingen':

Restauratie en herbestemming van de watertoren (Kalverbos); opdrachtgevers W.G.J.J. Bremer en J.M.E. Wegh

De watertoren (1895) werd ontworpen door gemeentearchitect M.A.C. Hartman. Sinds 1996 wordt het gebouw niet meer gebruikt. Na een grondige restauratie is er nu een wellness-centrum annex waterwinkel in de toren gevestigd. Tijdens de restauratie werden het metselwerk en de ijzeren dragers van de kraag zorgvuldig hersteld. Alle nieuwe voorzieningen ten behoeve van de nieuwe functie van de toren zijn op zeer fraaie wijze in het interieur uitgevoerd. De nieuwe onderdelen van het interieur zijn van hoge architecto-

nische kwaliteit. Het bijzondere ijzeren Intze-II reservoir bleef behouden en werd voorzien van enkele lichtopeningen tegenover de gevelvensters. Het platte dak werd toegankelijk gemaakt en voorzien van een eenvoudige balustrade die, ver binnen de rand gelegen, het silhouet niet aantast.

De wijzigingen spelen zich voornamelijk af in het interieur. De renovatie wordt toch genomineerd voor de Le Comteprijs omdat de herbestemming het uitwendige niet verstoort. Dat uitwendige is juist zo belangrijk voor het stadsbeeld en verkeert nu weer in volle glorie. Dat is vooral te danken aan de zorgvuldige aanpak van het gebouw als geheel. Een belangrijke toegevoegde waarde is de nieuwe publieke toegankelijkheid van het dak, dat een fraai uitzicht over de stad biedt.

Restauratie en aanpassing van winkelpui (Markt 30); opdrachtgever A.C. van Tol

In 1934 kreeg Markt 30 een nieuwe winkelpui met in het midden een portiek met aan

weerszijden etalages. De pui wordt gekenmerkt door zeer zorgvuldig materiaalgebruik. De borstweringen onder de etalages werden met natuursteen bekleed en voorzien van kelderlichten van glazen bouwstenen. De kozijnen van de etalage werden geleverd door de firma Gispen, vooral bekend vanwege de productie van stalen-buismeubelen. Gispen was ook een constructiebedrijf dat een type winkelpuikozijn had ontworpen, uitgevoerd in met brons bekleed staal en voorzien van smalle ventilatiesleuven, die voor een natuurlijke ventilatie zorgden. Op de pui van Markt 30 zijn fabrieksplaatjes aangebracht die aangeven dat het een echt gepatenteerd product van Gispen is. De pui is voor zover bekend de enige in Delft waarvan het fabriekaat aan Gispen is toe te schrijven. Boven de winkel bevindt zich een woning. Deze werd gerenoveerd en moest een eigen entree krijgen. Omdat de pui uit oogpunt van monumentenzorg zeer waardevol is, is ervoor gekozen de pui aan te passen met behoud van de historische kwaliteiten.

De indeling met een portiekje in het midden met etalages aan weerszijden is gewijzigd in een indeling met een etalage in het midden met portiekjes aan weerszijden. Daarbij is het originele materiaal zoveel mogelijk hergebruikt, waar nodig aangepast, ingekort of aangelast, of zo nodig gereproduceerd. Zo hebben beide portiekjes een deur, een tegelvloer en een glasplafond zoals in het

oorspronkelijke portiek. De nu brede borstwering is ontstaan door samenvoeging van de twee smallere borstweringen en heeft een breed kelderlicht met glazen bouwstenen afkomstig van de oorspronkelijke pui. Op het kozijn van het etalageraam prijken de twee originele fabrieksplaatsjes op het originele materiaal.

De reconstructie van de pui is op een zeer nauwgezette en zorgvuldige wijze gebeurd, zodat de architectuur, in abstracte zin, behouden is gebleven alsof er in 1934 een pui met twee portieken en een etalage daartussen is ontworpen en gemaakt. Door de ingreep werd de bovenwoning goed toegankelijk. De pui werd gered en blijft een belangrijk element in het stadsbeeld.

Restauratie van de pakhuizen van de voormalige zeepfabriek Bousquet (Molenstraat 11 b-c); opdrachtgever Ceres projecten

De twee zeventiende-eeuwse pakhuizen aan de Molenstraat behoorden tot de zeepfabriek Bousquet. Toen zij niet meer werden gebruikt in het productieproces, raakten ze in verval. De voorgevels waren op meerdere plaatsen gescheurd. Instorten dreigde. Lekkage zorgde voor forse schade.

Nadat de productie van zeep was gestaakt en het eeuwenoude bedrijf was opgeheven is het complex herontwikkeld. De pakhuizen aan de Molenstraat, die economisch gesproken slooprijp waren maar een hoge monumentale waarde hebben, werden daarbij grondig hersteld c.q. gerestaureerd. Het exterieur werd in de oude luister hersteld. Het op vele plaatsen gescheurde metselwerk werd hersteld of, waar noodzakelijk, vernieuwd. De kleine pakhuisvensters, in oorsprong gemetselde luikopeningen, bleven in hun oude vorm gehandhaafd.

De ramen werden gereconstrueerd. Op de begane grond waren aan het begin van de twintigste eeuw grote openingen met 'garagedeuren' in de voordien blinde gevels aangebracht. De deuren werden vervangen door nieuwe moderne puien met ramen en deuren voor de bedrijfsruimten. De gevels die oorspronkelijk in schoon metselwerk waren uitgevoerd, maar lange tijd gepleisterd waren, werden opnieuw gepleisterd in de oorspronkelijke cementgrijze kleur. De over de beide gevels doorlopende gele band met de naam ZEEPFABRIEK BOUSQUET werd opnieuw aangebracht waarbij de letters met de hand werden geschilderd.

Het straatbeeld van de Molenstraat was met de vervallen pakhuizen lange tijd vrij troosteloos, maar door de restauratie is het aanzienlijk opgeknapt.

Restauratie van grachtenpand (Voorstraat 54-56); opdrachtgever A.C. van Konijnenburg

In het grachtenpand op de hoek van de Visstraat/Voorstraat 54-56 was lange tijd een drukkerij gevestigd. In de loop der tijd had het pand veel van zijn schoonheid verloren. Vorig jaar is het gerestaureerd en weer als woonhuis in gebruik genomen.

Niet alleen het interieur werd grondig opgeknapt en in oude stijl teruggebracht, ook het uiterlijk kreeg zijn oude luister terug. Op grond van oude foto's uit het begin van de twintigste eeuw is de oorspronkelijke geblokte gevelbepleistering weer aangebracht ter vervanging van een vlakke bepleistering. Ook de kordonband ter hoogte van vensterbanken op de begane grond en de kordonlijst ter hoogte van onderzijde van de verdiepingvensters werd gereconstrueerd. In de bovenlichten boven de voordeuren werden decoratieve levensbomen aangebracht. De voorgevel werd in passende kleuren geschilderd. Archiefonderzoek wees uit dat in het pand ooit de brouwerij 'De Visch met de Croon' was gevestigd. Deze historische huisnaam werd op gevellijst geschilderd.

Renovatie en herinrichting van de tuin van het Hofje van Pauw (Paardenmarkt 54-62); opdrachtgever Vestia Delft

De tuin van het uit 1707 daterende Hofje van Pauw ging in 2007 in eigendom over van de gemeente Delft aan Vestia Delft, eigenaar van de woningen die worden gebruikt voor de huisvesting van verstandelijk gehandicapten. In 2007 bestond het hofje driehonderd jaar. Dat was een mooie aanleiding om de tuin in oude stijl te renoveren.

De tuin heeft een geometrische aanleg met paden, grasperken en bloemen- en plantenperken. Er groeien nu weer medicinale kruiden en de honderden jaren oude moerbeiboom bij de ingang komt nu weer goed tot zijn recht. Het profiel van de paden is bol met in het midden een brede baan van oude IJsselsteentjes. De voor de afwatering dienende randen zijn belegd met kinderhoofdjes. Een dwarspad sluit aan op twee terrasjes. Op het terrasje aan de noordzijde is een modern prieeltje geplaatst

waar bewoners beschut in de zon kunnen zitten. Er tegenover is tegen de zuidelijke tuinmuur, die het Hofje van Pauw scheidt van het Hofje van Gratie, een portret aangebracht van Elizabeth Pauw, de stichteres van het hofje.

Lezingen

Sion, klooster, buitenplaats en tuinbouwgebied

Door: Jacques Moerman
Datum: donderdag 5 februari 2009
Locatie: DOK (leescafé), Vesteplein 100, Delft
Aanvang: 20.00 uur.

Op de grens van Delft ligt de buurtsschap Sion. Hier stond het laat-middeleeuwse klooster Sion, een afsplitsing van het klooster St. Hieronimusdal in Delft. Bij het Kapittel van Sion waren in de bloeitijd 25 kloosters aangesloten. In de jaren 1573 -1574 lag een Spaanse bezetting in de resten van het klooster. Vanaf het begin van de zeventiende eeuw ontstond uit de hofstede Sion één van de grootste buitenplaatsen uit de regio. Geruime tijd was de familie Van Hogendorp eigenaar van dit bezit. De stenen palen langs de Kastanjewetering herinneren nog aan deze periode. Na de Franse tijd werd het gebied ingericht voor de tuinbouw. De producten werden onder meer afgezet in Delft. In de komende jaren zal de bestemming van dit historische gebied opnieuw veranderen. Jacques Moerman leidt u met veel beelden door de drie belangrijkste perioden van de geschiedenis van Sion.

Jacques Moerman is historicus, met als specialismen het gebied van Midden-Delfland en de VOC. Over Sion heeft hij in 1996 een boekje geschreven.

Delft en de landbouwkoloniën

Door: Wil Schackmann
Datum: donderdag 5 maart 2009
Locatie: DOK (leescafé), Vesteplein 100, Delft
Aanvang: 20.00 uur

De armoede in het Koninkrijk der Nederlanden was anno 1818 groot. Naar schatting kon toen tien procent van de bevolking niet in het levensonderhoud voorzien. Deze groep moest leven van de 'bedeling' door een diaconie, een parochie of een gemeentebestuur.

De Maatschappij van Weldadigheid wilde bijdragen aan een oplossing. Zij vroeg de burgers om een bijdrage. Met het zo gevormde kapitaal konden arme gezinnen naar het nog onontgonnen Drenthe verhuizen om daar te leren de kost te verdienen. Ook vanuit Delft trokken kolonisten naar de landbouwkoloniën. Sommigen vonden het ontginnen van woeste grond bij nader inzien zwaar tegenvallen; anderen vestigden zich voorgoed en lieten daarginds hun sporen na. Omdat steeds minder mensen vrijwillig naar Drenthe (en Ommen) wilden vertrekken kreeg het systeem langzamerhand een dwingend karakter.

Wil Schackmann is schrijver van het boek: 'De proefkolonie, vlijt, vaderlijke tucht en het weldadig karakter onzer natie'.

Excursie

Het onbekende bijzondere van Delft

Wandeling door centrum zuid-oost (omgeving Nieuwe Langendijk, Oosteinde, Oranjeplantage, Donkerstraat, Harmenkoksiaan, Hopstraat, Oranjestraat, Oostpoort)

Datum: zondag 15 maart
Vertrek: 12.30 uur
Locatie: brugwachtershuisje Koepoortbrug
Kosten: €1,00 ter plekke te voldoen

Op 30 november jl werd deze wandeling voor het eerst gedaan. Er meldden zich zo veel liefhebbers aan, dat we een reservelijst hebben opgesteld voor een tweede en mogelijk zelfs derde wandeltocht. Een enkeling heeft op 30 november door het slechte weer moeten

afhaken. Hij of zij wil de excursie wellicht graag nog een keer overdoen onder iets gunstiger omstandigheden. Daarvoor kunt u contact opnemen met An Bergman, tel. 015-2122928. Mensen die reeds op de reservelijsten staan, worden door haar rechtstreeks benaderd. Het maximaal aantal deelnemers is 25. Bij voldoende belangstelling wordt later dit jaar nog een derde maal deze wandeling georganiseerd.

Wie kent typisch Delftse uitdrukkingen?

Waar een Huizer heeft gelopen, groeit geen gras meer. Dit spreekwoord is bij veel oudere inwoners van het Gooi bekend. Het bevat een (niet bepaald vleidend) oordeel over de Huizenaren. Zo zijn er honderden spreekwoorden en gezegden die inwoners van een bepaalde gemeente karakteriseren.

Enkele andere voorbeelden: *Ik kom van Lossen, ik weet van niks; Praten en breien, zeggen de meisjes van Leijen; In Rotterdam wordt het geld verdiend en in Amsterdam wordt het uitgegeven.*

Dr. M.A. van den Broeck wil een boek met dit soort uitdrukkingen uitgeven, waarbij het ook belangrijk is om te vermelden hoe een dergelijk gezegde is ontstaan en wat het betekent. Daarmee kan een belangrijke bijdrage op het terrein van de volkskunde worden geleverd. Kent u typisch Delftse uitdrukkingen of gezegden? Neem dan contact op met:

dr. M.A. van den Broek
Van Schadijklaan 5
1241 BN Kortenhoef
tel. 035 – 656 05 72
fax 035 – 655 00 27
e-mail: m.a.broek@planet.nl

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Gironummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

32^e jaargang, no. 2

NIEUWSBRIEF

maart 2009

Algemene Ledenvergadering

Op dinsdag 19 mei bij houdt Delfia Batavorum haar algemene ledenvergadering. Deze wordt dit keer niet gehouden in de Kapellezaal van het Reinier de Graaf Gasthuis, maar in de vergaderzaal van de Rabobank, Buitenhofdreef/Reinier de Graafweg. De vergadering begint om 20.00 uur. De vergaderstukken zijn aan deze nieuwsbrief toegevoegd.

De vergadering heeft een aantal vaste onderdelen. Uiteraard wordt verslag gedaan over het afgelopen jaar. Daarnaast wordt de Le Comteprijs uitgereikt voor de meest geslaagde verfraaiing van Delftse objecten. Behalve een juryprijs wordt dit jaar ook een publieksprijs toegekend, in samenwerking met de Krant op Zondag. Tijdens de vergadering wordt het nieuwe jaarboek 2008 gepresenteerd. In de pauze krijgt u de gelegenheid om uw exemplaar op te halen, echter, alleen als u uw contributie hebt betaald.

Ten slotte hebben we nog een bijzondere spreker: dr. G. Verhoeven. De voormalig stadsarchivaris houdt een voordracht over de voorgenomen publicatie over de geschiedenis van Delft. Delfia Batavorum is initiatiefnemer voor deze publicatie en is nauw betrokken bij de totstandkoming ervan.

Lezing

Kunstverzamelaar Hugo Tutein Nolthenius: zijn huis en tuin

Door: Teun van Staveren
Datum: donderdag 9 april 2009
Locatie: DOK, Vesteplein 100, Delft
Aanvang: 20.00 uur, toegang gratis.

Hugo Tutein Nolthenius (1863-1944) was directeur van de Nederlandse Olie Fabriek (het latere Calvé). Hij was tevens een befaamd kunstverzamelaar en kunstbevorderaar. Museum Het Prinsenhof heeft daar een boeiende tentoonstelling aan gewijd.

Samen met zijn zuster bewoonde Tutein Nolthenius twee huizen aan de Nieuwe Plantage. Tegenwoordig woont beeldend kunstenaar en architect Steun van Staveren in een van deze woningen. Hij kan boeiend vertellen over de bouw van deze huizen in 1885 en hun tuinen, aangelegd door de bekende tuinarchitect Springer.

Ook bespreekt hij de ingrijpende wijzigingen die zich achter de huizen aan de Nieuwe Plantage hebben voltrokken, en die uiteindelijk hebben geleid tot het ontstaan van de Wallertuin. Ook het latere gebruik van de huizen, de bewoners en de beelden die in de tuinen hebben gestaan komen aan bod.

Excursies

Kasteel Duivenvoorde

Op **zaterdag 23 mei** wordt een bezoek gebracht aan kasteel Duivenvoorde. Het kasteel kent een rijke historie en er bestaan nog steeds banden met de oorspronkelijke familie Van Wassenaer.

Voordat de rondleiding begint, speelt het Van Wassenaer Orkest speciaal voor ons het *Concerto Armonico* van *Unico Wilhelm van Wassenaer*. Dit bijzondere concert hebben we te danken aan ons vioolspelende DB-lid Frits van der Jagt, waarvoor dank!

U reist op eigen gelegenheid naar kasteel Duivenvoorde. U wordt daar om circa 10.45 uur verwacht.

Na de koffie met cake en het concert start om 11.30 uur de rondleiding onder leiding van een ervaren gids.

Bijzonderheden

1. U kunt zich vanaf 1 mei opgeven voor deze excursie bij An Bergman: tel. 015-2122928 of per e-mail am.bergman@ziggo.nl Laat uw adres en telefoonnummer achter, zodat wij u kunnen bereiken.
2. De kosten van deze excursie bedragen 15 euro p.p. Dit bedrag dient uiterlijk 16 mei te zijn bijgeschreven op girorekening 587345 t.n.v. Penningmeester Delfia Batavorum te Delft.
3. Het maximum aantal deelnemers aan deze excursie is veertig.
3. U reist dus op eigen gelegenheid: Kasteel Duivenvoorde, Laan van Duivenvoorde 4, 2252 AK Voorschoten. Verzamelen bij de ingang van het kasteel om 10.45 uur.
4. Het kasteel is met het OV bereikbaar vanaf de stations Voorburg-Leidschendam en Den Haag CS. Daar neemt u bus 45. Vanaf station Rijswijk of Voorburg neemt u bus 39. In alle gevallen stapt u uit bij halte Kniplaan. Hier vandaan is het ongeveer 10 minuten lopen tot het kasteel.
5. Infolijn openbaar vervoer: 0900-9292 of www.9292ov.nl
6. De Museumjaarkaart is niet geldig.
7. In geval van nood tijdens de excursie: tel. 06-24 57 75 03 (Max van Noort)

Historische Druivenkwekerij en Westlands Museum

De laatste druivenkwekerij in het Westland en het Westlands Museum zijn het doel van onze excursie op **zaterdag 18 juli**. Kwekerij De Sonnehoeck dateert van het einde van de negentiende eeuw en bevindt zich nog in oorspronkelijke staat. Hoewel gelegen in Kwintsheul, heeft deze druivenkwekerij een opmerkelijke relatie met Delft. In de zeventiende eeuw was deze tuinderij bezit van de adellijke familie Van der Dussen uit Delft

Het Stichtingsbestuur van Historische Druivenkwekerij Sonnehoeck spant zich in om alle historische elementen in stand te houden: de druivenmuren, de druivenkassen, de twee ketelhuisjes en de watertoren. Men kweekt hier nog de bekende dieppaarse bedauwde druiven van het ras Frankenthaler. Ze zijn lekkerder dan de meeste importdruiven en bovendien zijn ze biologisch geteeld.

Bijzonderheden

1. Opgeven kan pas vanaf 1 juli aanstaande bij An Bergman: tel. 015-2122928 of per e-mail am.bergman@ziggo.nl U wordt verzocht altijd uw adres en telefoonnummer te vermelden, zodat wij u kunnen bereiken.
2. U reist op eigen gelegenheid. Er is geen openbaar vervoer naar De Sonnehoeck. U kunt uw auto parkeren langs de Hollewating of op het grasveldje langs het Groenepad. Adres: Hollewating 26, 2295 LW Kwintsheul.
3. Ter plekke is koffie en thee verkrijgbaar. Neem zelf eventueel wat broodjes mee die u ter plekke kunt nuttigen.
4. De rondleiding begint om 12.00 uur. De heer Van Geest is één van de rondleiders. In urgente gevallen is hij bereikbaar via 06-53 31 81 21; Max van Noort is bereikbaar via 06-24 57 75 03

Aansluitend wordt een bezoek gebracht aan het Westlands Museum in Honselersdijk. Hier wordt de Westlandse geschiedenis behandeld van prehistorie tot heden. Extra aandacht gaat uit naar de ontwikkeling van de (glas)tuinbouw. Bij het museum bevindt zich een historische tuin, waar op ouderwetse wijze producten worden gekweekt die vroeger in het Westland veel voorkwamen, zoals perziken, pruimen en asperges. In het museum wordt ook een authentieke veiling gehouden. Het zijn doorgaans (verse) producten uit eigen tuin, of producten die tot allerlei soorten jams zijn verwerkt. Aan deze veiling gaan we zeker deelnemen!

Bijzonderheden

- Het Westlands Museum is gevestigd aan de Middel Broekweg 154, 2675 KL Honselersdijk. Tel. 0174-621084. De rondleiding begint om 14.00 uur.
- De kosten van deze gecombineerde excursie bedragen euro 7,50 euro per persoon. Het bedrag dient uiterlijk 11 juli te zijn bijgeschreven op girorekening 587345 t.n.v. de Penningmeester Delfia Batavorum te Delft
- Alle consumpties zijn voor eigen rekening.
- Maximum aantal deelnemers: 40
- De Museumjaarkaart is geldig.

NIEUWE LEDEN

Dhr. J. van Helvoort, Delft
Dhr. Mr.A.W. Buisman, Delft;
Dhr. T. Gerritzen, Delft
Mevr. T. van der Werff-Bootsma, Delft;
Mevr. I.M. van der Heul-Grutterink, Delft;
Mevr. drs.G.M.F. van der Valk, Den Haag
Mevr. M. van der Mije, Delft
Mevr. W. de Roo, Delft
Mevr. J. Möhring-van Vondelen,
Voorburg
Mevr. E. Kemper, Delft
Mevr. C.H. Bos, Delft

Attentie: e-mailadressen

Leden met een e-mailadres, die sinds januari 2009 geen geheugensteuntjes hebben ontvangen, worden vriendelijk verzocht hun adres opnieuw door te sturen naar An Bergman: e-mail: am.bergman@ziggo.nl

Ook zijn nog steeds nieuwe e-mailadressen zeer welkom. Te meer daar het voornemen is om de communicatie met onze leden steeds meer via internet te laten verlopen. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking!

AANBIEDING

Korting voor leden op nieuwe Architectuurgids Delft

De Stichting Architectuurgids Delft brengt in het najaar een nieuwe Architectuurgids Delft uit. Een team van experts op het gebied van Delftse architectuur en stedenbouw is verantwoordelijk voor samenstelling en inhoud van dit nieuwe standaardwerk. Het handzame boek wil op een heldere manier een breed publiek laten kennismaken met gebouwd en bebouwd Delft van 1100 tot 2010. Circa driehonderd objecten worden kort belicht, ruim twintig thema's worden uitgebreid in beeld gebracht, stedenbouwkundige ontwikkelingen worden geplaatst binnen de maatschappelijke context, stijlkenmerken worden beschreven en opmerkelijke stromingen toegelicht.

De Architectuurgids is verkrijgbaar in de boekhandels voor 25 euro. Leden van Delfia Batavorum hebben de mogelijkheid om het boek van tevoren te bestellen. De prijs bedraagt dan slechts 15 euro.

U kunt het boek uitsluitend per e-mail bestellen via hvwalsum@worldonline.nl
Over de wijze van betaling en de distributie van de boeken, later dit jaar, wordt u op nog geïnformeerd.

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Gironummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

32^e jaargang

Nieuwsbrief nummer 3

augustus 2009

Hoog examencijfer voor geschiedenis beloond

Onze vereniging heeft middelbare scholieren die met een hoog cijfer zijn geslaagd voor hun geschiedenisexamen dit jaar opnieuw beloond met de Delfia Batavorumprijs. Dit keer was dat het boek *Waterwolven, een geschiedenis van stormvloed, dijkbouwers en droogmakers*, van Carula Rooijendijk.

Aan het Grotius College vielen Guido Keijzer (havo) en Mieke de Boef en Anne Dijkstra (vwo) in de prijzen. Aan het CLD kwamen Erik van Zanden (havo) en Wietse Stam (vwo) als beste geschiedenislerlingen uit de bus. Het Stanislas College mocht Shanice Tan (havo), Michael van Putten (atheneum) en Marianne Sedee (gymnasium) in het zonnetje zetten. Met deze prijs, die elk jaar wordt uitgereikt, hoopt Delfia Batavorum de belangstelling voor geschiedenis onder jongeren te stimuleren.

Zaterdag 12 september: Monumentendag

Delfia Batavorum is op Monumentendag in de hal van het stadhuis vertegenwoordigd met een stand. U kunt daar van 10 tot 16 uur jaarboeken, wenskaarten met tekeningen van stadsgesichten, en enkele historische boeken over Delft kopen. Ook liggen er de nieuwe verenigingsfolders met informatie voor geïnteresseerden.

Nieuwe leden

Wij verwelkomen de volgende nieuwe leden:

Dhr. M. Jansen, Delft
Mevr. M. Jansen, Delft
Dhr. O. Rompelman, Delft
Dhr. P.F. Kuijpers, Den Hoorn
Mevr. M.S. Kuijpers-Swuste, Den Hoorn
Dhr. E. van Hunnik, Delft

Dhr. C. Kruijff, Delft
Mevr. T.W. Rots-van Staalduinen, Delft
Mevr. W.J.C. Huizing-Werne, Delft
Dhr. H. Koster, Delft
Dhr. G.A. den Herder, Delft
Mevr. R. Verbruggen, Delft
Dhr. I. Kriens, Delft
Mevr. I. Rijnveld, Delft
Dhr. A. Augustinus, Delft
Dhr. H. van Iperen, Delft
Mevr. W. van Iperen-ten Doller, Delft

Lezingen Delfia Batavorum

Willem Hendrik Schmidt

Lezing: De colorist Willem Hendrik Schmidt
Door: dr. Wilma van Giersbergen
Datum: dinsdag 22 september
Locatie: DOK, Vesteplein 100
Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

Dr. Wilma van Giersbergen, gastconservator van de tentoonstelling over Willem Hendrik Schmidt in museum Paul Tétar van Elven, geeft een lezing over deze portret-, historie en interieurschilder die een deel van zijn leven in Delft doorbracht. Willem Hendrik Schmidt was in zijn tijd een van de succesvolste en bestbetaalde schilders van ons land. Vooral zijn prachtige kleuren en zijn verantwoorde historische weergave van kleding, meubilair en inrichting werden geprezen.

Onderwijs in de 19de eeuw

Lezing: Broodstudiën zijn de pest der Academiën
Door: dr. H. Heijmans
Datum: donderdag 29 oktober
Locatie: DOK, Vesteplein 100
Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

Dr. Han Heijmans, directeur van het Science Centre van de TU Delft, gaat in op de standsverschillen en de maatschappelijke relevantie van het hoger onderwijs: 'Broodstudies zijn de pest der Academiën'.

Heijmans gaat in op de onderwijsdiscussies die woedden in de negentiende eeuw. De in de Franse tijd ingevoerde nadruk op utilitaristische studies botste in het nieuwe koninkrijk met de opvattingen van de hernieuwd regenteske bestuurders in Holland. Terwijl de liberalen de noodzaak van praktisch onderwijs voor handel, industrie en scheepvaart voortdurend benadrukten, wilde de elite de jongeren vooral vormen, opvoeden en 'verheffen'. Aan de op de praktijk gerichte Koninklijke Academie voor Civiel Ingenieurs, en de daaropvolgende Polytechnische School diende militaire tucht en discipline te heersen, terwijl het ondeugdelijke gedrag van de studenten in Leiden, Groningen en Utrecht beschouwd werd als een vergefelijk studentikoos proces van volwassenwording.

Archeologie in spoorzone

Lezing: Anders Rosemondlezing

Door: drs. Peter Deunhouwer

Datum: donderdag 10 december

Locatie: DOK, Vesteplein

Aanvang: 20 uur; toegang gratis

Stadsarcheoloog drs. Peter Deunhouwer houdt de jaarlijkse Anders Rosemondlezing. Hij gaat in op de archeologische activiteiten die zullen plaatsvinden in het kader van de ontwikkeling van de spoorzone. Deze werkzaamheden zullen de Delftse archeologen een grote kans bieden om in het verleden van Delft te kijken. De stadsmuur bijvoorbeeld, liep van het begin van het Agnetapark tot de Binnenwatersloot, ongeveer parallel met de spoorweg. Maar wie weet valt er nog meer te zien, uit eerdere tijden, als het graafwerk heeft plaatsgevonden.

Excursies

Zierikzee/Den Briel

Datum: zaterdag 26 september

Vertrek: 08.00 uur

Locatie: Phoenixstraat/hoek Agathaplein

Kosten: 40 euro p.p.

Nergens is het Zeeuwse verleden zo intact gebleven als in **Zierikzee**. Met 558 beschermde panden is het de achtste monumentenstad van het land. Van verre ziet u al de imposante stadspoorten, terwijl de vele terrasjes aan het Havenplein een prachtig uitzicht bieden op de rijk versierde patriciërshuizen aan de Oude Haven. Daar bevindt zich trouwens een collectie historische schepen en op een steenworp afstand hiervan ligt een scheepsrestauratiewerf waar men voortdurend bezig is met het behoud van het varend erfgoed.

We vertrekken om 08.00 uur en anderhalf uur later arriveren we al in Zierikzee. Na een kopje koffie met gebak maken we onder leiding van een gids een rondwandeling door de stad, waarbij we onder meer het Gravensteen, het stadhuis, het voormalig burgerweeshuis en de Sint Lievenskerk, ook bekend als de Dikke Toren, zullen bekijken.

Na de lunch vertrekken wij naar **Den Briel**. Met haar bijna vierhonderd rijksmonumenten op een inwonertal van nog geen 12.000 bezit de stad samen met Harlingen het meeste aantal monumenten per inwoner van heel Nederland. In 1572 werd de stad ingenomen door Lumey en dat wordt algemeen gezien als het eigenlijke begin van de opstand tegen Philips II. Vandaar de uitdrukking 'Op 1 april verloor Alva zijn bril (= Den Briel)'.

Bezienswaardig zijn de oude stadswallen. Voorts de Sint Catharijnekerk, ofwel de Brielse Dom. Dan het Arsenaal (nu een bibliotheek), het oude stadhuis (nu een museum), molen 't Vliegend Hert, een maalvaardige houten standerdmolen. Kortom: te veel om op te noemen. Na het bezoek aan Den Briel vertrekken wij weer naar Delft, waar we om circa 18.00 uur zullen arriveren.

Dit moet u weten:

U kunt zich aanmelden bij An Bergman 015-2122928 of am.bergman@ziggo.nl. Wilt u bij e-mailreservering altijd uw naam, adres en telefoonnummer opgeven?

U wordt vriendelijk verzocht de kosten van deelname (40 euro) voor 18 september te voldoen op girorekening 587345 t.n.v. Penningmeester Delfia Batavorum te Delft o.v.v. excursie Zierikzee/Brielle.

De excursie wordt namens Delfia Batavorum begeleid door Max van Noort en Peter van Tijn. Zij zijn tijdens deze excursie mobiel bereikbaar op de volgende nummers:

Max van Noort 06-24 57 75 03
Peter van Tijn 06-22 79 51 17

Begraafplaats Crooswijk

Datum: vrijdag 4 september

Aanvang: 13.30 uur

Locatie: Kerkhoflaan 1-5, R'dam

Tel. 010-411 59 40

Kosten: 1,50 euro p.p.

Vervoer: u reist op eigen gelegenheid. Openbaar vervoer: bus 38 vanaf Centraal Station Rotterdam. Zie ook www.ret.nl

Crooswijk is niet alleen de plaats waar honderdduizenden mensen hun laatste rustplaats hebben gevonden, het is ook een van Rotterdams mooiste parken. Park, gedenkplaats, cultuurhistorisch monument en niet te vergeten rijksmonument. Crooswijk is het allemaal. Waard om te ontdekken!

De begraafplaats is in 1832 geopend. Tot die tijd werden overledenen in of bij een kerk begraven. Drie keer vond er een uitbreiding plaats, de laatste keer eind jaren dertig toen de tuinarchitect Springer de begraafplaats omvormde in een karakteristieke Engelse landschapsstijl. Er zijn op deze begraafplaats prachtige familiegraven te bewonderen, maar ook vele schitterende erehoven en monumenten die herinneren aan het leed dat Rotterdam heeft ondervonden in de Tweede Wereldoorlog. Voor iedereen die belangstelling heeft voor de geschiedenis maar ook voor de liefhebber van oude en bijzondere bomen is deze excursie een aanrader.

Dit moet u weten:

Er kunnen maximaal 40 mensen deelnemen aan deze excursie. Meldt u dus bijtijds aan bij An Bergman 015-212 29 28 of am.bergman@ziggo.nl. Wilt u bij e-mailreservering altijd uw naam, adres en telefoonnummer opgeven?

De wandeling, onder leiding van twee ervaren medewerkers van de begraafplaats, duurt circa een uur en kost € 1,50 per persoon, te voldoen op giro 587345 t.n.v. Penningmeester Delfia Batavorum te Delft o.v.v. Crooswijk

De excursie wordt begeleid door Max van Noort, tel. 06-24 57 75 03 (alleen die dag!).

Attentie: e-mailadressen

Het is ons voornemen om communicatie met onze leden steeds meer te laten verlopen via internet. Het is daarom van belang dat wij uw e-mailadres in ons bezit hebben.

Heeft u ons deze gegevens nog niet gemailld, wilt u dat dan alsnog doen?

U kunt mailen naar: am.bergman@ziggo.nl

Nieuwe Kapelsbrug tast 'Gezicht op Delft' aan

Delfia Batavorum heeft alle ook de landelijke - kranten plus TV West gehaald met haar bezwaren tegen een nieuwe platte Kapelsbrug in de route van de nieuw aan te leggen tramlijn 19. Plat, dat kan niet. Delft heeft in de oude stad bruggen met bogen.

Tramlijn 19

De nieuwe tram komt uit Leidschendam en rijdt via Ypenburg naar de bestaande route van lijn 1. Aan het eind van de Westvest, bij het water van De Kolk, draait hij de Zuidwal op, richting TU-wijk. Op de Zuidwal duikt een probleem op, in de ogen van het gemeentebestuur. Daar ligt de Kapelsbrug al eeuwen over de uitloop van de Oude Delft en Koornmarkt naar de Schie. Het huidige exemplaar dateert uit de jaren zestig en is volgens wethouder Anne Koning (PvdA) te zwak is voor een tram. Een nieuwe brug zou nodig zijn.

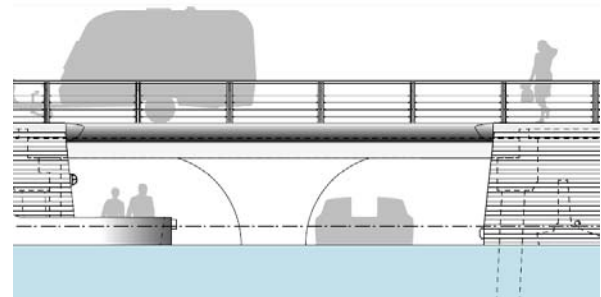

Vermeer

Het toeval wil dat de schilder Johannes Vermeer, de Kapelsbrug centraal situeerde in zijn wereldwijd vermaarde meesterwerk *Gezicht op Delft*. Dat gebeurde omstreeks 1660. De brug, die ook toen al Capels Brugge heette, ligt daar tussen de Schiedamse en de Rotterdamse Poort. Op de Kaart Figuratief (omstreeks 1675) is op deze plek ook al een gemetselde brug te zien, met één boog, net als op het schilderij. De huidige Kapelsbrug heeft twee bogen.

Platte brug

Kern van het bezwaar van onze vereniging, verwoord door de Commissie Behoud Stadschoon, is dat het gemeentebestuur met zijn plan voor een eigentijdse platte brug met een rechthoekige onderdoorgang, het stadsbeeld aantast. En dan uitgerekend het beeld, waarmee Delft zijn bekendheid verwierf als de stad van Vermeer, zo aantrekkelijk voor de toerist. Wonderlijk is dat het gemeentebestuur in zijn beleidsnota Visie Openbare Ruimte zelf de binnenstad en de Schie-oeveren (waar Vermeer zijn schilderij maakte) als de belangrijkste cultuurhistorische dragers van Delft noemt. Nieuwe bruggen en aan te passen bruggen moeten beeldbepalend zijn, zo stelt de nota. Een vertegenwoordiger van Haaglanden heeft de Commissie Behoud Stadschoon uitgelegd dat het voor de tramlijn 19 absoluut niet nodig is om een nieuwe brug aan te leggen. Waarom het plan toch wordt doorgezet is ons een raadsel. Het is ook niet in overeenstemming met het huidige bestemmingsplan.

Niet gevoelig

De Commissie betreurt het dat het gemeentebestuur niet in staat is om met moderne technieken - waarmee de bestaande brug kan worden versterkt - het historisch erfgoed te koesteren en in stand te houden. Het is jammer dat de gemeenteraad niet gevoelig bleek voor onze bezwaren. Wij kunnen weinig anders doen dan tegen dit plan verder actie te voeren.

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Gironummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

32e jaargang

Nieuwsbrief nummer 4

oktober 2009

Kanshebbers voor de Le Comteprijs 2009 gevraagd

De commissie voor de Le Comteprijs kiest in december van dit jaar weer vijf nominaties voor de Le Comteprijs 2009. Leden van Delfia Batavorum kunnen één of meer ingrepen aanmelden die voor een nominatie in aanmerking zouden kunnen komen. Het moeten in een of andere vorm verfraaiingen zijn van het Delftse stadsbeeld die in 2009 gereed komen of nog gereed zullen komen. Het kan een restauratie of een verbouwing van een monument zijn, maar ook het plaatsen van een beeld of een stoephek, het aanbrengen van een muurschildering, een winkelpui, een gevelsteen of een gevelreclame. De commissie staat open voor ieder voorstel. De 'verfraaiing' moet in ieder geval een positieve bijdrage aan het stadsbeeld leveren. Bij voorkeur refereert de verfraaiing op een of andere manier aan de Delftse historie, maar dat mag zeker ook de recente historie zijn. Iets nieuws in de naoorlogse buitenwijken kan dus ook aanmerking komen.

Vermeld bij een aanmelding uw naam en adres en geef duidelijk aan welke ingreep u wilt voordragen en wie de opdrachtgever ervoor is. Extra informatie in de vorm van tekeningen of foto's, zo nodig van vóór en na de ingreep, zijn altijd nuttig en zeer welkom. U kunt verfraaiingen van anderen aanmelden, maar ook die waarbij u zelf betrokken bent, schroom dus niet.

Stuur uw aanmelding **vóór begin november**, naar: W.F. Weve, Arthur van Schendelplein 141, 2624 CW Delft, e-mail: wweve@delft.nl.

Van de Lustrumcommissie 2010

In augustus hebben alle leden het verzoek gekregen een vrijwillige bijdrage over te maken ten behoeve van de restauratie van de gevelstenen van het Hofje van Gratie aan de Van der Mastenstraat. Dit lustrumproject voeren wij uit in samenwerking met de Vereniging Hendrick de Keijser, die eigenaar is van de panden. Hierop hebben wij veel enthousiaste reacties mogen ontvangen, waarvoor onze hartelijke dank.

Ons streefbedrag is 5000 euro. Op dit moment zitten we op de helft daarvan. Daarom brengen dit project graag nogmaals onder uw aandacht. Uw gift kunt u overmaken naar onze bankrekening, vermeld in de kop van deze Nieuwsbrief.

Nieuwe leden

Wij verwelkomen de volgende nieuwe leden:

Mw. J. Timmermans, Pijnacker
Hr. H. van Bergen, Delft
Mw. G. van Bergen-Van der Kaaden, Delft
Mw. N. Berghs-Jonckers, Rijswijk
Hr. G. Maessen, Delft
Hr. P. van Uythoven, Ulvenhout
Mw. J. Zeer-Gerrets, Delft
Hr. H. Weebers, Delft
Mw. S. Weebers, Delft
Hr. J. Vrins, Delft
Mw. H. Vrins-Ter Haar, Delft
Hr. J. v.d. Gaag, Delft
Mw. F. Schnee-Sprong, Delft
Hr. F. Anders, Haastrecht

Lezingen Delfia Batavorum

Onderwijs in de 19de eeuw

Lezing: Broodstudiën zijn de pest der Academiën

Door: dr. H. Heijmans

Datum: donderdag 29 oktober

Locatie: DOK, Vesteplein 100

Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

Dr. Han Heijmans, directeur van het Science Centre van de TU Delft, gaat in op de standverschillen en de maatschappelijke relevantie van het hoger onderwijs: 'Broodstudiën zijn de pest der Academiën'.

Heijmans gaat in op de onderwijsdiscussies die woedden in de negentiende eeuw. De in de Franse tijd ingevoerde nadruk op utilitaristische studies botste in het nieuwe koninkrijk met de opvattingen van de hernieuwd regenteske bestuurders in Holland. Terwijl de liberalen de noodzaak van praktisch onderwijs voor handel, industrie en scheepvaart voortdurend benadrukten, wilde de elite de jongeren vooral vormen, opvoeden en 'verheffen'. Aan de op de praktijk gerichte Koninklijke Academie voor Civiel Ingenieurs, en de daaropvolgende Polytechnische School diende militaire tucht en discipline te heersen, terwijl het ondeugdelijke gedrag van de studenten in Leiden, Groningen en Utrecht beschouwd werd als een vergefelijk studentikoos proces van volwassenwording.

Archeologie in spoorzone

Lezing: Anders Rosemondlezing

Door: drs. Peter Deunhouwer

Datum: donderdag 10 december

Locatie: DOK, Vesteplein 100

Aanvang: 20 uur; toegang gratis

Stadsarcheoloog drs. Peter Deunhouwer houdt de jaarlijkse Anders Rosemondlezing. Hij gaat in op de archeologische activiteiten die zullen plaatsvinden in het kader van de ontwikkeling van de spoorzone. Deze werkzaamheden zullen de Delftse archeologen een grote kans bieden om in het verleden van Delft te kijken. De stadsmuur bijvoorbeeld, liep van het begin van het Agnetapark tot de Binnenwatersloot, ongeveer parallel met de spoorweg.

Introducé(e)s bij excursies

Delfia Batavorum hanteert de stelregel dat leden van de vereniging introducé(e)s mee mogen nemen tijdens excursies.

In de praktijk is gebleken dat leden voor een bepaalde excursie soms op een wachtlijst komen te staan, terwijl introducé(e)s die vroegtijdig worden ingeschreven, wel meegaan. Het bestuur van Delfia Batavorum en de Excursiecommissie hebben daarom besloten de regels wat aan te scherpen. De nieuwe regels gaan in per 1 januari 2010.

1. Leden gaan in principe altijd voor.
2. Introducé(e)s die (regelmatig) van ons excursieprogramma gebruik maken dienen lid van onze vereniging te worden.
3. Bij echtparen of samenwonenden waarvan slechts één man of vrouw lid is dient ook de partner (gezins)lid te worden. Dat kost slechts € 6 extra; hij of zij is dan eveneens volwaardig lid.
4. Als een excursie onverhoopt niet is volgeboekt zijn introducé(e)s vanzelfsprekend van harte welkom.
5. Er kunnen omstandigheden zijn die uitzonderingen op deze regels rechtvaardigen. Ter beoordeling van de Excursiecommissie.

Excursies

Stadswandeling

(omgeving Achterom, Lange Geer, Asvest, Oude Delft, Breestraat, Gasthuisstraat)

Datum: zaterdag 31 oktober

Vertrek: 11.00 uur

Locatie: Uitgang Theater de Veste (parkeergarage)

Kosten: 1 euro p.p. ter plekke te voldoen.

Dit is de derde wandeling in de cyclus 'Onbekende plekjes van Delft'. We nemen nu het zuidelijk deel van de binnenstad door.

In deze rondwandeling van ca. 1,5 uur maakt u kennis met minder bekende historische be-

zienswaardigheden en opmerkelijkheden, zoals gevelstenen, steegjes, hofjes, poortjes, bovenlichten, merktekens en bijzondere gebouwen. Heeft u zelf nog vragen, ideeën of inbreng, schroom dan niet deze tijdens de rondgang te melden, want het motto is hier: voor en door ons allen. Het maximum is 25 deelnemers. U kunt zich vanaf 15 oktober aanmelden bij An Bergman, tel. 015-2122928, e-mail: am.bergman@ziggo.nl

Hermitage Amsterdam

Datum: woensdag 25 november 2009

Verzamelen: 09.15 uur

Vertrek: 09.30 uur

Terug: 15.30 uur (circa)

Locatie: Phoenixstraat/hoek Agathaplein

Kosten: € 35,00 (richtprijs).

Wat krijgt u: vervoer uit en thuis per luxe touringcar. Rechtstreekse entree tot het museum (geen rijen!). Vier professionele gidsen zullen ons in kleine groepjes in circa een uur de hoogtepunten van de expositie 'Aan het Russische hof' tonen. Daarna is er ruimschoots gelegenheid om alles nog rustig te bekijken of iets te eten of drinken in café-restaurant Neva.

Het rijke hofleven staat centraal in de expositie 'Aan het Russische hof': het uitvoerige hofprotocol, de feestelijke bals, de fantastische japonnen, unieke meubels (waaronder de beroemde Romanov-troon), indrukwekkende juwelen van onder andere Fabergé), enz.

De Hermitage Amsterdam is een dependance van de beroemde Hermitage in Sint-Petersburg. Om aan financiële middelen te komen voor het onderhoud van de gigantische collectie van de Russische Hermitage zijn er in de loop der tijd enkele dependances in andere landen geopend en ook weer gesloten (Londen 2000-2007) en Las Vegas (2001-2007). Dat Amsterdam werd gekozen is niet onlogisch vanwege de banden met Sint-Petersburg. De stichter van die stad, Tsaar Peter de Grote (1672-1725), liep in 1697 stage op een Zaanse scheepswerf. En in de negentiende eeuw was de Nederlandse koning Willem II gehuwd met de Russische tsarendochter Anna Paulowna. Had tsaar Peter de Grote iets met Delft? Jazeker. Hij was een groot bewonderaar van Antonie van Leeuwenhoek en gedurende zijn ver-

blijf van vier maanden in Den Haag bezocht hij Van Leeuwenhoek een aantal malen. Geheel onopgemerkt ging dat niet. De tsaar was ruim twee meter lang, daar waar de gemiddelde lengte van de Nederlander in die tijd 1,65 meter was.

Meer info: www.hermitage.nl

Dit moet u weten/doen:

1. U kunt zich aanmelden bij An Bergman, tel. 015-2122928, e-mail am.bergman@ziggo.nl Wilt u bij e-mail reservering altijd uw naam, adres en telefoonnummer opgeven. U krijgt altijd een bevestiging van uw aanmelding. U dient eveneens aan te geven of u wel of niet beschikt over een geldige museumkaart. Deze moet u kunnen tonen tijdens de excursie.
2. De inschrijftermijn sluit op woensdag 4 november a.s. Omdat wij een grote toeloop verwachten adviseren wij u zeer tijdig te reageren.
3. Leden hebben voorrang boven introduce(e)s.
4. Over het juiste bedrag worden de deelnemers tijdig geïnformeerd. Zij dienen dit bedrag dan wel terstond over te maken op girorekening 587345 t.n.v. Penningmeester Delfia Batavorum te Delft o.v.v. Hermitage.

De Excursiecommissie, Max van Noort (06-24577503) en Peter van Tijn (06-22795117)

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Gironummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

33^e jaargang

Nieuwsbrief nummer 1

januari 2010

Van de voorzitter

Welkom in ons lustrumjaar 2010. Ik hoop dat het u goed gaat, want u, met uw dertienhonderden, bent ons kapitaal: door wat u betaalt aan contributie of bijdrage, door wat u doet voor de vereniging als vrijwilliger of auteur, door wat u weet van de geschiedenis van onze stad omdat u Delvenaar bent, of Delftenaar die al weer zo lang in Delft woont dat men u vraagt waarom u niet op de schoolreünie bent geweest. Veel van onze leden komen van elders. Toch zijn zij met animo lid van Delfia Batavorum omdat zij in geschiedenis geïnteresseerd zijn, of omdat Delft je nu eenmaal niet onberoerd laat.

Het jaar 2009 is voor onze vereniging een goed jaar geweest. Wij worden regelmatig gevraagd om inlichtingen te verschaffen over iets dat men voor een eigen onderzoek nodig heeft. Steeds vaker ook worden ons zaken aangeboden die wellicht voor Delfia Batavorum interessant kunnen zijn. Iedereen krijgt antwoord, maar regelmatig moeten wij de vrager doorverwijzen naar een andere instantie. Dit jaar wordt onze website gemoderniseerd, zodat wie op zoek is naar een antwoord door middel van een vraag- en antwoordmodule op het voor hem of haar meest kansrijke spoor wordt gezet. Het afgelopen jaar was ook een crisisjaar, waarin ons geld plotseling schaars is geworden. Des te meer waardeer ik het dat ons ledental op peil is gebleven. Wij danken onze sprekers die ons een interessant verenigingsjaar hebben bezorgd. Wij zijn dankbaar voor de ondersteuning die wij ook dit jaar van DOK hebben mogen ondervinden. Onze speciale dank gaat uit naar Loek Middendorp voor zijn hulp bij het organiseren van de lezingen.

Wij feliciteren Eppo van Nispen tot Sevenaer en het personeel van de DOK met de behaalde eretitel 'Beste bibliotheek van Nederland 2009' en hopen op een voortzetting van de prettige samenwerking.

Ik herinner mij van 2009 prachtige excursies naar de begraafplaats Crooswijk in Rotterdam, naar Zierikzee en Den Briel, met als klapper onze aanwezigheid bij een hofbal van de tsaar in de Amsterdamse Hermitage.

Onze Commissie Stadsschoon heeft een zeer actief jaar achter de rug. Als zij een eigen wapenschild zou voeren en ik was bevoegd een wapenspreuk te geven, dan kreeg de commissie van mij het devies 'Sterker door strijd'.

Het jaar 2009 markeerde het begin van de werkzaamheden in de spoorzone. Dat er in Delft veel nieuwsgierigheid bestaat naar alles wat met hiermee samenhangt, bewees de grote opkomst bij de Anders Rozemondlezing. Stadsarcheoloog Peter Deunhouwer sprak over de kansen voor de archeologie tijdens de aanleg van de spoortunnel.

Ik kijk met verwachting uit naar wat 2010 ons gaat brengen. Onder voorzitterschap van Han Heymans is een lustrumcommissie bezig met de voorbereiding van een heel bijzondere lustrumviering. Toen Delfia Batavorum in 1935 werd opgericht ging ons land gebukt onder een diepe economische crisis. De vereniging telde toen ruim tien leden. Er was geen zalenprobleem, de lezingen pasten in een huiskamer. Nu, in 2010, is er weer een crisis. Echter, we hebben 1300 leden! U bent ons kapitaal. Als wij in het komende jaar dit kapitaal investeren in Delft weet ik zeker dat wij een mooi lustrumjaar tegemoet gaan.

Greetje van Walsum

Lustrum

Dit jaar viert Delfia Batavorum haar 75ste verjaardag. Als rode draad door de feestelijkheden is gekozen voor een thema dat zich vormt rond het geboortjaar van onze vereniging: 'Industrie, onderwijs en arbeid in Delft rond 1935'. De viering van het 15de lustrum start met een receptie op 15 april 2010. U ontvangt hierover nog nader bericht, maar noteert u deze dag alvast in uw agenda. Tijdens de receptie, die zal worden gehouden in de namiddag, krijgt burgemeester Verkerk een lustrumcadeau aangeboden voor de Delftse gemeenschap. Wij kozen voor de restauratie van de fraaie gevelstenen van het Hofje van Gratie aan de van der Mastenstraat. Dit cadeau wordt mogelijk gemaakt door de vrijwillige bijdragen van onze leden. Uw bijdragen zijn nog steeds van harte welkom zijn, op bankrekening 587345 t.n.v. Delfia Batavorum te Delft. Ons streefbedrag is 5000 euro. Wij zijn nu ruim over de helft. Het lustrumjaar zal uiteraard meer activiteiten omvatten, zoals een symposium, een tentoonstelling en speciale activiteiten voor de jeugd. Houd uw brievenbus en onze website in de gaten, want we gaan een feestelijk jaar tegemoet!

Nieuwe leden

Wij verwelkomen de volgende nieuwe leden:

Hr. A.F. Marx, Delft
Mw. Th.G.W.M. Baldé-van Santvoort, Delft
Mw. M.W. Gouw, Delft
Mw. J. Wiepking, Delfgauw
Hr. J.A.A.M. van Rossum, Rijswijk
Mw. A. Boerma-van Noortwijk, 's-Gravenzande
Hr. J. Kruit, Delft
Mw. M.J. van Velthoven-Barendse, Delft
Mw. H.S. Merens-Riedstra, Delft
Mw. C. Naafs, Delft
Mw. W.M.M. Barendse-Enke, Delft
Hr. A.J. Sybrandy, Delft
Hr. W.W. van Oosten, Delft
Mw. M.J. van Oosten-Nap, Delft
Hr. H. Oorlog, Delft
Mw. A. Oorlog, Delft
Mw. M. Grootveld, Delft
Hr. J.G. Spandaw, Delft
Hr. G. Lansbergen, Delft

Lezingen Delfia Batavorum

Historische afbeeldingen op internet

Lezing: Het vinden van (historische) afbeeldingen via internet

Door: Peter Becker

Datum: dinsdag 2 februari

Locatie: DOK, Vesteplein 100

Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

Veel erfgoedinstellingen hebben de afgelopen jaren een deel van hun beeldmateriaal gedigitaliseerd en via internet beschikbaar gesteld. Hoewel het nog maar om een fractie van de collecties gaat, zijn miljoenen afbeeldingen al via deze weg te vinden.

Wie historisch onderzoek doet en daarover publiceert, zal dit materiaal graag gebruiken om het betoog te illustreren en te ondersteunen. In de huidige beeldcultuur verwacht de lezer haast niet anders. Het vinden van de juiste afbeeldingen blijkt echter lastiger dan het vinden van tekstmateriaal. Zoekmachines zoals Google ondersteunen het vinden van afbeeldingen weliswaar, maar daarbij gaat het niet om materiaal van erfgoedinstellingen. Bovendien kan een zoekmachine niet echt zien wat er op een afbeelding staat.

In zijn lezing gaat Peter Becker in op de wegen die kunnen worden bewandeld om bruikbaar beeldmateriaal te vinden op internet. Daarbij gaat hij in op zowel de beschikbare collecties, als de geschikte zoekmethoden.

Omdat de technische kwaliteit van een gevonden afbeelding en de auteursrechten die er op rusten het gebruik van afbeeldingen kunnen belemmeren, wordt ook hierbij stilgestaan

Peter Becker is docent Informatiedienstverlening en informatiemanagement aan de Haagse Hogeschool.

Buitenstedelijke bouwkunst tot 1940

Lezing: Bouwkunst buiten de binnenstad (tot 1940)

Door: Margriet Panman

Datum: donderdag 18 maart

Locatie: DOK, Vesteplein 100

Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

Het vakteam monumentenzorg en bouwkwaliteit van de gemeente Delft heeft een interessant rapport uitgebracht over de bouwkunst die tot 1940 buiten de binnenstad werd gerealiseerd. Deze inventarisatie is een voorselectie van panden in dit gebied die in aanmerking kunnen komen voor plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst. Weliswaar is een aantal huizen buiten de binnenstad aangewezen als rijksmonument of als gemeentelijk monument uit de wederopbouwperiode (1940 -1970), maar een selectie van gemeentelijke monumenten over het tijdvak tot 1940 was nog niet eerder gemaakt. Het gaat om honderden panden of complexen die aan de hand van maatstaven zoals cultuurhistorisch belang, gaafheid en architectonische waarde zijn beschreven en gefotografeerd. Margriet Panman, een van de onderzoekers, verzorgt een presentatie waarbij ook de stedelijke ontwikkeling van Delft in de periode 1800-1940 wordt belicht. Een geweldige kans om de huizen in uw eigen leefomgeving eens met andere ogen te bezien!

Kanshebbers Le Comteprijs

Eind deze maand worden de nominaties bekendgemaakt voor de Le Comteprijs, de prijs voor de mooiste verfraaiing van het Delftse stadsbeeld.

Het bestuur van Delfia Batavorum wijst de prijswinnaar aan, die tijdens de openbare ledenvergadering, op woensdag 26 mei, wordt bekendgemaakt.

Net als vorig jaar wordt ook een publieksprijs uitgereikt in samenwerking met de Krant op Zondag. Iedere Delftenaar kan via internet zijn of haar stem uitbrengen op een van de genomineerde panden. De krant zal in de aanloop naar 26 mei regelmatig aandacht besteden aan de nominaties.

Zin om te spitten in fabrieksarchieven?

Ter gelegenheid van het lustrum organiseert Delfia Batavorum in september 2010 een tentoonstelling in Museum Lambert van Meerten, met als thema 'Industrie en arbeid in de periode 1880-1940'. Deze tentoonstelling is onderverdeeld in drie subthema's: 'Professoren en industriëlen (1880-1900)', 'Kunst voor het Volk (1900-1920)' en 'Leven van de arbeider (1920-1940)'. Voor dit laatste onderdeel zoeken we een vrijwilliger of vrijwilligers, die archiefonderzoek willen doen naar dit thema.

De verschillende Delftse fabrieken (o.a. De Gist- en Spiritusfabriek, Kabelfabriek, Reineveld, Braat) deden er alles aan om het hun medewerkers naar de zin te maken. Een vroeg voorbeeld is het Agnetapark, waar fabrieksarbeiders met plezier konden wonen. Industriëlen richtten voor hun werknemers ook allerlei verenigingen op en organiseerden tal van activiteiten (sportverenigingen, harmonieverenigingen, sinterklaasvieringen, fotowedstrijden, bibliotheekvoorzieningen, enz.).

Dit onderwerp moet nader uitgediept worden. Onder onze leden bevinden zich vast en zeker mensen die geïnteresseerd zijn in deze periode, die tijd hebben om in archieven te spitten en bij voorkeur ook enige onderzoekservaring hebben. Het onderzoek richt zich voornamelijk op het doornemen van gedrukte bronnen, zoals personeelsbladen van de verschillende bedrijven, en kranten. Uiteraard wordt u bij uw werkzaamheden begeleid door Delfia Batavorum.

Interesse? Neem dan contact op met Wilma van Giersbergen, tel. 015-2137121, e-mail: giersbergenvanhelvoort@planet.nl

KORT NIEUWS

Pentekeningen Delft

Hans Houtzager maakte voor Delfia Batavorum een aantal fraaie tekeningen van Delft. Deze zijn verkrijgbaar bij Elke Olsder-Toxopeus, tel. 015-2619497, e-mail eolsder@hotmail.com Een setje van 5 kaarten kost 4 euro. Wie maakt haar 'los'?

Literaire Salon: Delftse dwangarbeiders

Paul Sebes interviewt donderdag 28 januari in DOK schrijfster Kristine Groenhart over haar nieuwste boek, 'Koffer uit Berlijn'. Net als haar eerste boek, 'Leer mij je liefhebben' is ook 'Koffer uit Berlijn' voor een deel gebaseerd op dagboekfragmenten en brieven. Het boek handelt over Delftse studenten die in de Tweede Wereldoorlog naar Berlijn werden gestuurd om daar te werken als dwangarbeider in de Duitse oorlogsindustrie.

De Literaire Salon is een initiatief van boekhandel De Omslag. Aanvang 20.30 uur, toegang € 11,00/13,50. Reserveren: tel. 015-2121510 (De Omslag), 015-2123450 (DOK) of via e-mail: info@deomslag.nl

Nieuw: 'Delftse Architectuurgids'

Eind december is de Delftse Architectuurgids verschenen, een initiatief van Delft Design. Het rijk geïllustreerde boek biedt een gedetailleerd beeld van de architectonische en stedelijke ontwikkelingen in Delft vanaf 1200 tot heden. Leden van Delfia Batavorum die via voorintekening het boek hebben besteld, hebben dit als het goed is inmiddels ontvangen. De Delftse Architectuurgids is verkrijgbaar bij o.a. De Omslag en Boekhandel Huyser, prijs € 19,95. Naast het boek is ook een website ontwikkeld: www.architectuurgidsdelft.nl. Deze bevat grotendeels dezelfde informatie als het boek, maar biedt enkele leuke technische snuffjes. Zo kun je bijvoorbeeld zelf een wandeling samenstellen langs gebouwen die je interesseren, of informatie over gebouwen doorsturen naar je mobiele telefoon.

Nieuw: 'Dwars door Delft'

Gewapend met pen en stift trekken schrijver Jan van der Mast en tekenaar Mark van Huystee dwars door Delft. In het 'Loop der dingen'-weekend doorkruisten ze afzonderlijk de stad en stuurden met nieuwe media teksten en tekeningen naar elkaar, waarop ze om de beurt reageerden. Een kettingreactie van tekstbeeld-tekst-etc. leidt tot een stukje moderne geschiedschrijving, vervat in een handzaam boekje, 'Dwars door Delft'.

Zie ook: www.dwarsdoordelft.nl

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Gironummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

33^e jaargang

Nieuwsbrief nummer 2

april 2010

Van de voorzitter

Bijgaand ontvangt u de uitnodiging, agenda en stukken voor onze jaarvergadering, die op 26 mei wordt gehouden in de kantine van de Rabobank (Buitenhofdreef).

De jaarvergadering is bij uitstek een gelegenheid voor de leden en het bestuur om van gedachten te wisselen over onderwerpen die leven. Traditiegetrouw wordt tijdens de vergadering de winnaar van de Le Comteprijs bekendgemaakt. De bijeenkomst wordt afgesloten met een korte lezing door ons bestuurslid Joris van Bergen. Hij zal ingaan op de rol van Delftse kooplieden in de stedelijke samenleving ten tijde van de VOC.

Lustrum

Zoals u weet viert Delfia Batavorum dit jaar haar 75-jarig bestaan. U bent allen van harte welkom op de jubileumreceptie, op donderdag 15 april (15.30-18.30 uur, Van der Mandelezaal), met als speciale gast theatermaker Gerardjan Rijnders. U heeft voor deze bijeenkomst reeds een uitnodiging ontvangen. Tijdens de receptie bieden wij burgemeester Verkerk een lustrumcadeau aan voor de Delftse gemeenschap. Ons cadeau bestaat uit een bijdrage aan de restauratie van de fraaie gevelstenen van het Hofje van Gratie aan de Van der Mastenstraat. Dit cadeau wordt mogelijk gemaakt door de vrijwillige bijdragen van onze leden. Uw bijdragen zijn nog steeds van harte welkom op bankrekening 587345 t.n.v. Delfia Batavorum te Delft. Ons streefbedrag is 5000 euro, en dat is nog niet in zicht!

Tentoonstelling

Na de zomervakantie worden diverse lustrumactiviteiten georganiseerd, onder andere een tentoonstelling in museum Lambert van Meerten en een symposium. U leest hierover meer in het zomernummer van het tijdschrift 'Delf'. Houd daarnaast onze website in de gaten voor actueel nieuws!

In memoriam An Bergman

Wij ontvingen het droeve bericht dat - toch nog onverwachts - ons oud-bestuurslid An Bergman op 1 maart is overleden. Zij is 80 jaar geworden. Een aantal bestuursleden was aanwezig bij haar crematie. Zowel Greetje van Walsum als Max van Noort voerden het woord.

An was bestuurder van 1996 tot 2002. Zij beheerde de bibliotheek, ze assisteerde Wim Zwennis bij de organisatie van de lezingen, ze regelde de publiciteit, ze verzorgde de kroniek van het Delftse wel en wee en zorgde en passant ook nog voor voldoende adverteerders, waardoor het verschijnen van het Jaarboek in zijn huidige vorm mogelijk is gebleven. Het jaarboek 2005 werd aan An opgedragen. An was een onmisbare schakel in de Excursiecommissie. Ze beantwoordde telefoontjes, verzorgde deelnemerslijsten, kortom: zij was de spin in het web.

Vanwege haar slechte gezondheid was An de laatste jaren aan huis gebonden. Haar communicatiemiddel met de buitenwereld was de telefoon en de e-mail. In haar werkzaamheden voor Delfia Batavorum en de contacten die daaruit voortvloeiden, vond ze een stuk levensvulling waar ze zeer van genoot.

An was een innemende vrouw met een brede interesse, die geloofde in het goede van de mens. Viel dat soms in de praktijk wat tegen, dan kon ze met humor en ironie het probleem weer van zich afzetten.

In dezelfde stijl kon ze ook verhalen vertellen. In 2008 won haar kostelijke relaas over de telefooncentrale van de PTT, waar ze als jong meisje had gewerkt, de eerste prijs in een verhalenwedstrijd, georganiseerd ter gelegenheid van Monumentendag.

Met An verliest Delfia Batavorum een betrokken lid, een steun en toeverlaat voor het bestuur en een hartelijke vriendin voor velen.

EXCURSIES

Museum Volkenkunde in Leiden

Het Volkenkundig Museum heeft op dit moment twee interessante tentoonstellingen, die we beide onder begeleiding van een gids zullen bezoeken.

Datum: dinsdag 20 april 2010

Locatie: Sumatra Tercinta/De Maya's: de mysteries van een eeuwenoud volk.

Vervoer: per autobus

Vertrek: Chateau Blanc aan de Broekmolenweg (tramhalte: Brasserskade), om 11.45 uur.

Aankomst: 12.30 uur

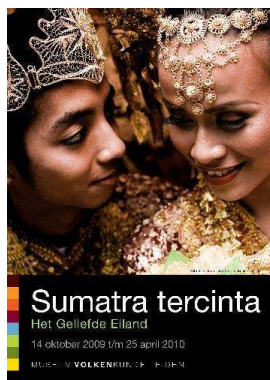
Vertrek museum: 15.45 uur

Aankomst Delft: ± 16.30 uur

Kosten: € 23,75 / museumkaarthouders
€ 17,75

Sumatra Tercinta

Het Museum van Volkenkunde en het Museum Nasional in Jakarta bezitten de twee grootste en mooiste collecties van het Indonesisch erfgoed ter wereld. De musea hebben gezamenlijk de tentoonstelling 'Sumatra Tercinta' gemaakt. Eerder was deze al in Djakarta te zien, waar de expo drommen bezoekers trok.

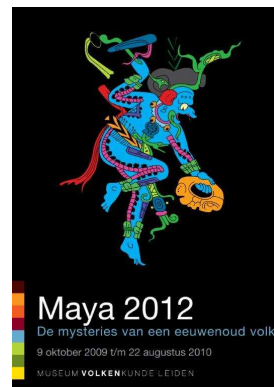
Rode draad is het veelzijdige antwoord op de vraag wat uiteenlopende handelscontacten door de eeuwen heen voor het eiland en de bewoners hebben betekend. Sumatra's strategische ligging als knooppunt van eeuwenoude handelsroutes heeft ervoor gezorgd dat er veel uitwisseling van goederen en ideeën is geweest. Hier kwamen stoffen uit India, porselein uit China en specerijen van de Molukken samen.

Uit het binnenland kwam behalve goud ook peper. Vroeger heette Sumatra Swarna Dwipa, oftewel Eiland van Goud. Die naam had het eiland te danken aan de grote hoeveelheden goud die werden gedolven in de mijnen. De tentoonstelling toont topstukken, zoals gouden koningsattributen, bewerkte krissen, Chinees lakwerk, bijzondere weefsels en belangrijke hindoe- en boeddhistische beelden.

De Maya's: de mysteries van een eeuwenoud volk

De expositie gaat in op de rijke geschiedenis en cultuur van de Maya's en hun mysterieuze kalender. De Maya's geloofden dat op 21 december 2012 onze tijd 'op' is. Anders gezegd: een kosmische bron zal op de aarde neerdalen en de klok wordt gereset. Nu deze datum nadert, wordt men steeds nieuwsgieriger wat met deze voorspelling wordt bedoeld. Sommigen interpreteren de datum als het einde der tijden, anderen zijn ervan overtuigd dat er een nieuw tijdperk zal aanbreken.

De huidige Maya-kalender speelt nog steeds een belangrijke rol in het dagelijkse leven in Mexico en Guatemala. Lokale artsen en genezers raadplegen de kalender regelmatig. Ook wordt de kalender gebruikt om de beste tijd om te zaaien en te oogsten vast te stellen.

U kunt zich tot 18 april voor deze excursie opgeven bij Ger van den Akker: e-mail: glsvdakker@casema.nl/tel. 015-88 93 753

U dient de kosten vooraf over te maken op bankrekening 587345 t.n.v. Delfia Batavorum.

Max van Noort: tel. 06-24 57 75 03

Peter van Tijn: tel. 06-22 79 51 17

KORT NIEUWS

Le Comteprijs

Tijdens de algemene ledenvergadering wordt de Le Comteprijs uitgereikt. Er zijn vijf projecten genomineerd:

- Nieuwstraat 6, vervanging winkelpui;
- Heilige Geestkerkhof, restauratie hardstenen lantaarnpaal;
- Galerijflat Dirk Costerplein, citaten op borstwering;
- Brabantse Turfmarkt 46-48, restauratie pui;
- Achterom 165, renovatie en nieuwbouw.

Het bestuur van Delfia Batavorum wijst de winnaar van de prijs aan. Daarnaast is er ook dit jaar weer een publieksprijs, in samenwerking met Delft op Zondag. De krant wijdt wekelijks een artikel aan elke nominatie. De reeds besproken projecten vindt u terug op de website www.delftopzondag.nl

Lezers kunnen in mei via internet en via bonnetjes in de krant meestemmen om te bepalen welk project de Krant Op Zondag Publieksprijs verdient. Ook deze wordt tijdens de ledenvergadering uitgereikt.

Uiteraard vindt u een uitgebreide beschrijving van de nominaties ook terug op onze eigen website: www.delfia-batavorum.nl

Wiki Delft

Erfgoed Delft en omstreken is bezig met het opzetten van Wiki Delft: een website waar eenieder die iets kwijt wil over Delfts erfgoed (verhalen, foto's, filmpjes) actief zijn of haar bijdrage kan leveren.

Wiki Delft werkt hetzelfde als Wikipedia; wie kennis heeft over een bepaald onderwerp, plaatst die kennis op een webpagina, anderen kunnen die informatie vervolgens becommentariëren, aanvullen of wijzigen. Delfts erfgoed is immers van en voor iedereen.

In april 2010 komt Wiki Delft online. Tot die tijd en ook voor daarna zoekt Erfgoed Delft mensen die bijvoorbeeld één of twee uur in de week willen besteden aan het selecteren van interessant materiaal om op de Wiki te plaatsen.

Erfgoed Delft zoekt mensen die het leuk vinden om in de studiezaal van het archief de microfiches van de kranten te bekijken en opvallende berichten te selecteren. Deze berichten kunnen vervolgens worden gescand en in de Etalage van de Wiki geplaatst worden.

Bent u geïnteresseerd en/of wilt u meer informatie? Neem dan contact op met Marie-France van Oorsouw, projectleider Wiki Delft, e-mail mvoorsouw@delft.nl

Nieuwe leden

Delfia Batavorum heet de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Hr. A.W.H. van der Heijden, Delft
Mw. W.J. van Tijn-van Verseveld, Delft
Mw. M. van den Broek, Delft
Mw. J.M. van Beest-Janssen, Delft
Hr. G. Bussmann, Delft
Mw. P. Legen-Branger, Delft
Hr. Legen, Delft
Hr. A.J. van Riet, Delft
Hr. R. van den Boom, Delft
Mw. W.J. van den Boom-Verdonk, Delft
Mw. B.E. Reus-Korker, Delft
Hr. F.J.J. Reus, Delft
Mw. M. van Winden, Delft
Hr. drs. J.G.A.M. Raaymakers, Delft
Mw. M. Tuurenhout, Delft

Pentekeningen Delft

Hans Houtzager maakte voor Delfia Batavorum een aantal fraaie tekeningen van Delft. Deze zijn verkrijgbaar bij Elke Olsder-Toxopeus, tel. 015-2619497, e-mail olsder@hotmail.com Een setje van 5 kaarten kost 4 euro. Wie maakt haar 'los'?

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Gironummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

33^e jaargang

Nieuwsbrief nummer 3

augustus 2010

Lustrumsymposium & -tentoonstelling

In het kader van het 75-jarig bestaan van onze vereniging vinden dit najaar twee grote evenementen plaats. Op 14 oktober wordt in Museum Lambert van Meerten de tentoonstelling 'Delftse Smaakmakers' geopend, waarin op een levendige wijze zichtbaar wordt gemaakt welke invloed Delftse industriëlen tussen 1880-1940 hebben gehad op het sociale en culturele klimaat in Delft.

De tentoonstelling, die mede tot stand is gekomen door de vrijwillige inspanningen van enkele leden van Delfia Batavorum, die onder leiding van Wilma van Giersbergen vele uren hebben doorgebracht in de Delftse archieven, duurt tot maart 2010.

Op donderdag 11 november wordt in de Van der Mandelezaal (ingang Oude Delft) een symposium gehouden over de identiteit van Delft. Wat is dat nou precies? Bestaat er zoiets als een Delftse identiteit of is dat slechts een marketingterm?

Het symposium 'De identiteit van Delft. Stads-historie, stadsontwikkeling en stadstoekomst' vindt 's avonds plaats. U bent welkom vanaf 19.30 uur. De sluiting wordt voorzien rond 22.30 uur, waarna er tot 23.00 uur gelegenheid is om met een drankje na te praten.

We hebben voor dit symposium een aantal gerenommeerde sprekers bereid gevonden hun licht over het onderwerp te laten schijnen.

Prof.dr. P. van de Laar zal spreken over 'Stedelijk erfgoed, stadsgeschiedenis en stadsidentiteit', dr. R. Rutte neemt de ruimtelijke ontwikkeling van Delft van de 12de tot de 21ste eeuw met ons door en dijkgraaf mr. M.A.P. van Haersma Buma vertelt over het Watercentrum en Delft Blue Technologie. In een afsluitende forumdiscussie kan met de sprekers van gedachten worden gewisseld.

Zie voor meer informatie over deze lustrumactiviteiten de website www.delfia-batavorum.nl en het tijdschrift *Delf*.

EXCURSIES

Schoonhoven zilverstad

Hebben wij historisch gezien iets met Schoonhoven? Jazeker. Het is de geboorteplaats van Reinier de Graaf (1641), die zich in 1667 als medicus in Delft vestigde. Ons huidige ziekenhuis is naar hem genoemd. Maar voor alles is Schoonhoven een interessante, historische stad, bekend om zijn zilverindustrie. We brengen een bezoek aan het Zilvermuseum, maken onder leiding van een gids een stadswandeling en gebruiken een gezamenlijke lunch in restaurant Belvédère, met een prachtig uitzicht op de rivier de Lek.

Datum: donderdag 26 augustus 2010

Locatie: Schoonhoven. Stadswandeling en bezoek aan Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven, voorheen bekend als het Nederlands Goud-, Zilver- en Klokkenmuseum).

Vervoer: per touringcar

Vertrek: Chateau Blanc aan de Broekmolenweg (tramhalte: Brasserskade), om 9.00 uur.

Aankomst: 10.15 uur

Vertrek museum: 16.15 uur

Aankomst Delft: ± 17.30 uur

Kosten: € 45,= (inclusief vervoer, lunch en entree). Het museum kent geen korting voor museumkaarthouders.

U dient zich zo snel mogelijk op te geven voor deze excursie. Deelname is beperkt tot maximaal 40 mensen. Bij grote belangstelling wordt gekeken of het mogelijk is dit aantal uit te breiden tot 50. U kunt zich opgeven bij Ger van den Akker: e-mail: glsvdakker@casema.nl/tel. 015-88 93 753. U dient de kosten vooraf over te maken op bankrekening 587345 t.n.v. Delfia Batavorum.

Max van Noort: tel. 06-24 57 75 03

Peter van Tijn: tel. 06-22 79 51 17

Lustrumwandeling

Ter gelegenheid van het lustrum wordt een unieke wandeling georganiseerd die voert langs een aantal projecten die door de jaren heen voor de Le Comteprijs zijn genomineerd. Wij beginnen in de Weeskamer van het stadhuis, waar ir. Wim Weve, die als bouwhistori-

cus werkzaam is bij de Gemeente Delft, een korte inleiding zal houden over de Le Comteprijs. Delfia Batavorum reikt deze prijs jaarlijks uit voor een verfraaiing van het Delftse stadsbeeld. Vervolgens lopen wij langs een aantal genomineerde projecten. In het stadhuis nemen we de gelegenheid te baat om twee glas-in-loodramen die Delfia Batavorum bij twee verschillende lustra geschonken heeft aan de gemeente Delft te bewonderen in de Torenkamer en de Weeskamer. We krijgen er een korte toelichting bij.

Datum: vrijdag 24 september 2010

Locatie: Delft, wandeling langs Le Comteprijs-projecten.

Vervoer: te voet

Vertrek: Weeskamer stadhuis, om 10.00 uur, melden om 9.50 uur.

Kosten: € 2,=

Hoewel het programma nog niet precies bekend is kunt u zich nu alvast opgeven voor deze excursie. Er is slechts plaats voor 25 deelnemers. Leden van Delfia Batavorum hebben altijd voorrang. Het volledige programma wordt u bijtijds toegezonden.

U kunt zich per e-mail inschrijven bij Ger van den Akker: glsvdakker@casema.nl of Tel. 015-88 93 753. Wilt u bij inspreken op het antwoordapparaat ook altijd uw telefoonnummer en uw e-mail adres achterlaten? Zo niet, dan loopt u de kans dat uw naam niet op de lijst wordt genoteerd en dat u niet mee kan. U dient de kosten vooraf over te maken op bankrekening 587345 t.n.v. Delfia Batavorum.

Onze excursies zijn populair. Wilt u zich bij verhindering altijd afmelden? Dan kan een andere geïnteresseerde uw plaats innemen.

Max van Noort: tel. 06-24 57 75 03

Peter van Tijn: tel. 06-22 79 51 17

KORT NIEUWS

Le Comteprijs 2010

De commissie voor de Le Comteprijs zal in december weer vijf nominaties kiezen voor de Le Comteprijs 2010. Iedereen kan een of meer ingrepen aanmelden die voor een nominatie in aanmerking zouden kunnen komen. Het moe-

ten in een of andere vorm verfraaiingen zijn van het Delftse stadsbeeld die in 2010 gereed zijn gekomen of nog gereed zullen komen. Denk daarbij aan een restauratie of een verbouwing van een monument, maar ook aan het plaatsen van een beeld of een stoephek, het aanbrengen van een muurschildering, winkelpui, gevelsteen of uithangbord. De commissie staat open voor ieder voorstel. De 'verfraaiing' moet in ieder geval een positieve bijdrage aan het stadsbeeld leveren. Het is leuk als die op een of andere manier herinnert aan de Delftse historie of oude traditie, maar dat mag zeker ook op zeer moderne wijze gebeuren, en ook in de naoorlogse buitenwijken.

Vermeld bij een aanmelding uw naam en adres en geef duidelijk aan welke ingreep of project u wilt voordragen en zo mogelijk wie de opdrachtgever ervoor is. Extra informatie in de vorm van tekeningen of foto's, zo mogelijk van vóór en na de ingreep, zijn zeer welkom.

U kunt verfraaiingen aanmelden van anderen, maar ook die waarbij u zelf betrokken bent. Stuur uw aanmelding vóór begin november naar: W.F. Weve, Arthur van Schendelplein 141, 2624 CW Delft, e-mail: wweve@delft.nl.

Spoorzone centraal op 'Agora'

DOK Delft wil meer zijn dan een gebouw waar mensen informatie, verhalen en muziek halen. Het is een plek waar ze deze kunnen delen, bij voorkeur op een eigentijdse wijze. Daarom start DOK dit najaar Agora, een multimedia-project dat mensen in staat stelt om verhalen in beeld en geluid te vertellen en deze met elkaar te delen. DOK Agora bestaat uit een verhalenmuur, verhalentafels, een videobooth en een toevoegbank.

Drie keer per jaar wordt een thema centraal gesteld dat relevant is voor inwoners van Delft. Deze hebben allemaal een sterke link naar volkscultuur. De basiscollectie per thema bestaat uit materialen uit de collectie van het Nationaal Instituut voor Beeld en Geluid, het Nationaal Archief en lokale archieven. Het is de bedoeling dat deze materialen herinneringen oproepen bij bezoekers van DOK. Met behulp van zogenaamde verhalenstations kan men deze herinneringen in de vorm van afbeeldingen, tekst, audio en video, achterlaten op de verhalenmuur. Deze herinneringen worden direct zichtbaar op DOK Agora. Op die manier

ontstaat geleidelijk aan een 'boom' van verhalen en herinneringen.

Het eerste thema van DOK Agora wordt de spoorzone. Vanaf medio september kunnen belangstellenden hun verhalen over dit stukje Delft kwijt op Agora. Heeft u foto's, persoonlijke herinneringen of leuke anekdotes over dit gebied, kom dan eens kijken in DOK. De medewerkers van DOK zullen u graag op weg werken met Agora. Voor specifieke doelgroepen zullen in het najaar Agora-workshops worden georganiseerd

NIEUWE LEDEN

Delfia Batavorum heet de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Hr.J.J. Graswinckel, Nootdorp
Hr.M. Koster van Groos, Delft
Mw.L. Böcker, Delft
Mw.H. van der Woude, Delft
Hr.S. Arabha, Delft
Hr.C.F. van Dam, Rotterdam
Hr. T. van Kan, Delft
Mw.L. Breeuwer, Delft
Mw.C.C.M. van der Wouden-Looijenga, Delft
Hr.C.M. van der Woude, Delft
Mw.I. van den Berg, Delft
Mw.E. Pelt-Jellema, Delft
Hr.Ir.L.A.A. Romeyn, Driebergen-Rijssenburg

LEZINGEN

Vier vrouwen

Lezing: Vier vrouwen

Door: drs. Gerrit Verhoeven

Datum: dinsdag 14 september 2010

Locatie: Van der Mandelezaal

Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

Een keer per jaar organiseren Delfia Batavorum en de Vereniging Vrienden van het Prinsenhof gezamenlijk een lezing. Dit keer verzorgt oud-gemeentearchivaris Gerrit Verhoeven deze lezing, die zal gaan over de Fundatie van Renswoude, opgericht naar aanleiding van het testament van de in 1754 overleden vrijvrouw van Renswoude, Maria Duyst van Voorhout. Zij zette haar fabelachtige fortuin in om getalenteerde weesjongens in de gelegen-

heid te stellen een eerzaam beroep te leren. De Fundatie, met vestigingen in Delft, Den Haag en Utrecht, bestaat nog altijd, maar heeft de doelstelling verruimd tot het ondersteunen van jongeren bij hun studie.

Verhoeven, zelf regent bij de Fundatie, zet het initiatief van Maria Duyst in historisch perspectief. Anderhalf tot twee eeuwen vóór Maria Duyst van Voorhout hadden drie andere Delftse vrouwen namelijk ook fondsen gesticht die ten doel hadden jongeren bij te staan. Merkwaardig genoeg heetten twee van hen eveneens Maria Duyst, de derde was Clara van Sparwoude. Dit verhaal over vier Delftse vrouwen, die zich elk op hun eigen manier het lot van minder bedeelde jongeren aantrokken, is inmiddels verder uitgewerkt en wordt nu gepresenteerd aan een groter publiek.

De Groep van Delft

Lezing: De Groep van Delft

Door: ir. Jan Molema

Datum: maandag 18 oktober 2010

Locatie: DOK Centrum/Leescafé

Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

De Groep van Delft was een initiatief van studenten aan de Technische Hogeschool, die in de jaren '30 van de vorige eeuw een discussie over architectuur op gang brachten. De Groep streefde een architectuur na 'die breekt met al wat zweemt naar het gebouw als vesting; die breekt met het gebouw dat in de eerste plaats beschutting beteekent van het "ik" en van zijn eigendommen.' De Groep wilde 'een architectuur die opent voor het leven'. Veel kopstukken van de zgn. nieuwe architectuur, zoals Gropius, Rietveld, Oud en van Tijen werden bij deze discussie betrokken.

Een voortrekker bij De Groep was Jan Horatius Albarda, de multi-getalenteerde zoon van de SDAP-voorman Ir. J.W. Albarda. Over hem en zijn vrienden en hoe het hen is vergaan gaat de lezing van Molema. Hij is de initiatiefnemer van het onderzoek naar De Groep, dat heeft geleid tot een manifestatie in Bacinol 2 ter gelegenheid van de 100ste geboortedag van Jan Albarda. Dr. Molema is met Ir. Suzy Leemans de schrijver van het boek *Moderniteit in een behoudende omgeving. Jan Albarda en De Groep van Delft*.

OPROEPEN

Hulp bij Jaarboek

Met het overlijden van An Bergman hebben we op vele fronten een actief lid verloren. An onderhield onder meer de contacten met de adverteerders in het Jaarboek en ze haalde ook nieuwe binnen. Adverteerders zijn broodnodig willen we het Jaarboek jaarlijks kunnen laten verschijnen. We zijn dus op zoek naar iemand die deze taak op zich wil nemen. We denken aan iemand die gemakkelijk contacten legt en onderhoudt, de noodzaak van het adverteren in het jaarboek over kan brengen, vriendelijk en geduldig is, en niet terugschrikt voor negatieve reacties. Hebt u interesse en denkt u geschikt te zijn voor deze klus, mail dan uw reactie naar w.m.j.i.vangiensbergen@planet.nl

Beelden uit gymnasium

De heer C.F. van Dam uit Rotterdam vraagt zich af waar de beelden en monumentale ornamenten uit het voormalige Gymnasium aan de Westvest zijn gebleven. Hij wil ze graag weer een mooie plek geven in Delft. Wie kan de heer Van Dam van informatie voorzien? U kunt hem bereiken via tel. 010-415 07 81. Zijn adres: Wouwerlaan 4, 3043 HG ROTTERDAM

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Banknummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

33^e jaargang

Nieuwsbrief nummer 4

oktober 2010

LUSTRUMACTIVITEITEN

Speciaal programma basisscholen

Delfia Batavorum betreft de Delftse jeugd bij het lustrumjaar. Daarom worden van half november tot half december speciaal voor de groepen 7 en 8 van basisscholen lessen aangeboden over een historisch onderwerp. Zelfwerkzaamheid en discussie staan centraal. Een ook voor Delft specifieke zaak wordt belicht vanuit twee dagboeken, geschreven in twee verschillende tijdperken en beide geschreven door jonge kinderen. De bedoeling is overeenkomsten en verschillen tussen de kinderen en hun dagboeken te ontdekken. Het ene dagboek is van Otto van Eck, wonend op het landgoed De Ruit, aan de Vliet tussen Delft en Rijswijk. Hij begon te schrijven op tienjarige leeftijd in de jaren 1791-1797. Het is het oudstbekende dagboek van een kind in het Nederlandse taalgebied en daarom een unicum. Het tweede dagboek is dat van Anne Frank, geschreven tussen juni 1942 en augustus 1944. Anne is 13 jaar als ze met haar dagboek begint.

Symposium

‘De identiteit van Delft’

Op donderdag 11 november wordt in de Van der Mandelezaal (ingang Oude Delft) een symposium gehouden over de identiteit van Delft. Wat is dat nou precies? Bestaat er zoiets als een Delftse identiteit of is dat slechts een marketingterm? Het symposium ‘De identiteit van Delft. Stadshistorie, stadsontwikkeling en stadstoekomst’ vindt ’s avonds plaats. U bent welkom vanaf 19.30 uur. De sluiting wordt voorzien rond 22.30 uur, waarna er tot 23.00 uur gelegenheid is om met een drankje na te praten. Een aantal gerenommeerde sprekers laat z'n licht schijnen over het onderwerp.

Prof.dr. P. van de Laar zal spreken over ‘Stedelijk erfgoed, stadsgeschiedenis en stadsidentiteit’, dr. R. Rutte neemt de ruimtelijke ontwikkeling van Delft van de 12de tot de 21ste eeuw met ons door en dijkgraaf mr. M.A.P. van Haersma Buma vertelt over de initiatieven voor Delft Blue Technologie en het Watercentrum. In een afsluitende forumdiscussie kan met de sprekers van gedachten worden gewisseld. Meer info: www.delfia-batavorum.nl en het tijdschrift *Delft*, jaargang 12, nummer 3.

Wie helpt ons?

Met het overlijden van An Bergman hebben we op vele fronten een actief lid verloren. An onderhield onder meer de contacten met de adverteerders in het Jaarboek en ze haalde ook nieuwe binnen. Adverteerders zijn broodnodig willen we het Jaarboek jaarlijks kunnen laten verschijnen. We zijn dus op zoek naar mensen die deze taak op zich willen nemen. We denken aan iemand die gemakkelijk contacten legt en onderhoudt, de noodzaak van het adverteren in het jaarboek over kan brengen, vriendelijk en geduldig is, en niet terugschrikt voor negatieve reacties. Het werk kan ook door meerdere mensen samen worden gedaan. Hebt u interesse en denkt u geschikt te zijn voor deze klus, mail dan uw reactie naar w.m.j.i.vangiersbergen@planet.nl

Expositie

‘Delftse Smaakmakers’

Op 14 oktober opende Prof.dr. Timo de Rijk (Industrieel Ontwerpen, TU Delft) de tentoonstelling *Delftse Smaakmakers* in Museum Lambert van Meerten. Deze tentoonstelling is georganiseerd naar aanleiding van ons 75-jarige jubileum.

Toen Delfia Batavorum in 1935 startte met de zorg voor de geschiedenis en het cultureel erfgoed van Delft, nam ze in zekere zin het stokje over van de 19de-eeuwse stadselite, die bestond uit hoogleraren van de Polytechnische School, ondernemers zoals Jacques van Marken en de plaatselijke notabelen. Deze maakten plannen voor volksopvoeding en volksverheffing, onder meer door kunst en cultuur naar het volk te brengen.

De fabrieken van Van Marken prijsden hun producten aan met behulp van affiches die ontworpen waren door bekende kunstenaars, bijvoorbeeld Jan Toorop. Het kunstzinnig element verdrong in vele gevallen de commerciële boodschap, maar het mes sneed zo aan twee kanten: de goede smaak van de slaolie schaarde zich gemakkelijk naast de goede smaak van het afficheontwerp. De ondernemende Van Marken zorgde ook voor allerlei bijzondere faciliteiten voor zijn werknemers, van sportclubs tot harmonieverenigingen, van pensioenopbouw tot huisvesting.

Een aantal leden van onze vereniging is in de Delftse archieven gedoken om schatten aan informatie op te diepen. Ook de depots van Erfgoed Delft e.o. en de TU Delft zijn doorzocht op erfgoed uit de tijd van bekende verzamelaars en ontwerpers als Van Meerten, Sluyterman en Le Comte (1880-1940).

De expositie *Delftse Smaakmakers* is te zien van 15 oktober 2010 t/m 27 februari 2011.

LEZINGEN

De Groep van Delft

Lezing: De Groep van Delft
Door: ir. Jan Molema
Datum: maandag 18 oktober 2010
Locatie: DOK Centrum/Leescafé
Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

De Groep van Delft was een initiatief van studenten aan de Technische Hogeschool, die in de jaren '30 van de vorige eeuw een discussie over architectuur op gang brachten. De Groep streefde een architectuur na 'die breekt met al wat zweemt naar het gebouw als vesting; die breekt met het gebouw dat in de eerste plaats beschutting beteekent van het "ik" en van zijn eigendommen.' De Groep wilde 'een architectuur die opent voor het leven'.

Veel kopstukken van de zgn. nieuwe architectuur, zoals Gropius, Rietveld, Oud en Van Tijen werden bij deze discussie betrokken. Een voortrekker bij De Groep was Jan Horatius Albarda, de multi-getalenteerde zoon van de SDAP-voorman ir. J.W. Albarda. Over hem en zijn vrienden en hoe het hen is vergaan, gaat de lezing van Molema, die onderzoek deed naar De Groep. Dit leidde tot een manifestatie in Bacinol 2 ter gelegenheid van de 100ste geboortedag van Jan Albarda. Dr. Molema is met ir. Suzy Leemans de schrijver van het boek *Moderniteit in een behoudende omgeving. Jan Albarda en De Groep van Delft*.

Vier x Delft + foto's

Filmvertoning: 'Delft is here'

Door: Coen de Jong

Datum: donderdag 2 december 2010

Locatie: DOK centrum/leescafé

Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

De Anders Rosemondlezing, genoemd naar de gelijknamige gemeentearchivaris, is dit keer geen lezing, maar een film. Een bijzondere film over verschillende plekken op de wereld die ook Delft heten: het eiland Delft bij Sri Lanka, Delft in Minnesota (USA) en Delft in Zuid-Afrika. In zijn filmdocumentaire geeft de Delftse kunstenaar Coen de Jong een beeld van deze drie andere 'Delften', aan de hand van sfeerbeelden en interviews. De Jong registreert zonder commentaar en laat de kijker als nieuwsgierige bezoeker zelf zijn conclusies trekken. De Jong is bij de vertoning aanwezig en beantwoordt na afloop vragen.

EXCURSIES

Leerdam, vrijdag 18 maart 2011

De excursiecommissie is bezig met de voorbereidingen van een excursie naar glasstad Leerdam. De geplande datum (onder voorbehoud) is vrijdag 18 maart. In de nieuwsbrief van januari 2011 komen wij met definitieve gegevens. Heeft Delft iets met Leerdam? Jawel. Dan gaan we terug in de geschiedenis en zien we dat door het huwelijk van Anna van Egmond met Prins Willem van Oranje Leerdam in het bezit kwam van de Oranjes. Koningin Beatrix is nog steeds gravin van Leerdam. De stadscultuur werd vanaf de 18de eeuw sterk beïnvloed door de glasindustrie. De rivier De Linge deed dienst voor de aanvoer van grondstoffen en de afvoer van het gemaakte glaswerk.

Reserveer deze datum alvast, want over een maand heeft uw excursiecommissie zekerheid.

KORT NIEUWS

Delfia Batavorum geschiedenisprijs

Delfia Batavorum beloont elk jaar middelbare scholieren die een hoog cijfer hebben gehaald voor hun eindexamen geschiedenis. Het is traditie om de geslaagden een geschiedenisboek cadeau te doen of een boek dat een relatie heeft met Delft. De Delfia Batavorum geschiedenisprijs is dit jaar uitgereikt aan: Michael Schreuders (vmbo TL), Rick Kerklaan (havo) en Aart de Vries (vwo), allen leerlingen van het CLD. Bij het Grotius College vielen Tonke de Vries (havo), Lotte Verleng (vwo TTO) en Anna Schooneveld (vwo) in de prijzen. Onder de leerlingen van het Stanislascollege ging de geschiedenisprijs naar Laura van Schetsen (havo), Diederik Diekhuis (atheneum) en Joanneke Jansen (gymnasium). Alle winnaars ontvingen tijdens hun diploma uitreiking de dit jaar verschenen Architectuurgids Delft.

Le Comteprijz 2010

De commissie voor de Le Comteprijz zal in december weer vijf nominaties kiezen voor de Le Comteprijz 2010. Iedereen kan een of meer ingrepen aanmelden die voor een nominatie in aanmerking zouden kunnen komen. Het moeten in een of andere vorm verfraaiingen zijn van het Delftse stadsbeeld die in 2010 gereed zijn gekomen of nog gereed zullen komen. Denk daarbij aan een restauratie of een verbouwing van een monument, maar ook aan het plaatsen van een beeld of een stoephek, het

aanbrengen van een muurschildering, winkelpui, gevelsteen of uithangbord. De commissie staat open voor ieder voorstel. De 'verfraaiing' moet in ieder geval een positieve bijdrage aan het stadsbeeld leveren. Het is leuk als die op een of andere manier herinnert aan de Delftse historie of oude traditie, maar dat mag zeker ook op zeer moderne wijze gebeuren, en ook in de naoorlogse buitenwijken.

Vermeld bij een aanmelding uw naam en adres en geef duidelijk aan welke ingreep of project u wilt voordragen en zo mogelijk wie de opdrachtgever ervoor is. Extra informatie in de vorm van tekeningen of foto's, zo mogelijk van vóór en na de ingreep, zijn zeer welkom.

U kunt verfraaiingen aanmelden van anderen, maar ook die waarbij u zelf betrokken bent. Stuur uw aanmelding vóór begin november naar: W.F. Weve, Arthur van Schendelplein 141, 2624 CW Delft, e-mail: wweve@delft.nl.

Agoraproject DOK uitgesteld

Het Agoraproject van DOK, dat in de Nieuwsbrief van augustus werd aangekondigd, is voor onbepaalde tijd uitgesteld. Agora is een multi-mediaproject dat mensen in staat stelt om verhalen in beeld en geluid te vertellen en deze met elkaar te delen.

De boekenkast raakt leeg

Tijdens het Monumentenweekend stond Delfia Batavorum weer in het stadhuis met een boekentafel. Daar werden boeken over Delft en omstreken verkocht en kaarten met pentekeningen. De opbrengst hiervan kwam ten goede aan het Delfia Batavorumfonds. Langzamerhand zijn de meeste boeken uit onze vroegere bibliotheek, voor zover die niet bij het gemeentearchief of in de historische hoek van DOK terecht zijn gekomen, verkocht. Mocht u bij het opruimen van boekenkasten en zolders boeken tegenkomen die iets met Delft of Zuid-Holland te maken hebben, dan kunt u ze schenken aan Delfia Batavorum, zodat er weer nieuwe aanvoer voor de boekentafel komt. De afgelopen tijd zijn er boeken geschonken door de fam. Addink, mevr. Van Egmond, mev. De Senerpont Domis en de fam. Zwaard. Heel veel dank hiervoor. De boeken komen zo weer terecht bij liefhebbers en het Delfia Batavorumfonds vaart er wel bij. Een geweldige vorm van recycling!

Heeft u boeken in de aanbieding, mail dit naar info@delfia-batavorum.nl. Ons bestuurslid Elke Olsder-Toxopeus neemt dan contact met u op.

Berichten uit de Commissie Behoud Stadsschoon

De Commissie Behoud Stadsschoon waakt over het behoud van het erfgoed in Delft. Zij levert met gemotiveerde kritiek en constructieve ideeën haar bijdrage aan de discussies over de stedelijke ontwikkeling. De commissie, samen gesteld uit leden van Delfia Batavorum, bemoeit zich met een aantal actuele onderwerpen, zoals het behoud van de Kapelsbrug, woningbouw in de Nickersteeg en de Hoefijzersteeg en het Rietveld.

De **Kapelsbrug** bepaalt mede het beeld van het beroemde schilderij Gezicht op Delft van Johannes Vermeer. Dit schilderij heeft in hoge mate bijgedragen aan de bekendheid van Delft als stad met een verleden, waarop men zuinig zou moeten zijn. De commissie heeft het stadsbestuur echter niet kunnen overtuigen van het belang om de bogen in de brug te handhaven. Er komt een moderne plankvormige brug ten behoeve van tramlijn 19.

In de **Nickersteeg** staat een bedrijfsgebouw, dat geschikt is gemaakt voor bewoning. Het ontwerp werd goedgekeurd met zogenoemde Franse balkons aan de zijde van de Nickersteeg, d.w.z. gevelopeningen met naar binnen draaiende deuren en een hekwerk. Deze oplossing had de instemming van de CBS, omdat er dan geen visuele aantasting ontstaat van het beeld. Tijdens de bouw zijn de Franse balkons er niet gekomen, maar kwamen er deuren die naar buiten open draaien, waarbij nota bene de deurklink ook aan de buitenkant zit. De commissie is van mening dat het oorspronkelijke bouwplan moet worden gehandhaafd. Daarover is de commissie met de gemeente Delft in gesprek. Er is opnieuw een bezwaar ingediend.

De **Hoefijzersteeg** grenst aan de bouwlocatie Zeepfabriek Bousquet. Onderdeel daarvan is de realisering van een zeer moderne nieuwbouwwoning, pal naast een kleine 18de-eeuwse woning. In de visie van de CBS past het rechthoe-

kige bouwblok niet in de sfeer van de oude steeg.

Het **Rietveld** (locatie Leger des Heils) moet een hofjeskarakter krijgen. Hiervoor is een bestemmingsplan ontworpen. De Commissie Behoud Stadsschoon is van mening dat met dit plan de kwaliteit van de binnenstad niet wordt verbeterd en heeft een zienswijze ingediend. Het beoogde doel om dit gebied een hofjeskarakter te geven wordt een fictie doordat kennelijk genoeg wordt genomen met een bouwplan voor slechts een deel van de transformatielocatie, waar ruimte is voor drie woningen met tuintjes op het binnenterrein, dat groten deels de bestemming verkeer krijgt.

Om haar werk zo goed mogelijk te kunnen doen ontvangt de Commissie graag tips, vragen, suggesties etc. over historische plekken of gebouwen in de stad die onvoldoende aandacht of bescherming krijgen. U kunt daarvoor contact opnemen met: Els Kemper, secretaris, tel. 015-2140510, of e.kemper@planet.nl

NIEUWE LEDEN

Delfia Batavorum heet de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Mw. E.A.M. Teerling-Loomans, Pijnacker
Mw. drs.A.H.E. Tates, Delft
Mw. M. Jansen-Keijzer, Delft
Hr. P. Jansen, Delft
Hr. R. Linthorst, Delft
Mw. C.M.A. Veel, Delft
Hr. T. van de Gazelle, Delft
Mw. M. van de Gazelle, Delft
Mw. J. Bosscher, Delft
Hr. E. Ronner, Delft
Hr. dr.K.M. Dolman, Delft

De in onze vorige nieuwsbrief genoemde hr.ir.L.A.A. Romeyn, woont niet in Driebergen-Rijssenburg, maar in Nunspeet.

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Banknummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

34^e jaargang

Nieuwsbrief nummer 1

januari 2011

Er is leven na het lustrumjaar

Als U deze brief ontvangt is het jaar 2011 al begonnen. Wij kijken terug op een voor Delfia Batavorum prachtig jaar lustrumjaar. Dankzij de inzet van velen, onder aanvoering van een enthousiaste en ter zake kundige Lustrumcommissie, hebben wij veel moois beleefd: de start van de feestelijkheden met een receptie op 15 april, de opening van de lustrumtentoonstelling *Delftse Smaakmaker*' op 14 oktober, het symposium *De identiteit van Delft* op 11 november, een lustrumwandeling en het voorlezen van twee dagboeken op een aantal basisscholen. Het Jaarboek 2010 zal grotendeels gewijd zijn aan de verslaglegging van alle lustrumactiviteiten.

Een aantal van U is zeer actief bij het lustrum betrokken geweest. Het bestuur is u daar bijzonder dankbaar voor. Bovenal hebben velen van U door Uw aanwezigheid of anderszins Uw betrokkenheid getoond bij de lustrumactiviteiten. Een aantal van u heeft ook bijgedragen aan het lustrumgeschenk, waarvoor onze oprechte dank.

Is er nog leven na het lustrum? Jazeker, dat is er! Plannen voor 2011 zijn volop in de maak: nieuwe lezingen, een verbeterde website, een Canon van Delft (de eerste!), het Jaarboek 2010. Daarnaast houdt onze Commissie Behoud Stadsschoon immer de vinger aan de pols voor wat betreft het bewaken van het Delftse stadsschoon en worden voorbereidingen getroffen voor de jaarlijkse uitreiking van de Le Comteprijs. Natuurlijk staan er ook weer excursies op stapel, de eerste is alweer gepland in maart.

Het zal U niet zijn ontgaan dat er op allerlei fronten wordt bezuinigd, zowel op landelijk als op gemeentelijk niveau. Delfia Batavorum kreeg hier al mee te maken. Onze vereniging wordt niet gesubsidieerd door de gemeente

Delft, maar we werken wel nauw samen met Erfgoed Delft e.o. Helaas heeft de gemeente aangegeven dat er stevig moet worden bezuinigd op de *Delf*, het tijdschrift dat Erfgoed Delft e.o. samen met de Vereniging Vrienden van het Prinsenhof en Delfia Batavorum uitgeeft. Omdat onze leden de *Delf* zeer waarderen - voor sommigen is het echt een bewaartijdschrift - hebben wij ingestemd met een verhoging van onze bijdrage aan de uitgave van dit blad. Voorlopig voor een jaar, maar in de nabije toekomst, 2011 of 2012, zal een dergelijke verhoging van onze verplichtingen, samen met andere bezuinigingen die ons wellicht nog te wachten staan, kunnen leiden tot een verhoging van de prijs van het lidmaatschap.

Dit zijn, in een notendop, onze plannen. U heeft ongetwijfeld ook goede voornemens voor 2011. Mogen wij daar nog een aan toevoegen? U kunt Delfia Batavorum geen grotere dienst bewijzen dan door U voor te nemen een nieuw lid te werven. Hoe meer leden, hoe beter Delfia Batavorum haar vrolijke, interessante opdracht binnen onze stad Delft kan waarmaken.

Ik wens U en de Uwen een goed, gezond en gelukkig 2011 toe.

Greetje van Walsum, voorzitter

'Delftse Smaakmakers'

In Museum Lambert van Meerten is nog tot en met 27 februari 2011 de lustrumtentoonstelling *Delftse Smaakmakers* te zien. De expositie heeft als thema de invloed van Delftse industrieën op de ontwikkeling van kunst en cultuur aan het begin van de 20ste eeuw. Ook wordt aandacht besteed aan hun invloed op het sociaal-maatschappelijk leven van die tijd.

LEZINGEN

Lezing: Sporen van oude scholen in Delft
Door: drs. M.E.M. Remery-Voskuil
Datum: donderdag 3 februari 2011
Locatie: DOK Centrum/Leescafé
Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

In 2011 zijn de scholen in de binnenstad op de vingers van een hand te tellen. Vroeger waren er tientallen onderwijsinstellingen waar duizenden kinderen dagelijks leerden lezen, schrijven en rekenen. Aan de hand van foto's en afbeeldingen neemt Marry Remery u mee op een virtuele tocht langs oude schoolgebouwen. Ze vertelt over het rijke verleden van enkele Delftse scholen. U zult ontdekken dat er in verscholen hoekjes nog allerlei sporen zijn van de lokale onderwijsgeschiedenis. Wist u bijvoorbeeld dat de thuiszorgwinkel aan de Nieuwe Langendijk 61 in 1850 is gebouwd als een school voor weeskinderen, en dat de hoofdonderwijzer Wassen met zijn kwekelingen daar dagelijks les gaf aan ruim zeshonderd kinderen? Bent u op de Koornmarkt 48 wel eens de groene deur doorgegaan en heeft u gezien dat er nog een compleet schoolgebouw staat uit 1913, bij oudere Delftenaren bekend als de Jozefschool van meester Visser of Lindermans? Zo zijn er talloze kleurrijke verhalen te vertellen. Marry Remery heeft ze verzameld en vastgelegd in een achtdelige serie boeken over katholieke scholen in Delft.

Geboren Delftse Marry Remery-Voskuil begon in 1965 als onderwijzeres aan de H. Hartschool in de Westerstraat. Later studeerde ze onderwijskunde aan de Rijksuniversiteit Leiden. Ze werkte van 1980 tot 1997 als bestuursconsulente bij een groot schoolbestuur in Den Haag en van 1997 tot 2005 als rijksinspecteur van het onderwijs.

Lezing: De vrederechter in de Franse tijd
Door: dr. Emese von Bóné
Datum: donderdag 7 april 2011
Locatie: DOK Centrum/Leescafé
Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

In 1811 werd de vrederechter, de voorloper van de kantonrechter, in Nederland ingevoerd. Ons land ging toen deel uitmaken van het Franse keizerrijk en de gehele Franse rechterlijke organisatie en codificatie werd hier van kracht. De vrederechter was een laagdrempelig rechter die goedkoop en snel recht sprak. Een juridische achtergrond had de rechter niet. Het was meestal een notabele die recht sprak op grond van redelijkheid en billijkheid. Zijn belangrijkste taak was de zgn. conciliatie: Voordat een zaak voor de rechtbank kwam moest de rechtzoekende een schikking/bemiddeling bij de vrederechter proberen. Daarnaast was de vrederechter voorzitter van de familieraad, een ad-hoc ingesteld college, bestaande uit familieleden die belast waren met benoemingen van voogden voor minderjarige kinderen. In Delft waren er in de Franse tijd twee kantons waar een vredegerecht was gevestigd. Nog steeds kent Delft een kantonrechtbank.

Emese von Bóné is als rechtshistorica verbonden aan de Juridische Faculteit van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Zij promoveerde op 'De familieraad in Nederland 1811-1838.' Na haar promotie deed ze onderzoek naar het functioneren van de vrederechter in het departement Mondingen van de Maas, waarin ook het vredegerecht Delft ligt. Momenteel onderzoekt ze de vrederechter in de ons omringende landen.

EXCURSIES

Leerdam, vrijdag 18 maart 2011

Glasstad Leerdam is een begrip in binnen- en buitenland. Duitse glasblazers die zich enkele eeuwen geleden in het stadje aan de Linge vestigden legden de basis voor deze industrie. De glasserviezen en kunstobjecten van ontwerpers als H.P. Berlage, Copier, Willem Heese en vele andere glaskunstenaars zijn te bewonderen in het onlangs geheel vernieuwde **Nationaal Glasmuseum**. Het oeroude ambacht van het glasblazen wordt ook nu nog steeds beoefend. In de **Glasblazerij Leerdam** laten internationale glasblazers zien hoe dat in zijn werk gaat.

Programma

08.15 uur: verzamelen bij Chateau blanc (voormalig Shellgebouw) aan de Broekmolenweg, bij de tramhalte Brasserskade.
08.30 uur: vertrek.
10.00 uur: aankomst Leerdam bij de Glasblazerij, alwaar koffie met Wiener appelgebak.
10.30 uur: naar glasblazerij, waar we vanaf een tribune kunnen zien hoe glas geblazen wordt. We krijgen een explicatie door een opperstal-spreekmeester.
11.30 uur: bezoek aan de toonkamer.
12.00 uur: uitgebreid luxe lopend buffet in een restaurant met fraai uitzicht op de Linge.
13.30 uur: met de bus naar het Glasmuseum.
14.00 uur: rondleiding in Glasmuseum van circa 5 kwartier onder leiding van gidsen.
15.15 uur: einde rondleiding.
15.15-16.00: vrij te besteden.
16.15 uur: vertrek vanaf P-plaats bij Glasmuseum naar Delft.
17.45 uur: aankomst te Delft.

Belangrijk om te weten:

Deelname aan deze excursie kost 50 euro (houders museumkaart 45 euro), bij vooruitbetaling te voldoen. In dit bedrag zijn fooien inbegrepen. Het geld dient te worden overgemaakt op bankgiro 587345 t.n.v Delfia Batavorum o.v.v.: Leerdam.

Inschrijven kan per e-mail en telefonisch bij Ger van den Akker: glsvdakker@casema.nl / tel. 015-88 93 753. Als u een boodschap achterlaat op het antwoordapparaat, vermeld dan altijd uw telefoonnummer (ook uw 06-nummer) en/of e-mailadres. Vermeld ook of u wel of niet museumkaarthouder bent.

De excursie wordt begeleid door Peter van Tijn (tel. 06-22 79 51 17) en Max van Noort (tel. 06-24 57 75 03). Beide nummers zijn uitsluitend bedoeld voor gebruik tijdens de excursie.

Graven in de Oude Kerk

Na afloop van de Algemene Ledenvergadering, op dinsdag 17 mei houdt Annemarth Steringa een korte lezing over graven en grafmonumenten in de Oude Kerk. De excursiecommissie organiseert eind mei of begin juni een excursie naar de Oude kerk om ter plekke met een toelichting van Annemarth Steringa en Ria van der Meer de grafmonumenten te bekijken. De datum van deze excursie wordt bekendgemaakt in de Nieuwsbrief van april 2011.

Berichten uit de Cie. Behoud Stadsschoon

Medio januari doet de bestuursrechter in Den Haag uitspraak over een bezwaarprocedure die de CBS samen met twee Bewonersverenigingen heeft aangespannen tegen het terrasbotenbeleid van de gemeente Delft. De commissie is al drie jaar bezig met het bevechten van de ontvankelijkheid van het bezwaarschrift, tot aan de Raad van State toe. Op 9 december werd eindelijk het bezwaarschrift inhoudelijk besproken. De rechter ging o.a. in op de strijdigheid van het Bestemmingsplan Binnenstad met de recente uitbreiding van het aantal onthefingen voor terrasboten. Het Functie Limiteerings Systeem dat in het bestemmingsplan is opgenomen beoogt bevestiging van het aantal functies van de hoofdgrachten. Tegelijkertijd wordt in het bestemmingsplan gesproken van een uitbreiding van het aantal terrasboten en wordt voorgesteld om in aangewezen grachtenvlakken twee in plaats van een terrasboot toe te staan. De rechter besteedde veel aandacht aan het welstandsaspect. In het verweerschrift van de gemeente wordt gesproken over het welstandsadvies dat de Commissie voor Welstand en Monumenten zou hebben gegeven naar aanleiding van de door de gemeente in 2004 en 2007 uitgebrachte nota's inzake uitbreiding van het aantal terrasboten. In 2004 is echter alleen de inrichting en het uiterlijk van de terrasboten in deze commissie aan de orde geweest. De commissie is nooit gevraagd zich uit te spreken over het aantal en de wijziging van een naar twee terrasboten per grachtenvak.

Janny van der Jagt, plv. voorzitter CBS

Nieuwe leden

Delfia Batavorum heet de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Hr. P. Jansen, Delft
Hr. M.J. Pees, Delft
Mw. A.H. Pees-Cobelens, Delft
Hr. M. Vermeer, Delft
Hr. K. Overgaauw, Nootdorp
Hr. E. Jansing, Nootdorp
Mw. A. Smit, Delft
Mw. C.M. de Vries, Delft
Hr. C.A. Lindeijer, Delft
Hr. H. Werner, Bussum
Mw. E.G. Heijnen, Delft
Mw. C. de Loor, Veenendaal
Mw. A. Oostdijk, Den Haag
Mw. M.M. Bedaux, Delft

Van Leeuwenhoeks ontdekking van de 'kleine diertgens'

Voor de opnamen van de driedelige film *The Cell*, over de geschiedenis en ontdekking van de biologische cel, reisde een BBC-cameraploeg een aantal jaren geleden naar Delft en omgeving. De film wilde namelijk ook aandacht besteden aan een van de belangrijkste ontdekkers in de microbiologie, de Delftse textielhandelaar/koopman Antoni van Leeuwenhoek (1634-1723), die tevens uitstekende microscopen vervaardigde. Van Leeuwenhoek bekeek alles waar hij de hand op wist te leggen en noteerde zijn bevindingen in briefverslagen, onder meer aan de Royal Society in Londen.

De regisseur wilde de film laten beginnen met het moment dat Van Leeuwenhoek zijn monsterflesje met water vult, en wel op dezelfde plaats die de beroemde Delftenaar in zijn brief van 7 september 1674 noemde: de Berkelse Meren. Helaas staan deze op hedendaagse kaarten niet vermeld, en dus waren ze voor de Britse tv-ploeg onvindbaar. Uiteindelijk kwamen ze bij mij terecht met de vraag: Waar liggen die meren? De vraag werd doorgespeeld naar het Hoogheemraad Delfland, dat een prachtige waterschapskaart uit 1712 e-mailde, waarop de Berkelse Meren pontifikaal staan afgebeeld. De kaart bevat helaas weinig herkenningspunten, en de meren zelf - zo blijkt uit een waterschapskaart uit 1985 - zijn inmiddels ingepolderd en drooggelegd. Uiteindelijk werd de scène opgenomen in natuurgebied Delftse Hout. Ook werden opnamen gemaakt in museum Paul Tetar van Elven.

Kaart van Berkelse Meren (1712), Hoogheemraadschap Delfland.

Een paar maanden geleden ontdekte ik in een van de toonzalen van de Koninklijke Porceleyn-Fles een kopie van een wandkaart uit 1609 van Delflandiae en Schielandiae: Delfland en Schieland. Op die kaart herkende ik niet alleen de twee Berkelse Meren, West en Oost, maar ook aanknopingspunten als de stad Delft, Pijnacker, de lang verdwenen graan- en poldermolens en allerlei polderwegen, sloten en kanalen, met de oude namen erbij, die nog steeds in gebruik zijn. Een welkome verrassing! Op de twee nu beschikbare kaarten was snel af te lezen, welke route van Leeuwenhoek die dag zal hebben genomen en waar hij precies zijn monster nam. De beste wegen vanuit Delft in die richting liepen destijds langs Delfgauw, de Pijnackerse Vaart, Pijnacker, en even daar voorbij (waar nu het metrostation Pijnacker zich bevindt) rechtsaf over de Clapwijkse Wech, de doorgaande weg naar Berkel. Dat waren klei-met-zandwegen, geschikt voor gebruik door paard-en-wagen.

Wandkaart Delflandiae en Schielandiae met Berkelse Meren (1609)

De twee Berkelse Meren waren ruwweg 180 hectare groot (afhankelijk van regenval) en met een ruime sloot verbonden. Op de kaart van 1609 kruist die Klapwijkseweg van Pijnacker naar Berkel die verbindingssloot. Die kruising was in die tijd een oversteekplaats, een ondiepe, modderige, doorwaadbare plaats. Op de kaart van 1712 staat op die plaats een vaste brug aangegeven, het is goed mogelijk dat die er in 1674 ook al was. Het zal op deze plek geweest zijn, dat van Leeuwenhoek, terugrijdend van Berkel, zijn watermonster nam, waarin hij die volgende dag zijn 'kleine dierkens' ontdekte.

door Hans Loncke, Oud-instrumentmaker bij de toenmalige Optische Industrie. Lid van het Nederlands Genootschap van Microscopie (tel. 035-68306480)

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Banknummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

34^e jaargang

Nieuwsbrief nummer 2

april 2011

Vernieuwde website

Begin dit jaar heeft onze website (www.delfia-batavorum.nl) een gedaanteverandering ondergaan. De site heeft een nieuwe vormgeving en de indeling is overzichtelijker. Bovendien biedt de vernieuwde website meer mogelijkheden voor een snelle, rechtstreekse communicatie tussen het bestuur, de verschillende subcommissies en haar leden.

U kunt zich bijvoorbeeld met een speciaal aanmeldingsformulier opgeven voor deelname aan excursies. [Wilt u zo vriendelijk zijn om dit digitale aanmeldingsformulier zo volledig mogelijk in te vullen? Daarmee neemt u de Excursiecommissie veel werk uit handen!] U vindt op de site antwoorden op vaak gestelde vragen en een overzicht van actuele projecten en berichten van de Commissie Behoud Stadschoon. Nieuw is een inhoudsopgave van de meest recente jaarboeken van Delfia Batavorum. Op de homepage leest u de laatste nieuwtjes over lezingen, excursies en projecten. Dit jaar is ervoor gekozen om de financiële stukken voor de eerstvolgende jaarvergadering (17 mei a.s.), die voorheen met de agenda voor de Algemene Ledenvergadering werden meegezonden, via onze website beschikbaar te stellen. Ook het verslag van de vorige ALV is op de website te vinden, alsmede uitgebreide informatie over de nominaties voor de Le Comteprijs verwijzen we graag naar onze site.

E-Nieuwsbrief

E-mail en internet gaan een steeds grotere rol spelen binnen onze vereniging. Nu reeds ontvangt u af en toe een e-mail waarin u wordt geattendeerd op een ad hoc evenement waaraan u kunt deelnemen. Dit soort dingen gaat in de toekomst vaker gebeuren.

Er worden voorbereidingen getroffen voor een elektronische verspreiding van de Nieuwsbrief. De papieren versie, die u nu in uw handen

heeft, gaat verdwijnen. U ontvangt de Nieuwsbrief dan per e-mail. Elektronische verzending van de nieuwsbrief levert de vereniging een grote kostenbesparing op. Bovendien gaat in het couverteren van de Nieuwsbrief telkens veel tijd zitten. Allemaal redenen om voorzichtig de overstap te maken naar een nieuw tijdperk. Echter, wilt u de Nieuwsbrief per se per post blijven ontvangen, dan blijft dat voorlopig mogelijk. In de loop van dit jaar ontvangt u meer informatie over de transformatie van de Delfia Batavorum Nieuwsbrief.

Excursies

1. Delfshaven, scheepswerf van 'De Delft'

Het is al weer enige jaren geleden dat wij deze werf bezochten om te kijken hoe de reconstructie van dit 18de-eeuwse schip er voor stond. Het oorspronkelijke schip was na een felle strijd gezonken en twee eeuwen later teruggevonden op de bodem van de Noordzee. Duzenden particulieren en zakelijke sponsors steunen dit unieke project. Uniek omdat 'De Delft' de grootste reconstructie van een houten oorlogsschip in Europa is; bijzonder omdat dit alles wordt gerealiseerd door vrijwilligers en leerlingen. Op **zondag 22 mei** gaan we kijken hoe ver de bouw inmiddels is gevorderd. Waarom uitgerekend 22 mei 2011? Omdat wij op die dag worden toegezongen door een scheeps- of shantykoor met Rotterdamse, Engelse en Duitse zeemannliederen.

Programma zondag 22 mei

11.15 uur: vertrek Chateau blanc (voormalig Shellgebouw) Broekmolenweg, tramhalte Brasserskade

11.45 uur: aankomst Schiehaven 15 te Delfshaven

12.15 uur: bezoek scheepswerf

13.15 uur: bezoek restaurant

14.15-15.00 uur: optreden shantymusiek
15.15 uur (circa): vertrek naar Delft
16.00 uur: aankomst Delft

Belangrijk om te weten:

Het vervoer vindt plaats per touringcar. Vrienden van de 'De Delft' betalen geen entree, alleen € 10 voor de heen- en terugreis. Alle andere deelnemers betalen € 14,75, waarbij wij de 65-plussers verzoeken een geldig legitimatiebewijs mee te nemen. Gelieve de bedragen vooruit te betalen op bankrekening 587345 t.n.v. de penningmeester van Delfia Batavorum o.v.v. 'De Delft'. Deelname is pas zeker als de bijdrage op de girorekening is ontvangen.

Aanmelden:

Met het **volledig** ingevulde formulier op de website van Delfia Batavorum. Leden van Delfia Batavorum hebben voorrang bij inschrijving. *)

Als u ons niet per e-mail kunt bereiken: tel. 015 - 88 93 753. Als u een boodschap achterlaat op het antwoordapparaat, dan ook altijd uw volledige naam, telefoonnummer en adres inspreken.

De excursie wordt begeleid door Peter van Tijn (tel. 06-22 79 51 17) en Max van Noort (tel. 06-24 57 75 03). Deze GSM-nummers zijn uitsluitend voor gebruik op zondag 22 mei.

***) Introductie(e)s bij excursies**

Delfia Batavorum hanteert de stelregel dat leden van de vereniging introductie(e)s mogen meenemen tijdens excursies. In de praktijk is gebleken dat leden voor een bepaalde excursie soms op een wachtlijst komen te staan, terwijl introductie(e)s die vroegtijdig hebben ingeschreven wel meegaan. Het bestuur van Delfia Batavorum en de Excursiecommissie hebben daarom besloten de regels wat aan te scherpen.

1. Leden gaan in principe altijd voor.
2. Introductie(e)s die (regelmatig) van ons excursieprogramma gebruik maken dienen lid van onze vereniging te worden.
3. Bij echtparen of samenwonenden waarvan slechts één man of vrouw lid is dient ook de partner (gezins)lid te worden. Dat kost slechts enkele euro's extra en hij of zij is dan eveneens volwaardig lid.
4. Als een excursie onverhoopt niet is volgeboekt zijn introductie(e)s vanzelfsprekend van harte welkom.

5. Uw inschrijving is pas geldig als de penningmeester uw bijdrage op zijn rekening heeft ontvangen.

6. Er kunnen omstandigheden zijn die uitzonderingen op deze regel rechtvaardigen. Dit ter beoordeling van de Excursiecommissie.

2. Grafmonumenten in Oude Kerk

Na afloop van de Algemene Ledenvergadering, op dinsdag 17 mei houdt Annemarth Sterringa een korte lezing over graven en grafmonumenten in de Oude Kerk. Op **dinsdagmiddag 31 mei** (aanvang 14.00 uur) verzorgt zij samen met Ria van der Meer voor leden een excursie naar de Oude Kerk, waar ze het een en ander zal vertellen over de graven en zerken ter plekke.

De Oude Kerk is bij uitstek de plaats waar we herinnerd worden aan de dood. In het koor van de kerk struikelt men letterlijk over de reliëfs van de grafstenen, waarbij overigens wel wordt opgemerkt dat de meeste zerken niet meer op de oorspronkelijke plaatsen liggen. De opschriften, voor zover niet uitgesleten, zijn wel behouden gebleven. Aan de pilaren hangen epitafen. Die bestaan uit een omlijsting rond een stenen of houten gedenksteen waarop de overledene wordt beschreven en/of geprezen. Een voorbeeld van een rijk versierde epitaaf in de Oude Kerk is die van Clara van Sparwoude. Natuurlijk zullen Annemarth Sterringa en Ria van der Meer ook stilstaan bij de monumenten van Piet Hein, Maarten Harpertz Tromp, Cornelis Tromp, Van Leeuwenhoek, enz.

Belangrijk om te weten

Houders van een Delftpas hebben gratis toegang (kaart s.v.p. meenemen). De toegang tot de Oude Kerk bedraagt € 3,50. Groepen hebben € 0,50 p.p. korting. Als groepslid betaalt men zelf aan de kassa.

Aanmelden:

Bij voorkeur met het volledig ingevulde formulier op de website van Delfia Batavorum. Als u ons niet per e-mail kan bereiken: tel. 015 - 88 93 753. Als u een boodschap achterlaat op het antwoordapparaat, dan ook altijd uw volledige naam, telefoonnummer en adres inspreken. Leden van Delfia Batavorum hebben voorrang bij aanmelding.

De excursie wordt begeleid door Peter van Tijn, (tel. 06-22 79 51 17). Dit GSM-nummer is uitsluitend voor gebruik tijdens de excursie.

Nominaties Le Comteprijs

Wordt het de creatieve wandversiering in de Pluymptot, worden het de vergulde haringen aan de Oude Delft of valt misschien de verbouwing van een arbeiderswoning in het Westerkwartier in de prijzen? Op 17 mei zullen we het weten. Dan wordt de winnaar van de Le Comteprijs 2010 bekendgemaakt. Het bestuur van Delfia Batavorum heeft uit dertien inzendingen vijf nominaties gekozen die in aanmerking komen voor de prijs, die jaarlijks wordt uitgereikt.

Dit zijn de nominaties :

Oosteinde 35/Gasthuislaan 290 : herstel en wijziging van het sterk verwaarloosde hoekpand.

Oude Delft 128 en 128a : aanbrengen van de huisnaam 'De Ghulden Haringhen' en de vergulde driedimensionale afbeelding van twee haringen.

Oude Langendijk 3 en 4 : reconstructie van twee naast elkaar gelegen winkelpuien in historische, dan wel historiserende vormen.

Pluymptot 19/21: aanbrengen mozaïek op dichtgetimmerde etalage met een voorstelling van een fiets en een boom in blauw en wit keramiek en spiegelglas.

Van Bleyswijkstraat 42: verbouwing en verhoging pand op hoek Van Bleyswijkstraat en Westerstraat.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering wordt ook de Le Comte Publieksprijs bekendgemaakt. De winnaar wordt aangewezen door lezers van de krant Delft op Zondag.

Wist u dat de Le Comteprijs al meer dan tien keer is uitgereikt? Een wandeling langs genomineerde en bekroonde projecten is te downloaden vanaf de site van Delfia Batavorum.

Cie. Behoud Stadsschoon: 'Eigen opvattingen' over Hoefijzersteeg

Helaas, de kritiek van de Commissie Behoud Stadsschoon op een plan voor de bouw van een nieuwe woning in de Hoefijzersteeg is niet in goede aarde gevallen. Onze bezwaren zijn door het College van B&W niet gehonoreerd. B&W volgen daarin het advies van de Adviescommissie voor Bezwaarschriften. De Adviescommissie concludeert dat de CBS onvoldoende heeft aangetoond of aannemelijk heeft gemaakt dat het "welstandsadvies gebrekkig zou zijn en dat burgemeester en wethouders daarop niet af hadden mogen gaan".

Het bouwplan Hoefijzersteeg 10 is een onderdeel van een veel groter project, namelijk de renovatie en restauratie van de voormalige zeepfabriek Bousquet, die is getransformeerd in appartementen. Met de restauratie verbeterde het stadsbeeld in de Molenstraat sterk.

Maar het plan voor de nieuwe woning op het terrein aan de achterzijde tastte naar mening van CBS het karakter van Hoefijzersteeg te sterk aan. De eenvoudige achttiende-eeuwse buurhuisjes zouden te veel weggedrukt worden door de geplande eigentijdse forse blokkendoos (plat dak, volledige glazen zijgevel), die hier zal verrijzen. Dit plan voldeed niet aan de criteria voor een historische omgeving, zoals die welstandsnota staan, vond CBS.

Illustratie: S/G/architecten

De Commissie Welstand en Monumenten bleef echter ongevoelig voor de kritiek. Men vroeg zelfs aan B&W om voor dit plan de 'hardheidsclausule' toe te passen. Weliswaar voldeed het ontwerp niet aan de eigen welstandscriteria, maar die zouden terzijde gesteld kunnen worden omdat het plan werd beschouwd als een verrijking voor de omgeving.

De Adviescommissie voor Bezwaarschriften is van mening dat "reclamante een tegenadvies van een deskundige had moeten overleggen om het gegeven welstandsadvies te bestrijden", in plaats van "eigen opvattingen" tegenover het oordeel van de welstandscommissie te plaatsen.

Nieuwe leden

Delfia Batavorum heet de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Hr.J.G.M. van Langen, Delft
Mw.E. van Langen-Jansing, Delft
Hr.W. Eijkelenburg, Delft
Mw.I.E. Mattern, Delft
Hr.A. de Bondt, Delft
Mw.L. Gort, Delft
Mw.H. Overes, Delft
Hr.J.T.M. Bloemberg, Delft
Mw.A.J. Spaans-van der Zwan, Delft
Hr.S.A. Spaans, Delft
Hr.J.W. Raatgever, Delft
Mw.N.W. de Jong-Hasenbos, Delft
Mw.T. van den Brink-Arkesteijn, Delft
Hr. A. van der Weerd, Delft
Mw.P.P.M. van Leeuwen, Den Hoorn
Hr.G.A.S. van Leeuwen, Den Hoorn,
Hr.A. Beckeringh, Delft

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Banknummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

34^e jaargang

Nieuwsbrief nummer 3

augustus 2011

Afscheid van Greetje van Walsum en Max van Noort

Tijdens de Algemene Ledenvergadering is afscheid genomen van voorzitter Greetje van Walsum en Max van Noort. Bij die gelegenheid werd Max van Noort benoemd tot erelid van Delfia Batavorum. Van Noort heeft zich gedurende vele jaren in verschillende functies voor de vereniging ingespannen. Hij was onder meer lid van de propagandacommissie (1974), secretaris van de redactie van het Jaarboek, lid van de lustrumcommissie 2000 en gedurende de laatste negen jaar lid van het bestuur en voorzitter van de excursiecommissie. Daarnaast verzorgt hij al jaren – en dat blijft hij ook doen - de rubriek 'Delfiana' in het jaarboek van Delfia Batavorum.

Greetje van Walsums opvolger, Joris van Bergen, sprak haar na de overdracht van het voorzitterschap toe. Hij zei het aannemelijk te vinden dat zij met een zekere weemoed en enige opluchting haar functie nu had overgedragen. Weemoed omdat deze functie haar op het lijf was geschreven. Zij begon tien jaar geleden als bestuurslid met de verantwoordelijkheid voor het lezingenprogramma. Ook tijdens haar voorzitterschap vervulde zij deze taak en heeft in totaal ongeveer 75 lezingen voor de leden en de stad georganiseerd. Als voorzitter was zij overal en altijd als gezicht van de vereniging aanwezig.

Een belangrijk wapenfeit is het initiatief tot oprichting van de Stichting Geschiedschrijving Delft om te komen tot een nieuwe, complete en aantrekkelijke stadsgeschiedenis van Delft. Opluchting omdat al dit werk veel tijd en energie vergde. Greetje van Walsum reageerde met de verzekering dat zij dit werk doorgaans met veel plezier heeft gedaan!

Eindexamenprijzen uitgereikt

Delfia Batavorum beloont elk jaar havo- en vwo-leerlingen die een hoog cijfer hebben gehaald voor hun eindexamen geschiedenis. Dit jaar is de Delfia Batavorum Eindexamenprijs uitgereikt aan Hanna Paliukhovich en Pim Nienaber (vwo, respectievelijk tweetalig vwo). Beiden zijn leerlingen van het Grotius College. Ook de eindexamencijfers van Josje van Adrichem (havo), Seena Brug (athenaeum) en Bram van Adrichem (gymnasium) van het Stanislas College waren goed voor de eindexamenprijs, evenals die van Margreet van Til (havo) en Veerle Drok (vwo), beiden leerlingen van het CLD. Alle leerlingen ontvingen het boek *Geschiedenis van de VOC* door Femma Gaastra.

Terugblik Alg. Ledenvergadering

Op 17 mei moest een intensief programma worden afgewerkt, met als hoogtepunt de uitreiking van de Le Comteprijs 2010 van Delfia Batavorum en de publieksprijs van Delft op Zondag. Namens de Commissie voor de Le Comteprijs lichtte Wim Weve de vijf nominaties toe. De secretaris van het bestuur, Dami van Doorninck, verantwoordde de toekenning van de prijs aan het 'piece of art' aan een gevel in de Pluymptot.

Winnaar Le Comteprijs Delfia Batavorum

De winnaars ontvingen het Delftsblauwe bord van de Porceleyne Fles en alle genomineerden kregen een oorkonde en bloemenhulde. Ook bij de stemming in Delft op Zondag gooiden de kunstwerken in de Pluympot hoge ogen, maar de winnaar werd het hoekpand aan de Van Bleyswijkstraat.

Winnaar Publieksprijs Delft op Zondag

In het jaarlijks verslag van de Commissie Behoud Stadsschoon (CBS) verzuchtte voorzitter Peter Jonquière dat de commissie zich wel wat veroordeeld voelt tot een negatieve rol omdat helaas vaak kritiek op de gemeente nodig is. De CBS is overigens niet alleen met de historie, maar ook met de toekomst bezig, bijvoorbeeld de Kapelsbrug en de Sebastiaansbrug. De gemeente zegt wel inspraak in de beginfase te willen, maar in de praktijk blijkt dat de belangrijkste besluiten al zijn genomen en dat alleen via bezwaarprocedures nog enige invloed valt uit te oefenen. Tot slot hield Peter Jonguère een meningspeiling over het 'hot item' van de terrasboten. Een overgrote meerderheid sprak zich uit voor de keuze 'Wat er nu ligt is wel genoeg'.

De vaststelling van het financieel verslag over het afgelopen jaar is een ander vast agenda-punt. Het resultaat over 2010 is positief, maar dat is volgens penningmeester Gé Augustinus voor 2011 niet te verwachten, gezien de toename van de kosten. Deze kostenverhogingen zijn deels te wijten aan bezuinigingen bij de gemeente, waardoor onder meer de bijdrage van Delfia Batavorum voor het blad Delf aanzienlijk zal stijgen. In de vastgestelde begroting voor 2011 is dan ook een tekort voorzien dat met ingang van 2012 moet worden opgevangen door een geringe contributieverhoging. De vergadering is daarmee akkoord gegaan.

Ook vonden nog enige bestuurswisselingen plaats. In de functie van voorzitter werd Joris van Bergen door de vergadering benoemd als opvolger van Greetje van Walsum. Max van Noort is afgetreden als lid van het bestuur, tevens voorzitter van de excursiecommissie. In

deze vacature werd Peter van Tijn benoemd, die tevens het voorzitterschap van de excursiecommissie heeft overgenomen. Trudy van der Wees trad af als lid van het bestuur, verantwoordelijk voor de portefeuille 'communicatie'. Het bestuur zoekt voor haar nog een geschikte vervanger. Tenslotte werd Irene Jacobs benoemd als bestuurslid met als portefeuille 'projecten'.

Contributie 2012

De Algemene Ledenvergadering heeft op 17 mei 2011 besloten tot een contributieverhoging per 1 januari 2012. De contributie voor leden wordt met € 4,00 verhoogd. Deze was € 22,00, en wordt € 26,00 per jaar. Voor 'tweede' leden op hetzelfde adres is de verhoging € 2,00. Deze bedroeg € 6,00 wordt € 8,00 per jaar.

Aanmelding voor Le Comteprijs 2011 welkom!

U kunt weer verfraaiingen aanmelden voor de Le Comteprijs! Iedereen, verenigingslid of niet, kan een of meer 'ingrepen' in het stadsbeeld aanmelden die voor een nominatie in aanmerking zouden kunnen komen. Het moeten in een of andere vorm verfraaiingen van het Delftse stadsbeeld zijn die in 2011 gereed zijn gekomen of nog gereed zullen komen. Denk daarbij aan een restauratie van een monument, maar ook aan het plaatsen van straatmeubilair, het aanbrengen van een muurschildering, winkelpui, gevelsteen of uithangbord. Om een beeld te krijgen van de nominaties uit de afgelopen jaren kunt u kijken op de website www.delfia-batavorum.nl. Daarop vindt u de evaluatie van elf jaar Le Comteprijs met afbeeldingen van alle nominaties tot nu toe.

De Le Comtecommissie die de nominaties zal kiezen staat open voor iedere ingreep die een positieve bijdrage aan het stadsbeeld levert. Het is natuurlijk leuk als die op een of andere manier herinnert aan de Delftse historie of oude traditie, maar dat mag zeker ook iets moderns zijn, ook in de naoorlogse buitenwijken. In december zal de commissie weer vijf nominaties kiezen. Het zou jammer zijn als goede kanshebbers buiten de boot vallen omdat ze niet zijn aangemeld en daardoor bij de commissie onbekend zijn gebleven.

Vermeld bij uw aanmelding uw naam en adres en geef duidelijk aan welke ingreep of project u aanmeldt en zo mogelijk wie de opdrachtgever ervoor is. Extra informatie in de vorm van tekeningen of foto's, met name foto's van vóór de ingreep, zijn zeer welkom. U kunt verfraaiingen aanmelden van anderen, maar ook die waarbij u zelf betrokken bent.

Stuur uw aanmelding liefst zo ruim mogelijk vóór 1 december aan de nieuwe secretaris van de commissie: G. van der Harst, Haydnlaan 134a, 2625 TT Delft, gvdharst@delft.nl.

Excursies

**Nusantara, Sint-Agathaplein 4, Delft;
Zat. 1 okt., 10.00 uur**

Het volledig gerenoveerde en heringerichte Museum Nusantara is op 11 maart 2011 feestelijk heropend. En dus een hernieuwd bezoek waard. De excursie sluit aan op een lezing van Delfia Batavorum, de VVP en de Vereniging van Verre Culturen, die op 13 september 2011 in de Van der Mandelezaal wordt gehouden.

Programma:

- 10.00 Start rondleiding o.l.v. max. twee gidsen door de permanente tentoonstelling 'Tussen Hemel en Aarde' met hoogtepunten uit de rijke collectie, die haar oorsprong vindt in de beroemde Delftse Indische Instelling. Sfeervolle presentaties tonen onder andere de Javanse hofcultuur, Indonesisch textiel en de relaties tussen de bewoners en hun voorouders in de oude Indonesische culturen.
- 11.00 koffie/theepauze met een consumptie voor rekening van Delfia Batavorum.
- 11.30 lezing door Ruud Greve, ook wel de Kerissen-man genoemd, geboren in oktober 1928 in de 'koningin van het oosten', Batavia.
- 12.30 Gamelanvoorstelling met toelichting.
- 13.15 einde excursie

N.B.: Aan deze excursie kunnen maximaal 40 personen deelnemen.

De excursie wordt begeleid door Peter van Tijn (tel. 06-22 79 51 17 uitsluitend voor gebruik op zaterdag 1 oktober 2011) en Ger v.d. Akker.

Aanmelden:

Met het volledig ingevulde [e-mail formulier](#) dat u vindt op de website van Delfia Batavorum onder 'Excursies'. Leden van Delfia Batavorum hebben voorrang bij inschrijving. Als u ons niet per e-mail kunt bereiken: tel. 015 - 88 93 753. Als u een boodschap achterlaat op het antwoordapparaat, dan ook altijd uw volledige naam, telefoonnummer en adres inspreken.

Bijdrage:

Gelieve de bijdrage € 7,50 p/p vooruit te betalen op bankrekening 587345 t.n.v. de penningmeester van Delfia Batavorum o.v.v. 'Nusantara'. Deelname is pas zeker als de bijdrage op de bankrekening is ontvangen.

**Fundatie van Vrijvrouwe v. Renswoude.
Oude Delft 49, Delft; Zo. 9 okt., 14.00 uur.**

Het pand van de Fundatie van Vrijvrouwe van Renswoude, eigendom eigendom van de Vereniging Hendrick de Keyser, komt uit de nalatenschap van Maria Duyst van Renswoude. Zij liet hier in 1759 een ambachtsschool voor weesjongens bouwen. Irene en Maarten Leupen verzorgen een rondleiding door het gebouw. Ze zullen ons laten genieten van de kunstschaten en het interieur in dit statige pand met alle kenmerken van de Lodewijk XV-stijl. De lijstgevel, geblokte hoekklissen, rijk bewerkte consoles in de kroonlijst en een lijst met weelderig snijwerk om de vensters maken de aanblik vanaf de Oude Delft al een fenomeen. In het pand bezoeken we de monumentale en prachtig gedecoreerde vestibule met marmeren gangbank, de regentenkamer aan de voorzijde met wandbespanning en stucwerk - het mooiste in Nederland - en de achterliggende kamer met een afwerking in Lodewijk XVI-stijl.

N.B.: Aan deze excursie kunnen maximaal 40 personen deelnemen.

De excursie wordt begeleid door Peter van Tijn (tel. 06-22 79 51 17 uitsluitend voor gebruik op zondag 9 oktober).

Aanmelden:

Met het volledig ingevulde [e-mail formulier](#) dat u vindt op de website van Delfia Batavorum onder 'Excursies'. Leden van Delfia Batavorum hebben voorrang bij inschrijving. Als u ons niet per e-mail kunt bereiken: tel. 015 - 88 93 753. Als u een boodschap achterlaat op het antwoordapparaat, dan ook altijd uw volledige naam, telefoonnummer en adres inspreken.

Bijdrage:

Gelieve de bijdrage van € 5,00 p.p vooruit te betalen op bankrekening 587345 t.n.v. de penningmeester van Delfia Batavorum o.v.v. 'Fundatie'. Deelname is pas zeker als de bijdrage op de bankrekening is ontvangen.

Oproepen

Bestuurslid gevraagd voor communicatie/pr

Vanwege wisselingen in het bestuur van Delfia Batavorum zoeken wij een nieuw bestuurslid voor de portefeuille communicatie/pr. Deze functie omvat als belangrijkste taken: het onderhouden van contacten met de Delftse media, de berichtgeving over de activiteiten van onze vereniging en het voeren van de redactie van de nieuwsbrief. Daarnaast deelt zij/hij uiteraard naar keuze mee in andere bestuursactiviteiten.

Webmaster gevraagd

Voor de functie van webmaster zoeken wij iemand die de recent opgezette website wil onderhouden en verder ontwikkelen. Het zou erg praktisch zijn als deze beide functies door dezelfde persoon gedaan zouden kunnen worden, maar noodzakelijk is dat niet. Wel is onderlinge samenwerking essentieel als deze werkzaamheden door twee afzonderlijk personen worden uitgevoerd. Wij vragen leden die affiniteit hebben met deze werkzaamheden, in combinatie of apart, contact op te nemen met de voorzitter, Joris van Bergen, via mail jejvanbergen@xs4all.nl of telefoon: 015- 213 63 08. Ook als u ons wil attenderen op leden die met deze werkzaamheden ervaring hebben, houden wij ons aanbevolen.

Watercypressen langs de gracht; Bolwerk wordt ludiek parkje

De Commissie Behoud Stadsschoon (CBS) van onze vereniging maakt zich zorgen over de veranderingen in het grachtenprofiel van de Vlamingstraat en het Rietveld. Na het gedeeltelijk vernieuwen van kademuren zijn daar - als grachtenboom - geen elzen teruggeplant maar water- of moerascypressen. Langs een groot deel staan nog steeds elzen. Meer naar het oosten zijn de nieuwe bomen verschenen. Het zijn naaldbomen. Ze zien er een beetje uit als een kerstboom. Een totaal andere vorm dan we aan grachten gewend zijn.

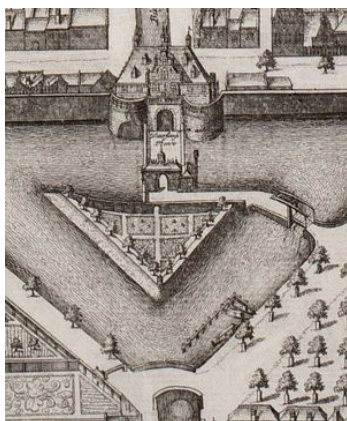

De Commissie heeft daarover een brief geschreven aan het College van Burgemeester en Wethouders, met de vraag of het stadsbestuur de verandering wil terugdraaien. Ook stadsbouwmeester Wytze Patijn is op de hoogte gebracht van deze onverantwoorde veranderingen in het stadsbeeld. Tot grote vreugde van CBS is heer Patijn het met ons eens. Hij heeft B&W geadviseerd de nieuwe bomen te vervangen. Watercypressen horen volgens hem in een plantsoen thuis en niet langs grachten. Patijn: "Bomen zijn minstens zo belangrijk in het beschermde stadsgezicht als huizen en monumenten". CBS hoopt dat B&W deze "ingrijpende en historisch onverantwoorde aantasting van het profiel van beide grachten" zo spoedig mogelijk ongedaan te maken. Het College heeft nog niet gereageerd.

Bolwerk

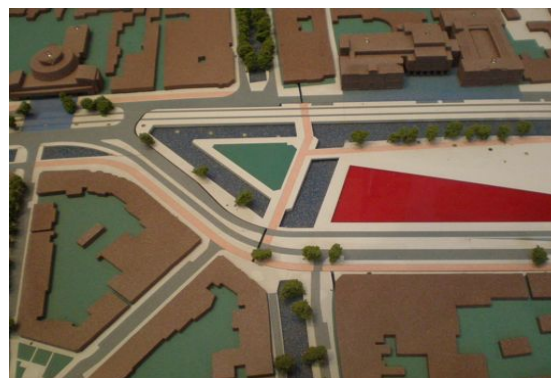
De Commissie Behoud Stadsschoon heeft zijn aandacht ook gericht op het toekomstige Bolwerk. Het lag in het verleden net buiten de Waterslootse Poort, bij de Buitenwatersloot, als driehoekig bastion, onderdeel van de stadsverdediging. Het moet op die plek terugkomen als de spoortunnel straks klaar is. Alleen de vorm wordt een beetje anders. De 17de- eeuwse situatie is te zien op de Kaart Figuratief 1675-1678.

De Spaanse stedenbouwkundige Joan Busquets, aan wie advies is gevraagd voor de nieuwe inrichting van de Spoorzone, heeft voor het nieuwe Bolwerk een modern ingerichte heuvel bedacht. Daarbij moet dan ook een breed doorgaand fiets- en voetpad komen, dat overigens niet aansluit op de Binnenwatersloot, maar begint bij de westgevel van de vroegere Delfia-bioscoop, dus naast de Binnenwatersloot. Het gaat dan over het Bolwerk, kruist de toekomstige Spoorseingel /Coenderstraat, om bij de niet befietbare westzijde van de Buitenwatersloot uit te komen.

Met historische componenten is geen rekening gehouden. Daarover maakt de Commissie Behoud Stadsschoon zich ongerust. De ligging

van de bruggen op het nieuwe Bolwerk wordt heel anders.

Het Bolwerk volgens Busquet.

CBS zou het liefst een meer op de historische gebaseerde ligging van het pad en de bruggen zien, bij voorkeur met een ophaalbrug over de vaarroute Westsingelgracht-Buitenwatersloot. Het brede fiets- en voetpad is volgens CBS niet alleen buitengewoon onpraktisch, maar ook lelijk.

Het planten van bomen op het Bolwerk op een aarden wal is, om het historische verdedigingskarakter van het bastion te benadrukken, volgens CBS een interessante optie. Een herinnering aan de Waterslootse Poort kan in de vorm van een kunstwerk worden aangegeven. De ijzeren korf, die in vroeger eeuwen op het Bolwerk stond en waarin een houtvuur werd gestookt, zou terug kunnen komen. De Commissie Behoud Stadsschoon heeft deze aanbevelingen per brief aan het College van Burgemeester en Wethouders kenbaar gemaakt. Ook de leden van de gemeenteraad zijn op de hoogte gebracht. Het wachten is nu op de reactie van de gemeente!

Lezingen

Het lezingenprogramma tot het einde van 2011 is als volgt:

De Indische Instelling en het ontstaan van de collectie van Nusantara

Datum: 13 september

Spreker: drs. J. van Leur

Aanvang: 20.15 uur; toegang gratis

Plaats: Van der Mandelezaal

Zoals gebruikelijk wordt de eerste lezing in september georganiseerd samen met de Vrienden van het Prinsenhof en dit keer ook met de

Vereniging Verre Culturen Delft (v/h de Etnografische Vereniging).

In zijn lezing belicht de heer Van Leur de collectie vanuit een historisch perspectief. Hoe is deze collectie tot stand gekomen? Wie hebben daaraan bijgedragen, wat is de ontstaansgeschiedenis van het museum? Bij het antwoord op deze vragen kan niet buiten beschouwing blijven wat de rol van de VOC hierbij is geweest, en die van de Indische Instelling.

De heer Van Leur heeft al eerder over de geschiedenis van de Indische Instelling gepubliceerd in het magazine Delft en heeft met een artikel bijgedragen aan de bundel 'Treasure Hunting; collectors and collections of Indonesian artefacts', uit 2002 van R. Schefold en H.F. Vermeulen.

Yin & Jan - China en Nederland door scheepvaart verbonden

Datum: dinsdag 25 oktober

Spreker: drs. Irene Jacobs

Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

Plaats: DOK Centrum/Leescafé

Yin & Jan – China en Nederland door scheepvaart verbonden is de titel van de nieuwe grote tentoonstelling in het Maritiem Museum Rotterdam, en meteen de titel van de lezing van deze avond. Dat wij Nederlanders thee drinken, porselein en Delfts blauw in huis hebben staan, een klein woordje Chinees spreken en regelmatig bij 'de Chinees' een hapje eten hebben we allemaal te danken aan de scheepvaart tussen Nederland en China.

Omgekeerd hebben de Chinezen ook veel aan de Hollanders te danken: cartografische kennis en de aanleg van havens dankzij Nederlandse waterstaatkundige ingenieurs bijvoorbeeld. In deze lezing zal speciaal worden gekeken naar de Delftse aspecten van de 400-jarige culturele, innovatieve en wetenschappelijke uitwisseling tussen Yin & Jan – China en Nederland.

Drs. Irene B. Jacobs is maritiem historicus en als conservator in het Maritiem Museum Rotterdam verantwoordelijk voor genoemde tentoonstelling. Recentelijk trad zij toe tot het bestuur van Delfta Batavorum.

Tiende Anders Rozemondlezing

Bouwkunde na de Brand – project en ontwerp: made in Delft

Datum: dinsdag 6 december

Spreker: dr.ir. Alexandra den Heijer

Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

Plaats: DOK Centrum/Leescafé

Op 13 mei 2008 ging het gebouw van de Delftse faculteit Bouwkunde in vlammen op. Ruim 3000 studenten en ongeveer 1000 medewerkers verloren hun werkplek en archieven. In sneltreinvaart vond de faculteit 'nieuwe' huisvesting in een oud monumentaal universiteitsgebouw, het voormalige hoofdgebouw van de TU Delft. Wetenschap en praktijk werkten samen voor programma, ontwerp en uitvoering van dit project BK city. Binnen een half jaar had de hele faculteit een nieuwe werkplek, binnen een jaar na de brand waren ook de gloednieuwe serres klaar. Voor zowel het renovatieproces als het kleurrijke resultaat heeft de TU Delft inmiddels diverse nominaties en prijzen ontvangen (voor interieurontwerp, opdrachtgeverschap en behoud van cultureel erfgoed). Ook wil de faculteit Bouwkunde niet meer weg uit BK city.

Als voormalig lid van het projectteam en universitair docent aan de Faculteit Bouwkunde vertelt Alexandra den Heijer het verhaal van Bouwkunde na de brand. Zij promoveerde in maart 2011 op het onderwerp Managing the university campus aan de TU Delft. Meer info: www.managingtheuniversitycampus.nl

Open Monumentendag

Op 10 en 11 september wordt voor de 25ste keer Open Monumentendag gehouden. Het thema van dit jaar, 'Oud Gebouw - Nieuw gebruik', is eigenlijk altijd van toepassing op monumenten. Dat ze lange tijd konden blijven bestaan danken ze aan voortdurend hergebruik. Geen enkel monument wordt nu nog op precies dezelfde manier gebruikt als toen het werd gebouwd. Dit jaar doen er enkele gebouwen voor het eerst mee die bij uitstek bij het thema passen omdat ze recent een ander gebruik hebben gekregen. Koornmarkt 48 F is een voormalige school op een binnenterrein die voor de tweede keer een andere functie kreeg onder de naam Kadmium. Dit voor velen onbekende gebouw is geen beschermd monument. Een ander voor het eerst opengesteld gebouw is dat wel, zelfs rijksmonument. In het voormalige TU-gebouw voor Mijnbouwkunde is nu onder meer het Science Centre gevestigd. Maar er zijn veel meer historische panden en gebouwen in Delft te ontdekken met een interessant hergebruikverhaal.

Het volledige programma van Open Monumentendag is te vinden op internet:
www.openmonumentendag.nl/gemeenten/79/delft

Klik op het overzicht van alle activiteiten in deze gemeente op Open Monumentendag. Doorklikken voor uitleg per monument. Op Open Monumentendag is er ook een programmaboekje verkrijgbaar.

Vrijwilligers gevraagd!

Delfia Batavorum heeft op Open Monumentendag een stand in het stadhuis waar bezoekers van de open monumentendag nader kunnen kennismaken met de activiteiten van onze vereniging, lid worden en ook jaarboeken, kaarten en publicaties over Delft kunnen kopen. In principe is het rooster voor de bemensing van de stand rond, maar we zoeken nog een aantal reserves voor het geval een van de acht vrijwilligers onverhoopt verhinderd is. Lijkt het u leuk om met twee personen anderhalf uur de stand te bemensen? Neem dan contact op met Elke Olsder, eolsder@hotmail.com of tel. 015-261 94 97.

Nieuwe leden

De vereniging heet de volgende nieuwe leden welkom:

Hr.dr.J.W. Meilink, Rotterdam
Mw.C. Koot, Delft
Hr.P.J. de Romijn, Pijnacker
Mw.S. Brakel, Delft
Hr.R. Smulders, Delft
Hr.W. Rijgersberg, Delft
Hr.E. Elfferich, Den Hoorn
Hr. M. Nietzsche, Delft
Mw.A. Nietzsche-Boesveld, Delft
Mw.G. van Boxel, Delft
Mw.B. van Gelder, Delft
Hr. J.E.J. Jansen, Delft

Charters Archief Delft online

Op de website *De Digitale Arena* worden stukken uit verschillende archieven ontsloten. Het gaat om charters en akten uit het oud-rechtelijk en de oud-notariële Archieven Delft vanaf 1246. Charters zijn een bijzonder soort archiefstukken. De charters zijn geschreven op perkament en ter bekrachtiging voorzien van één of meer zegels. De zegels van bijenwas zijn erg kwetsbaar en raken makkelijk beschadigd. De afgelopen jaren zijn daarom alle charters gevlakt, gerestaureerd en gedigitaliseerd.

De gedigitaliseerde charters zijn nu via de website van *de Digitale Arena* ontsloten en voor het publiek toegankelijk gemaakt. Via een handige zoekmodule kunnen de Digitale charters gemakkelijk doorzocht worden. Nieuwsgierig publiek en onderzoekers kunnen vanaf nu vanuit huis onderzoek doen naar dit belangrijke historische materiaal.

Voor meer informatie kunt u terecht op de onderstaande websites:

<http://www.archief-delft.nl/> en
<http://www.digitalearenadelft.nl/>.

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Banknummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

34e jaargang

Nieuwsbrief nummer 4

oktober 2011

Lezingen

Het lezingenprogramma tot het einde van 2011 is als volgt:

Yin & Jan - China en Nederland door scheepvaart verbonden

Datum: dinsdag 25 oktober

Spreker: drs. Irene Jacobs

Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

Plaats: DOK Centrum/Leescafé

Yin & Jan – China en Nederland door scheepvaart verbonden is de titel van de nieuwe grote tentoonstelling in het Maritiem Museum Rotterdam, en meteen de titel van de lezing van deze avond. Dat wij Nederlanders thee drinken, porselein en Delfts blauw in huis hebben staan, een klein woordje Chinees spreken en regelmatig bij 'de Chinees' een hapje eten hebben we allemaal te danken aan de scheepvaart tussen Nederland en China.

Omgekeerd hebben de Chinezen ook veel aan de Hollanders te danken: cartografische kennis en de aanleg van havens dankzij Nederlandse waterstaatkundige ingenieurs bijvoorbeeld. In deze lezing zal speciaal worden gekeken naar de Delftse aspecten van de 400-jarige culturele, innovatieve en wetenschappelijke uitwisseling tussen Yin & Jan – China en Nederland.

Drs. Irene B. Jacobs is maritiem historicus en als conservator in het Maritiem Museum Rotterdam verantwoordelijk voor genoemde tentoonstelling. Recentelijk trad zij toe tot het bestuur van Delfia Batavorum.

Tiende Anders Rozemondlezing

Bouwkunde na de Brand – project en ontwerp: made in Delft

Datum: dinsdag 6 december

Spreker: dr.ir. Alexandra den Heijer

Aanvang: 20.00 uur; toegang gratis

Plaats: DOK Centrum/Leescafé

Op 13 mei 2008 ging het gebouw van de Delftse faculteit Bouwkunde in vlammen op. Ruim 3000 studenten en ongeveer 1000 medewerkers verloren hun werkplek en archieven. In sneltreinvaart vond de faculteit 'nieuwe' huisvesting in een oud monumentaal universiteitsgebouw, het voormalige hoofdgebouw van de TU Delft. Wetenschap en praktijk werkten samen voor programma, ontwerp en uitvoering van dit project BK city. Binnen een half jaar had de hele faculteit een nieuwe werkplek, binnen een jaar na de brand waren ook de gloednieuwe serres klaar. Voor zowel het renovatieproces als het kleurrijke resultaat heeft de TU Delft inmiddels diverse nominaties en prijzen ontvangen (voor interieurontwerp, opdrachtgeverschap en behoud van cultureel erfgoed). Ook wil de faculteit Bouwkunde niet meer weg uit BK city.

Als voormalig lid van het projectteam en universitair docent aan de Faculteit Bouwkunde vertelt Alexandra den Heijer het verhaal van Bouwkunde na de brand. Zij promoveerde in maart 2011 op het onderwerp Managing the university campus aan de TU Delft. Meer info: www.managingtheuniversitycampus.nl

Excursies

**Maritiem Museum, Leuvehaven 1, 3011 EA Rotterdam (hoek Blaak-Coolsingel)
Zo. 29 januari 2012, 13.00 – 14.00 uur**

De excursiecommissie sluit bij de lezing 'Yin & Jan, China en Nederland door scheepvaart verbonden' aan met een excursie naar het Maritiem Museum Rotterdam op zondagmiddag 29 januari 2012.

De bezoeker maakt kennis met de nauwe handelsrelatie tussen Nederland en China, onze wederzijdse beïnvloeding en de belangrijke rol die de scheepvaart hierin heeft gespeeld.

Zonder de Chinezen waren Nederlanders geen echte theeleuten geworden en zonder de Nederlanders had Hong Kong geen luchthaven in zee.

In de tentoonstelling 'Yin & Jan, China en Nederland door scheepvaart verbonden' vertellen digitale gastvrouw Yin en gastheer Jan aan bezoekers alles over de eeuwenoude handelsrelatie tussen deze Aziatische reus en ons kleine kikkerland.

Voor de tentoonstelling werkt het Maritiem Museum Rotterdam nauw samen met het China Maritime Museum in Shanghai, dat enkele bijzondere collectiestukken beschikbaar heeft gesteld, zoals een kompas uit de Song-dynastie.

Bijeenkomen:

Verzamelen in de grote hal van het Maritiem Museum.

De excursie wordt begeleid door Peter van Tijn (tel. 06 22 795 117 uitsluitend voor gebruik op zondag 29 jan. 2012).

De rondleiding vindt plaats o.l.v. mevrouw drs. Irene Jacobs (of een andere gids). Na afloop op eigen initiatief bezichtiging van de overige, aantrekkelijke tentoonstellingen in het museum.

Let op: het aantal deelnemers is maximaal 40. Leden van Delfia Batavorum hebben voorrang bij inschrijving.

Het museum is rolstoelvriendelijk.

Aanmelden:

Met het volledig ingevulde [e-mail formulier](#) dat U vindt op de website van Delfia Batavorum, onder 'Excursies', vervolgens naar 'Aankondiging'.

Alleen als u ons niet per e-mail kunt bereiken: tel 015 – 88 93 753. Als u een boodschap achterlaat op het antwoordapparaat, dan ook altijd uw volledige naam, telefoonnummer en adres inspreken met vermelding van de soort kortingskaart (geldige Museumjaarkaart, Vrienden van het Maritiem Museum pas, Rotterdampas of Vereniging Rembrandt pas).

Bijdrage:

Gelieve de bijdrage van € 5,00 p.p vooruit te

betalen op bankrekening 587345 t.n.v. de penningmeester van Delfia Batavorum o.v.v. 'Yin-Jan'. Deelname is pas zeker als de bijdrage op de bankrekening is ontvangen.

Bereikbaarheid:

Het museum is als volgt bereikbaar:

Openbaar vervoer

Tram Lijn 8, 23, 25 halte Churchillplein

Bus Lijn 32 halte Churchillplein

Metro Station Beurs

Trein Centraal Station of Rotterdam Blaak

Auto - Parkeren: P-Garage Bulgersteyn 5, 3011 AB Rotterdam; Zondag 11.00 – 18.00 uur

Nieuwe leden

De vereniging heet de volgende nieuwe leden welkom:

Mw.Th.M. Raaijmakers, Delft

Hr.F. le Conge Klein, Delft

Mw. le Conge Klein, Delft

Hr.S.B. Kroonenberg, Delft

Hr.C. van Mourik, Delft

Mw.D. van Mourik-Boonacker, Delft

Mw.I. Kloosterman, Delft

Hr.R. Boerboom, Voorburg

Mw.A. Post, Delft

Hr.K.W.T. Huizinga, Zevenhuizen

Mw.A.L.O. Oomkes, Rijswijk

Delfiana

Max van Noort schreef in het laatste Jaarboek in zijn rubriek *Delfiana* over een schitterend Delfts stadsgezicht van de kunstschilder Waalko Jans Dingemans sr. (pag. 177-178). Als prijsindicatie had hij 1000-5000 euro opgegeven. Kunsthandelaar Pygmalion Beeldende Kunst laat echter weten dat de prijs is vastgesteld op 2200 euro.

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Banknummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

35^e jaargang

Nieuwsbrief nummer 1

januari 2012

Delfia Batavorum als rots in de branding

Bij alle dagelijkse berichten over de financiële crisis, bezuinigingen en teruglopende pensioenen staat de continuïteit van onze historische vereniging gelukkig niet ter discussie. Het leidental is al ruim vijf jaar redelijk stabiel. Over deze periode zijn er gemiddeld per jaar 48 leden bij gekomen en 58 afgemeld. Ons totaal is nu circa 1230 gewone leden en tweede leden op hetzelfde adres. U blijft Delfia Batavorum over het algemeen zeer trouw en wij rekenen ook weer op u in het nieuwe jaar. Het bevorderen van de belangstelling voor de geschiedenis en die van Delft in het bijzonder blijft van groot belang, ook met het oog op nieuwe ontwikkelingen als bijvoorbeeld de Spoorzone en het Masterplan van de TU en de gemeente. Het lezingen- en excursieprogramma waren ook het afgelopen jaar weer afwisselend en boeiend en mogen zich verheugen in een goede deelname. Elke Olsder en Peter van Tijn hebben het stokje op een uitstekende manier overgenomen van de twee ervaren bestuursleden die in mei afscheid hebben genomen, te weten Greetje van Walsum en Max van Noort.

Als wij om ons heen kijken is continuïteit niet altijd vanzelfsprekend. Erfgoed Delft e.o. maakt zware tijden door met bezuinigingen en opnieuw een reorganisatie. Het Museum Lambert van Meerten is niet meer open voor publiek en ook voor het pas heropende Nusantara is aangekondigd dat voortzetting in de huidige vorm ter discussie staat. De vriendenvereniging, Verre Culturen Delft, heeft acties in gang gezet om sluiting te voorkomen met een plan voor een meer aantrekkelijke invulling van dit museum. Het idee is om te komen tot een interactief educatief centrum waarin de relaties van de stad Delft met andere culturen in de loop der eeuwen centraal staan. Deze aanpak verdient ons aller steun en sluit goed aan bij de doelstelling van onze historische vereniging.

Wie meer wil weten, kan kijken op de website www.verreculturendelft.nl, pagina Archief.

Hiermee wil ik ook aangeven dat de tijd rijp is voor meer samenwerking tussen organisaties in Delft, die belangstelling voor de geschiedenis en de cultuur van onze stad gemeen hebben. Wij zullen met enige regelmaat ons programma afstemmen met Erfgoed Delft e.o., de Vereniging van Vrienden van het Prinsenhof, Verre Culturen Delft, DOK e.a. Voor onderwerpen van gezamenlijke interesse zullen wij gemeenschappelijk lezingen organiseren en wanneer activiteiten van deze organisaties interessant lijken voor onze eigen leden zullen wij u daarop attenderen. Wij denken u op deze wijze nog meer te kunnen bieden. Soms kunnen wij ook op deze wijze de kostenstijgingen die op ons af komen beperkt houden. Want een ander effect van de gemeentelijke bezuinigingen is de stijging van de huurprijzen voor het gebruik van ruimtes en van andere faciliteiten. Het DOK bijvoorbeeld kan zijn open podiumfunctie niet meer volhouden en moet ook ons een bedrag in rekening brengen voor het gebruik van de ons inmiddels vertrouwde zaal. Ook hebben wij in goede samenwerking met Erfgoed Delft e.o. en de Vereniging Vrienden van het Prinsenhof het blad Delft in stand kunnen houden, mede door een op de algemene ledenvergadering goedgekeurde kleine verhoging van onze bijdrage.

Het aantreden van Wytze Patijn als stadsbouwmeester van Delft heeft onze Commissie Behoud Stadsschoon hoop gegeven dat in de toekomst meer - en in een vroeger stadium - participatie mogelijk is bij gemeentelijke plannen voor bouwen en de inrichting van de openbare ruimte. De laatste jaren waren wij teveel in een positie gedrongen om alleen maar bezwaar te kunnen maken als de plannen al nagenoeg vast bleken te staan. De inzet en betrokkenheid van de leden van deze Commissie verdient veel lof.

Ook in 2012 zullen het bestuur en de leden van diverse commissies zich weer inzetten om de continuïteit van de vereniging te waarborgen met lezingen en excursies en belangrijke tradities als het Jaarboek en de Le Comteprijs. En met de nieuwe activiteiten als het ontwikkelen van een Delftse Canon en het stimuleren van het tot stand komen van een geschiedschrijving van Delft.

Aan u vragen wij voortzetting van uw steun. Dat kan door uw deelname aan activiteiten en door uw inzet om in uw omgeving mensen te motiveren ook lid te worden, want dat is belangrijk voor het blijven van een rots in de branding. Uw commentaar op deze Nieuwsbrief of onze activiteiten stellen wij eveneens zeer op prijs.

Namens het bestuur wens ik u en de uwen een gezond, crisisbestendig en voldoening gevend 2012 toe.

Joris van Bergen, voorzitter

Wetswijziging opzeggen lidmaatschap

Sinds kort is er een wetswijziging in de regels over het stilzwijgend verlengen en opzeggen van abonnementen. Verenigingen moeten zorgen dat leden eenvoudig informatie over het opzeggen van het lidmaatschap kunnen vinden. Dit houdt in dat vanaf 1 december 2011 verenigingen moeten zorgen dat hun informatie over opzeggen van het lidmaatschap opvallend op de homepage van de website staat. Dit kan ook door een blokje met link naar een achterliggende pagina met uitgebreide informatie over opzeggen (www.verenigingen.nl). Als een vereniging ook een ledenblad heeft, moet de informatie in elke uitgave op een van de eerste drie pagina's van het blad staan.

Bron: Verenigingen en Stichtingen, 17 nov. 2011

Lezingen

26 januari in DOK (20.00 uur)

Wytze Patijn: Impressies van de stadsbouwmeester

Over de inhoud van de lezing laten we de stadsbouwmeester zelf aan het woord:

‘Het was een enerverend jaar als eerste Stadsbouwmeester van Delft!

Wat het mij heeft gebracht is dat ik nog enthousiaster ben, dan ik aanvankelijk al was. Ik zal graag willen terugblikken op dat eerste jaar als stadsbouwmeester en mijn plannen voor de komende periode ontvouwen. Ik zal met name

ingaan op de welstandsnota, de kwaliteitskamer en een paar belangrijke projecten.

Delft is een prachtige stad met veel nieuwe projecten. Speciaal wil ik de Spoorzone noemen, zonder twijfel het belangrijkste project in Delft, gelegen naast het historische centrum als een volledig nieuwe stadswijk. Een enorme uitdaging, waar de ruimtelijke kwaliteit een belangrijk agendapunt is.’

23 februari in DOK (20.00 uur)

Frits van Ooststroom: Op zoek naar het Hollandse landschap

Schilders van licht, lucht en ruimte

Al eeuwenlang vormt het landschap een onuitputtelijke bron van inspiratie voor schilders. Geen genre is zo typisch Hollands. Toch tonen de schilderijen zelden het echte polderlandschap met koeien en sloten. De zoektocht naar schilderijen van het polderlandschap voert ons door de tijd van de renaissance naar de zeventiende eeuw waarin het landschap zich tot een volwaardige kunstvorm ontwikkelt. Pas in de negentiende eeuw wordt het polderlandschap echt ontdekt als de schilders van de Haagse School met hun schildersezel de polder intrekken. De lezing toont een caleidoscopisch beeld van landschapschilderkunst door de eeuwen heen. Er worden verrassende vergelijkingen getrokken en zijpaden bewandeld. Extra aandacht is er vanzelfsprekend voor het landschap rond Delft. Altijd is er het fascinerende spel van licht, lucht en ruimte, van gras en wolken. Frits van Ooststroom (1945) werkte zijn halve leven als docent aan de TU. Daarnaast was en is hij actief in Midden-Delfland, o.a. als bestuurslid van Midden-Delfland en als redacteur van de Midden-Delfkrant. Tegenwoordig werkt hij als particulier bouwhistoricus, met als specialiteit de bouwhistorie van Zuid-Hollandse boerderijen.

29 februari in TOP (Technisch OntmoetingsPunt), Hippolytusbuurt 14 (oude postkantoor) (20.00 uur)

Han (H.G.) Heijmans: De historische relatie tussen de Technische Universiteit en de stad Delft

29 maart in DOK (20.00 uur)

Kader Abdolah: De reis naar Delft

Kader Abdolah (1954) werd geboren in Iran, maar moest dat land ontvluchten. Hij kwam in 1988 in Nederland waar hij in recordtijd Nederlands leerde én in die taal ging schrijven. Inmiddels is hij een van de bekendste schrijvers in Nederland en een van de succesvolste Nederlandse auteurs in het buitenland. Be-roemd werd hij met *Spijkerschrift*, *De reis van de lege flessen*, *Het huis van de moskee* en *De*

koning. In 2008 maakte hij een 'polder-Koran': een hertaling van de Koran en plaatsing in de tijd van ontstaan. Abdolah was auteur van het Boekenweekgeschenk 2011: *De kraai*.

Aanvankelijk woonde Kader Abdolah in Zwolle. Toen de oudste dochter in 2003 in Delft ging studeren, maakte het gezin Abdolah kennis met deze stad. Kader en zijn vrouw werden op slag verliefd op Delft en kochten een appartement aan de rand van de binnenstad. Dagelijks maakt Kader wandelingen door de stad of loopt hij hard, langs plantoenen en singels de stad uit. Hij houdt van de afwisseling die Delft biedt. Delft is voor Abdolah Nederland. Nergens vind je de Nederlandse geschiedenis en het heden zo geconcentreerd bij elkaar. Nergens kun je zo mooi door de Nederlandse geschiedenis lopen als in Delft. Delft is traditie en toekomst. Delft is daarmee een verhaal over waar Nederlandse identiteit uit bestaat en over de kracht van de Nederlandse samenleving. Veel Nederlanders hebben daar geen weet meer van.

Op 29 maart zal Kader Abdolah daarover vertellen. Kijk door zijn ogen mee naar Delft!

Excursies

Yin & Jan – China en Nederland door scheepvaart verbonden. Maritiem Museum, Leuvehaven 1, 3011 EA Rotterdam. Zondag 29 januari 2012: 13.00 – 14.00 uur; daarna bezichtiging op eigen initiatief.

Science Centre Delft

18 februari 2012: 11.00 – 12.00 uur.

In 2008 moest het Techniek Museum Delft de locatie aan de Ezelsveldlaan verlaten. Deze gebeurtenis is aangegrepen om het concept van dit museum ingrijpend te veranderen. Het resultaat hiervan is het in september 2010 geopende Science Centre Delft, gevestigd in het gebouw van de voormalige Mijnbouwfaculteit, Mijnbouwstraat 120 te Delft.

Wat is er te zien en te doen?

Je eigen vliegtuigvleugel ontwerpen. Een dijkdoorbraak voorkomen. In de huid van een chirurg kruipen. Je ontdekt wat wetenschap en techniek voor de samenleving kunnen betekenen.

Als bezoeker word je uitgenodigd mee te doen en mee te denken met de ontwikkeling. Mee-doen of alleen rondkijken? Het kan allemaal! De Amazing Technology ruimte zorgt meteen bij het binnenkomen voor een "wow" effect. Aanraken, doen en beleven in een ruimte vol met waanzinnige apparaten, bizarre verschijnselen, snelle experimenten, meetapparaten en collectiestukken zoals de Nuna. Alle objecten

zijn het resultaat van echte onderzoeken, lessen en afstudeeropdrachten en wedstrijden die gedaan werden door studenten en wetenschappers van de TU Delft.

Een gids zal u bij deze ontdekkingtocht begeleiden.

Programma:

Verzamelen in de hal van het Science Centre Delft.

De rondleiding o.l.v. van een gids start om 11.00 uur en duurt tot circa 12.00 uur.

Daarna kunt u op eigen initiatief en in eigen tempo de diverse proefopstellingen uittesten. Om testpiloot te worden, kunt met de Simona Vluchtsimulator (op eigen kosten) een 'vlucht' maken.

Het museum is rolstoelvriendelijk.

De excursie wordt begeleid door Peter v Tijn (tel. 06 22 795 117 uitsluitend voor gebruik op zaterdag 18 februari 2012).

Aanmelden:

Met het volledig ingevulde e-mailformulier dat u vindt op de website van Delfia Batavorum, onder Excursies, vervolgens naar Aankondiging.

Leden van Delfia Batavorum hebben voorrang bij inschrijving.

Alleen als u ons niet per e-mail kunt bereiken: tel 015 – 88 93 753. Als u de boodschap achterlaat dan tenminste inspreken: uw volledige naam, telefoonnummer, adres met postcode, aantal deelnemers en aangeven of u beschikt over een geldige Museumkaart, Delftpas of Rotterdampas.

Bijdrage:

Gelieve de bijdrage € 7,00 p/p vooruit te betalen op bankrekening 587345 t.n.v. de penningmeester van Delfia Batavorum o.v.v. 'Science Delft'.

Deelname is pas zeker als er (per e-mail) is aangemeld en de bijdrage op de girorekening is ontvangen.

Commissie Behoud Stadsschoon

Horecabeleid op de schop: ook in de binnenstad

Via berichten in de lokale pers werden geïnteresseerde binnenstadsbewoners erop geattendeerd dat de gemeente het hele horecabeleid op de schop gaat nemen. In de raadscommissie Bestuur, Leefomgeving en Duurzaamheid werd op 29 november de 'Actualisatie en herziening verordeningen en beleidsnota's op het gebied van horeca en horeca gerelateerde onderwerpen' besproken.

In de hele stad gaat de horeca-exploitatie verordening vervallen. Voor de gemeente is dat aanleiding het hele horecabeleid te herzien, waaronder ook de regelingen voor terrassen en

terrasboten. Diverse gemeentelijke verordeningen zullen daarvoor moeten worden herzien en/of aangepast. Het is de bedoeling dat een en ander bij de aanvang van het nieuwe seizoen zijn beslag zal hebben gekregen

Voor de bewoners verenigingen Grachtengebied Zuid en Wateringsepoort was dat aanleiding om samen met de Commissie Stadschoon van Delfia Batavorum de eerder gezamenlijk opgestelde notitie *'Aanzet (ruimtelijke criteria terrasboten'* ter kennis van de leden van de commissie te brengen.

In dat stuk is een zo compleet mogelijk overzicht gegeven van de ruimtelijke aspecten van terrasboten, die van invloed zijn op het leefmilieu maar ook op de beleving van het stadschoon van de binnenstad. Tevens zijn gezamenlijke standpunten verwoord over de aanvaardbaarheid van locatie, aantal, afmetingen, uiterlijk, aankleding en gebruik van terrasboten in de grachten van de oude stad. De opstellers zijn van mening dat gezien de omvang en de functionele impact van de terrasboten op de omgeving, het afmeren van terrasboten in het bestemmingsplan zou moeten worden geregeld, net als voor bijvoorbeeld woonboten.

De gewenste bescherming van de cultuurhistorische kwaliteiten én het leefmilieu in de oude stad rechtvaardigen dat.

Het leek CBS verstandig om de raadsleden op onze opvattingen attent te maken. Bij de procedure met betrekking tot het (voor)ontwerp bestemmingsplan binnenstad 2012 zal dit standpunt (opnieuw) worden ingebracht.

Nieuw Bestemmingsplan: bescherming oude stad op de tocht?

Van donderdag 8 december 2011 tot en met woensdag 11 januari 2012 lag het voorontwerp bestemmingsplan Binnenstad 2012 in de Stadswinkel ter visie en was er voor iedereen gelegenheid om met een inspraakreactie te reageren. Op maandagavond 19 december werd door de gemeente in het stadhuis een informatieavond georganiseerd. Het plan kon worden ingezien bij de Stadswinkel aan de Phoenixstraat 16, op afspraak (via www.delft.nl/afpraak of telefonisch via 14015) of digitaal op de website van de gemeente www.Delft.nl, onder 'inwoners' → 'Gemeente en democratie' → 'Democratie en inspraak' → 'Plannen ter inzage').

Het nieuwe bestemmingsplan bestrijkt de gehele binnenstad, waarvan ook het in 1975 als beschermd stadsgezicht aangewezen gebied en de recente uitbreiding daarvan in het Zuidpoortgebied deel uitmaken.

Het nieuwe plan is nodig omdat de Wet Ruimtelijke Ordening voorschrijft dat bestemmingsplannen iedere 10 jaar moeten worden herzien – en het huidige plan dateert van 2002. In het

nieuwe plan kan rekening worden gehouden met nieuwe ontwikkelingen, die inmiddels hebben plaatsgevonden of die op korte termijn worden voorzien. Dat lijkt logisch, hoewel opvalt dat voor een aantal al in gang gezette nieuwe ontwikkelingen uitsluitend de oude bestemmingsregeling is gehandhaafd, of, zoals aan de Nieuwelaan, zelfs dat niet: de kaart vertoont daar een wit gat.

De gemeente neemt bovendien deze gelegenheid te baat om een aantal aanpassingen in regelingen en methodiek van het bestemmingsplan door te voeren, die te maken hebben met andere doelstellingen. Dat zijn met name vereenvoudiging van de regelgeving in het algemeen, het globaler maken van de bestemmingsplanregels en het achterwege laten van regelingen voor de later uit te werken ontwikkelingslocaties.

Volgens de gemeente is het nieuwe plan conserverend van karakter en heeft het voldoende beschermende kracht voor de historische binnenstad. De Commissie Behoud Stadsschoon (en, hebben wij gemerkt: vele anderen!) denkt daar anders over.

Er dreigt een dramatische verschraving van de bestaande regels die gericht zijn op bescherming van de typische kwaliteiten van de binnenstad: het stadscentrum met gemengde functies maar met de woonfunctie als drager van de oude stad. Ook de bescherming van de monumentale kwaliteiten van de bebouwing en de openbare ruimte komt ernstig onder druk te staan.

Bovendien maken de ontwikkelingen op rijksniveau in de monumentenzorg (sterke vermindering van toezicht) en het welstandstoezicht (mogelijkheid tot het geheel schrappen van welstandstoezicht) dit beeld niet rooskleuriger. Kortom: alle redenen om het nu voorliggende plan uiterst kritisch onder de loep te nemen en niet te schromen om vanuit het cultuurhistorisch belang stevig te reageren.

Dat is dan ook wat de Commissie Behoud Stadsschoon heeft gedaan. Zij heeft zich ook eerder al vele malen – waar nodig of nuttig ook samen met bewonersverenigingen in de binnenstad - tot de gemeente gericht met ideeën, bezwaren en verzoeken, die met het nieuwe bestemmingsplan te maken hebben, o.a. in de drie zogenaamde Stadslabs, die de gemeente in het kader van de "beginspraak" organiseerde. Nu heeft de Commissie zich, in de korte tijd die daarvoor ter beschikking was, intensief verdiept in het ter inzage gelegde voorontwerp. In overleg met het bestuur van Delfia Batavorum zijn inspraakreacties opgesteld, die vervolgens bij de gemeente zijn ingediend, opdat het nieuwe ontwerpbestemmingsplan Binnenstad 2012 optimaal aan onze wensen zal voldoen. Want daarna rest ons zo nodig nog slechts de

formele bezwarenprocedure in het kader van de Wet Ruimtelijke Ordening.

Als u wilt reageren, stuur dan een email naar de secretaris van de CBS, e.kemper@planet.nl.

CBS is bang voor rommel in de historische stad.

Op 22 september 2011 heeft de gemeenteraad van Delft twee wijzigingen van de APV goedgekeurd. Dat gebeurde in het kader van de algehele deregulering van regelgeving. Bij de behandeling van dit voorstel in de raadscommissie voor Middelen en Economie op 8 september hebben vertegenwoordigers van de Commissie Behoud Stadsschoon en van de Bewonersverenigingen Binnenstad hun verontrusting hierover uitgesproken.

De eerste wijziging betreft art. 2: 7 waarbij het wordt toegestaan dat *voorwerpen of stoffen op, aan of boven de weg met een omvang tot en met 12 m²* zonder vergunning voor een periode van zes maanden vergunningvrij gestald worden.

In de praktijk zal dat betekenen dat bijvoorbeeld bouwketen, bouwvoorraden en afvalcontainers zes maanden kosteloos mogen blijven staan. Ook op de parkeerplaatsen waarvoor men een vergunning nodig heeft om de auto te mogen neerzetten.

De tweede wijziging betreft art. 5: 16 waarbij wordt toegestaan dat *winkeluitstallingen, reclameborden en voorwerpen ter verfraaiing van de entree* zonder vergunning mogen worden geplaatst.

Hoewel de APV een verordening is voor de gehele stad ziet de CBS het als haar taak om de wijzigingen te beoordelen op de gevolgen daarvan voor de historische binnenstad. Bij meerdere gelegenheden heeft de CBS gewezen op de verrommeling van de openbare ruimte. Er wordt van alles voor de winkels uitgesteld en er is een wildgroei ontstaan van bankjes en hoekjes voor rokerszitjes bij de cafés. Vaak is er op de trottoirs nauwelijks ruimte voor passanten. Ook bankstellen op parkeerplaatsen en afvalbakken die te lang blijven staan, dragen niet bij aan de schoonheidsbeleving van de binnenstad. Reden voor CBS om er voor te pleiten de bestaande regelgeving **beter en frequenter** te handhaven, in plaats van de regelgeving op deze terreinen te versoepelen, zoals nu is besloten.

In het dereguleringsvoorstel wordt verwezen naar de mogelijkheid dat *het college van B & W in uitzonderlijke gevallen door middel van een aanwijzingsbesluit bepaalde gebieden kan uit-*

sluiten van de vrijstelling en/of verdere tijdsbeperking kan opleggen.

In een gesprek hierover met de portefeuillehouder burgemeester Verkerk is namens CBS nadrukkelijk het verzoek gedaan om van deze aanwijzingsbevoegdheid voor de binnenstad gebruik te maken. CBS is van mening dat strikte regels voor de inrichting van de openbare ruimte van het Beschermd Stadsgezicht Delft noodzakelijk zijn.

Nieuwe leden

Hr. H.J. Uilenreef, Delft

Hr. G. van der Harst, Delft

Hr. Th. Louwers, Delft

Mw. I. Louwers-Schmidt, Delft

Van onze Delftse erfgoedverenigingen

Vereniging van Vrienden van het Prinsenhof

Niet-leden zijn bij de lezingen welkom tegen betaling van € 5,00 en bij excursies als er plaats over is.

18 januari 2012, 20.15 uur

Lezing over Willem III door dr. David Onnekink

17 maart 2012, zaterdagmiddag (datum onder voorbehoud)

Rondleiding Fundatiehuis door Irene en Maarten Leupen

18 april 2012, 20.15 uur

Jaarlijkse algemene ledenvergadering met aansluitend een lezing door Ria van der Meer over Maarten Tromp.

23 mei 2012, woensdagavond

Lezing over linnengoed door Sanny de Zoete. Getracht wordt deze lezing te combineren met een minitoonstelling van het door het Prinsenhof recent verworven eind 16de, begin 17de-eeuwse tafellaken.

Op een zaterdag in juni 2012 – ter afsluiting van het seizoen.

Excursie: Oranje dagje Dordrecht

Programma:

Rondleiding door het geheel gerenoveerde museum Dordrecht.

Oranje-wandeling door Dordrecht met o.a. bezoek aan de Grote Kerk, waar Willem van Oranje deelnam aan het Avondmaal en zijn dochter Elizabeth gedoopt werd; langs het hui-zencomplex van wijnkoper Matthijs Berck, waar Willem van Oranje logeerde en langs veel meer plaatsen in het historische hart van

Dordt, de stad waar ook stadhouder Willem Friso feestelijk ontvangen werd in 1747.
Bezoek aan galerie en woonhuis van Victor Deconinck o.i.d.
Heen per boot vanuit Rotterdam; terug per trein.

Verre Culturen Delft

17 december 2011 t/m 3 juni 2012:

'Sarongs van Naam. Design in batik 1880-1940'. De tentoonstelling toont prachtig gedeceerde Indo-Europese en Indo-Chinese batiks uit de collectie van Museum Nusantara.
Locatie: Museum Nusantara

Museum Nusantara organiseert het gehele jaar ook workshops voor uitstapjes en verjaardagen. Iedere workshop begint met een korte rondleiding door het museum, waarna de kinderen op een aangename wijze creatief en actief met het thema aan de slag gaan. De workshops zijn: Spelen met de Wayang, Het geheim van de Kris, De kleine Gamalan en Mystieke Maskers. Zie website voor nadere informatie. Minimale deelname is 10 kinderen, maximale deelname is 15 kinderen.

Kosten: € 7,50 per persoon, inclusief materiaal en toegang.

Reserveren noodzakelijk. Voor meer informatie of voor reserveringen kunt u contact opnemen met de afdeling Educatie (telefoon (015) 219 79 27, werkdagen van 11.00 – 13.00 uur of per e-mail: educatie-erfgoed@delft.nl. Informatie: www.verreiculturendelft.nl

E-mail: postmaster@verreiculturendelft.nl

Secretariaat: Wielengahof 52, 2625 LK Delft, tel. 015-2567603

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
G.J. Augustinus
Insulindeweg 30
2612 EM Delft
Tel: 015 2125759

Banknummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

35^e jaargang

Nieuwsbrief nummer 2

april 2012

UITNODIGING

Delft, april 2012.

Aan de Ereleden en de Leden van de Historische Vereniging Delfia Batavorum.

Geachte Dames en Heren,

Namens het Bestuur nodig ik u hierbij uit tot het bijwonen van de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering van onze vereniging, die gehouden zal worden op **dinsdag 15 mei a.s.** om 20:00 uur in de **vergaderzaal van de RABO-bank, Buitenhofdreef hoek Reiner de Graafweg**, te Delft.

De agenda luidt als volgt:

1. Opening door de voorzitter.
2. Notulen van de Algemene Ledenvergaderingen van 17 mei 2011.
3. Mededelingen.
4. Le Comteprijs;
Vaststelling van de herziening van het reglement voor de Le Comteprijs; *Toelichting: In overleg met de Commissie voor de Le Comteprijs is een herziening van het reglement gemaakt, om de huidige praktijk beter vast te leggen; zo is daar ook de mogelijkheid voor de uitreiking van een publieksprijs in opgenomen.*
Rapportage door Ir. Gertjan van der Harst, secretaris van de Commissie voor de Le Comteprijs;
Bekendmaking van de winnaar en uitreiking van de Le Comteprijs 2011; uitreiking oorkondes aan de overige genomineerden;
Bekendmaking van de winnaar van de Publieksprijs, uitgelooft door Delft op Zondag.
5. Presentatie van de Commissie Behoud Stadsschoon.

6. Financieel verslag over 2011; Verslag van de kascommissie, en décharge van het bestuur over 2011.
7. Vaststelling van de begroting 2012.
8. Verkiezing van een lid van de kascommissie. Ingevolge de statuten treedt jaarlijks het oudste lid in functie af, en wordt een nieuw lid benoemd.
9. Vaststelling van het bedrag waarover de penningmeester mag beschikken (art. 9 lid 1 van de statuten): voorgesteld wordt dit bedrag zoals gebruikelijk vast te stellen op €10.000,- .
10. (Her)benoeming van bestuursleden: dit jaar treedt volgens rooster af het bestuurslid Gé Augustinus. Hij is niet herkiesbaar. Het bestuur stelt u voor om in deze vacature te voorzien door benoeming van de heer Marinus Hom. Sinds het terugtreden van het bestuurslid Trudy van der Wees is er een vacature PR en communicatie. Thans stelt het bestuur voor om in deze vacature te benoemen Carola de Vree-van Wagtendonk. Periodiek aftredend en herbenoembaar zijn de bestuursleden Elke Olsder, Joris van Bergen, Wilma van Giersbergen en Dami van Doorninck. Zij stellen zich voor een derde termijn beschikbaar. Tegenkandidaten kunnen worden gesteld door tenminste tien leden. De namen der tegenkandidaten moeten tenminste drie dagen voor de aanvang van de vergadering schriftelijk aan de secretaris worden medegedeeld (art. 8 lid 4 der statuten).
11. Aanbieding van het Jaarboek 2011; het Jaarboek is na afloop van de vergadering beschikbaar voor de leden.
12. Onderzoek mogelijkheid nieuwe leden; Carola de Vree zal dit onderzoek toelichten, samen met Gaby Zwinkels, de stagiaire van de Haagse Hogeschool die het onderzoek uitvoert.
13. Rondvraag.

Na afloop van de vergadering is er gelegenheid om nog even met elkaar na te praten onder het genot van een drankje en een hapje.

De notulen van de ALV van 17 mei 2011, het financieel verslag over het jaar 2011, en de begroting 2012 zijn via de web-site van de vereniging (www.delfia-batavorum.nl) te raadplegen. Dit geldt ook voor de herziening van het reglement voor de Le Comteprijs. Leden die deze stukken graag in gedrukte vorm willen ontvangen, kunnen dat melden bij de secretaris, Kanaalweg 10, 2628 EC Delft. Hij zendt deze stukken dan toe.

Namens het bestuur,

Dami van Doorninck,
Secretaris.

Korte kennismaking met de voorgestelde kandidaten:

Carola de Vree-van Wagendonk is eigenaar van het in Delft gevestigde communicatiebureau Public. Ze was eerder onder andere adviseur Concerncommunicatie bij de gemeente Tilburg en hoofd Communicatie bij de gemeente Delft. Rode draad in haar loopbaan is het verbinden van overheden en communicatieprofessionals. Ze startte haar carrière vanuit haar studie Journalistiek (HBO) en Beleids- en Organisatiewetenschappen (WO). Daar studeerde ze af op het onderwerp communicatiemanagement. Carola was lid van de Raad van Toezicht van Delft Marketing tot eind 2010, een stadspromotie-organisatie van de stad Delft.

Marinus Hom, lid van Delfia Batavorum sinds 1995. Het enthousiasme van Max van Noort heeft me getriiggerd om lid te worden van deze vereniging. Ik ben een geboren en getogen Delftenaar en zeer gehecht aan het Delftse. Ik ben al 40 jaar werkzaam aan de TU Delft, bij het Reactor Instituut, en loop tegen mijn pensioen. Ik heb geen financiële achtergrond, maar ben wel altijd betrokken bij financiële zaken; van penningmeester bij een sportvereniging tot financiële commissie van de OR van de TU Delft. Mijn activiteiten op sportief gebied worden helaas wat minder, maar voorts ben ik een enthousiast hobbykok en momenteel bestuurslid van een kookclub. Nu ik wat meer vrije tijd krijg, wil ik graag een figuurlijk steentje bij dragen aan en genieten van de interessante bezigheden van Delfia Batavorum.

Lezingen

Openingslezing seizoen 2012/2013, samen met de vereniging 'Vrienden van het Prinsenhof' en de vereniging 'Verre Culturen Delft'

Donderdag 27 september 2012 in DOK (20.00 uur)

Drs. S.H. Jongma: Archeologie in de Spoorzone; de eerste resultaten

Sinds 2010 wordt in het Delftse Spoorzonegebied een nieuwe treintunnel gebouwd. De graafwerkzaamheden die hiermee gepaard gaan, worden door Archeologie Delft intensief begeleid. In zijn lezing neemt archeoloog en projectleider Steven Jongma ons mee de bouwput in op zoek naar de resten van de Delftse stadsverdediging. Het archeologisch onderzoek heeft onder andere nieuwe inzichten opgeleverd over de ontwikkeling van de stadswal, verschillende waltorens en stadspoorten. Daarnaast is een aantal bijzondere vondsten aan het licht gekomen!

Excursies

De rekwisieten van EWI. Faculteitsgebouw EWI, Mekelweg 4, 2628 CD Delft.

Dinsdag 22 mei 2012: 14.00 – 16.00 uur.

Niet veel mensen weten het, maar wie in de laagbouw van het gebouw voor elektrotechniek, wiskunde en informatica (EWI) een steil trappetje afdaald, komt in schatkamers met oude radio's, computers en nog veel meer. Wat is dit, voor wie en waarom?

Het bezoek aan de verzameling is een wonderlijke confrontatie met de huidige wereld. De collectie bestaat uit allerlei apparatuur die ooit vernieuwend en zelfs baanbrekend is geweest. Bewondering is er bij de kabelbomen en de rijen relais van de Testudo computer van prof.dr.ir. Willem van der Poel uit 1952. Er is een roze met paarse machine waar men in 1983 een afstudeerproject op draaide met floppy's zo groot als ontbijtborden. Op een Akai VT-700 videorecorder uit 1973 met open spoelen kon men zelf bewegende beelden opnemen en gelijk afspelen. Er zijn telefooncentrales, een ponskaartmachine, een schaakspel met rijdende robots, medische apparatuur enzovoort. De verzameling is zo breed dat er voor elke geïnteresseerde wel aanknopingspunten te vinden zijn bij een, nog niet eens zo heel lang geleden, vervlogen verleden.

Een gids zal u bij deze ontdekkingstocht begeleiden en uitleggen hoe deze verzameling tot stand is gekomen.

Programma:

Verzamelen bij de koffiebar nabij de portier van het faculteitsgebouw EWI.

De rondleiding o.l.v. van een gids start om 14.00 uur en duurt tot circa 16.00 uur. De rondleiding is niet toegankelijk voor gebruikers van een rolstoel of mensen die slecht ter been zijn.

De excursie wordt begeleid door Peter v Tijn (tel. 06 22 795 117 uitsluitend voor gebruik op dinsdag 22 mei 2012) en Ger v.d. Akker.

Aanmelden:

Met het volledig ingevulde e-mailformulier dat u vindt op de website van Delfia Batavorum, onder Excursies, vervolgens naar Aankondiging.

Max. 40 deelnemers. Leden van Delfia Batavorum hebben voorrang bij inschrijving.

Alleen als u ons niet per e-mail kunt bereiken: tel 015 – 88 93 753. Als u de boodschap achterlaat dan tenminste inspreken: uw volledige naam, telefoonnummer, adres met postcode, aantal deelnemers en aangeven of u beschikt over een geldige Museumkaart, Delftpas of Rotterdampas.

Bijdrage:

Gelieve de bijdrage € 5,00 p/p vooruit te betalen op bankrekening 587345 t.n.v. Historische Vereniging Delfia Batavorum o.v.v. EWI.

Deelname is pas zeker als er (per e-mail) is aangemeld en de bijdrage op de bankrekening is ontvangen.

Kaartenactie

U herinnert zich wellicht de dubbele kaarten met mooie pentekeningen van Hans Houtzager; zes verschillende stadsgezichten van Delft die we destijds voor € 7 per set verkochten ten bate van het Delfia Batavorumfonds. Aangezien er nog maar een paar dozen over zijn, bieden we de kaarten nu aan voor € 3 per set. Als

u ze graag thuisbezorgd (alleen binnen Delft) wilt hebben, kosten ze € 5. Naar elders kunnen ze per post worden verstuurd; porto € 2 per set.

Bent u geïnteresseerd, dan kunt u ze per email of telefonisch bestellen bij Elke Olsder: (eolsder@hotmail.com) of tel. 015-2619497. Haar banknr. is 32.75.73.708. Als het bedrag is overgemaakt, worden de kaarten geleverd of kunnen worden opgehaald.

Boekentafel

De afgelopen lezingen was er geen boekentafel, omdat er de laatste tijd weinig nieuwe boeken werden geschonken. Dus mocht u aan het opruimen zijn en boeken over Delft en omgeving een goede bestemming willen geven, denk dan aan het Delfia Batavorumfonds en de dankbare nieuwe eigenaar! U kunt contact opnemen met Elke Olsder (eolsder@hotmail.com of tel. 015-2619497). Als vervoer een bezwaar is, kan zij (in Delft en nabije omgeving) de boeken ook ophalen.

U kunt bij Elke ook oude jaargangen jaarboeken en oude nummers van 'Delf' bestellen. Uiteraard kan dit ook via de website van de vereniging.

Onderzoek naar nieuwe leden

Delfia Batavorum is een mooie vereniging die veel activiteiten onderneemt, aldus Gaby Zwinkels. Maar de vereniging kampt al een aantal jaren met een stagnerende ledengroei en een steeds ouder wordend publiek. Dit probleem wil de vereniging graag aanpakken om ook in de toekomst bestaansrecht te hebben. Gaby Zwinkels is vierdejaars studente communicatie aan de Haagse Hogeschool. Zij wil de vereniging graag helpen met het in kaart brengen van potentiële leden, zodat op korte termijn het ledenbestand met meer (jonge) Delfvenaren kan worden uitgebreid. In haar onderzoeksvoorstel heeft ze twee doelgroepen geformuleerd: nieuwe inwoners van Delft en studenten Bouwkunde van de TUDelft. In een plan van aanpak beschrijft ze hoe ze potentiële leden wil gaan benaderen. Na goedkeuring van zowel haar opleiding als van Delfia Batavorum zal het onderzoek van start gaan. Uiteindelijk zullen de resultaten moeten uitwijzen wie en op welke wijze er geïnteresseerd is in Delfia Batavorum. Tijdens de ALV van 15 mei a.s. zal Gaby haar onderzoek nader toelichten en ze hoopt dan ook wat resultaten te kunnen tonen. Eén conclusie heeft ze nu al getrokken: de verhalen van Delft moeten levendig worden gehouden, want juist deze verhalen maken van Delft een bijzondere stad.

Le Comte Publieksprijs: stem

Naast de Le Comteprijs voor de beste verfraaiing in de stad, ingesteld door Delfia Batavorum, heeft Delft op Zondag ook nog een Publieksprijs uitgelooft. Ter voorbereiding kondigt Delft op Zondag op 22 april de vijf genomineerden aan om vervolgens op 29 april groots uit te pakken met van elke genomineerde een toelichting en een foto. Aan het slot kunt u uw stem uitbrengen op de in uw ogen beste verfraaiing. Wilt u meebeslissen over de beste verfraaiingen in de stad, breng dan uw stem uit.

Open Monumentenweekend

GROEN VAN TOEN is dit jaar het thema tijdens het Open Monumentenweekend van 8 en 9 september.

De organisatie heeft voor dit Open Monumentenweekend een top tien samengesteld van parken, tuinen, hofjes enzovoort die zij onder de aandacht van het publiek wil brengen, omdat ze allemaal een bezoek waard zijn en waarover een verhaal te vertellen valt.

Ze zijn verdeeld in drie routes, te weten:

1. Route noord: Tutein-tuin, Nieuwe Plantage en 'de overkant'.
2. Route zuid: Botanische tuin, Jaffa begraafplaats, Van Heijstplantsoen, RK Begraafplaats en St. Joris groente- en fruittuinen.
3. Route privétuinen: Les Gateaux, Agnetapark, Lambert van Meertentuin, Doelentuin, Wilhelmínapark, Prinsenhofstuin en Hofje van Gratie.

Voor één dagdeel (zaterdagochtend, zaterdagmiddag of zondagmiddag) worden **vrijwilligers gezocht** die, desgewenst voorzien van de nodige informatie, bereid zijn het verhaal te vertellen over de cultuurhistorie van de betreffende tuin. In een aantal gevallen zullen zij worden bijgestaan door medewerkers van de gemeentelijke groendienst die iets vertellen over het onderhoud.

Vanwege de andere aard van de locaties dan in de vorige jaren hebben we dit jaar meer vrijwilligers nodig.

De organisatie rekent niet alleen op mooi weer, maar ook op uw spontane aanmeldingen.

Voor aanmelding en meer informatie kunt u terecht bij Louis Bracco Gartner, die Delfia Batavorum vertegenwoordigt in de Open Monumentendag Commissie van de Gemeente Delft. Tel. 015-2122411 of tabaksmuseum@ziggo.nl

Nieuwe leden

Aantal: 14

Mw. P.Y.F. Prins-van der Meulen, Delft
Hr. J.P.R. de Geest, Delft
Mw. De Geest, Delft
Hr. E. Mos, Delft
Mw. A. Kok, Delft
Mw. R. Weemaes, Delft
Mw. H. Verbeek-van Renssen, Delft
Mw. H.A.M. Wiegman, Delft
Mw. M.L. Kouwenhoven-van der Poel Clement, Delft
Mw. G.H.J. Schröder-Mostert, Delft
Hr. H. Seinstra, Delft
Mw. C. de Vree-Wagtendonk, Delft
Mw. E. Schmits-Henneveld, 's-Hertogenbosch
Hr. B. Buyens, Delft

Delftse erfgoedverenigingen

Vereniging van Vrienden van het Prinsenhof

18 april 2012, 20.15 uur

Jaarlijkse algemene ledenvergadering met aansluitend een lezing door Ria van der Meer over Maarten Tromp.

23 mei 2012, woensdagavond

Lezing over linnengoed door Sanny de Zoete. Getracht wordt deze lezing te combineren met een minitoonstelling van het door het Prinsenhof recent verworven eind 16de, begin 17de-eeuwse tafellaken.

Op een zaterdag in juni 2012 – ter afsluiting van het seizoen.

Excursie: Oranje dagje Dordrecht

Programma: Rondleiding door het geheel gerenoveerde museum Dordrecht. Oranje-wandeling door Dordrecht met o.a. bezoek aan de Grote Kerk, waar Willem van Oranje deelnam aan het Avondmaal en zijn dochter Elizabeth gedoopt werd; langs het huizencomplex van wijnkoper Matthijs Berck, waar Willem van Oranje logeerde en langs veel meer plaatsen in het historische hart van Dordt, de stad waar ook stadhouder Willem Friso feestelijk ontvangen werd in 1747.

Heen per boot vanuit Rotterdam; terug per trein.

Verre Culturen Delft

17 december 2011 t/m 3 juni 2012:

'Sarongs van Naam. Design in batik 1880-1940'. De tentoonstelling toont prachtig gedecoreerde Indo-Europese en Indo-Chinese batiks uit de collectie van Museum Nusantara.

Locatie: Museum Nusantara.

Informatie: www.verreculturendelft.nl

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
M.L. Hom
Meermanstraat 150
2614 AM Delft
Tel: 015 2126798

Banknummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl

35^e jaargang

Nieuwsbrief nummer 3

juli

2012

Terugblik Algemene Ledenvergadering

De bijeenkomst op 15 mei j.l. in het gastvrije gebouw van de Rabobank Midden-Delfland-Zuid begon direct met de uitreiking van de Le Comteprijs 2011 van Delfia Batavorum en de publieksprijs van Delft op Zondag. Dit jaar lichtte Gertjan van der Harst namens de Commissie voor de Le Comteprijs de vijf nominaties toe. De secretaris van het bestuur, Dami van Doorninck, verantwoordde de toekenning van de prijs aan de gemeente Delft voor de herplaatsing van het historische hek aan de Kantoorgracht. Aan wethouder Milène Junius werd de prijs, een Delftsblauw bord van de Porceleyne Fles, overhandigd vergezeld van een oorkonde. In haar dankwoord benadrukte de wethouder dat ook de overige nominaties van grote waarde zijn voor de stad. Het gaat hierbij om:

Het vernieuwen van de stoep en het aanbrenge van een stoephek aan de Oude Delft (de heer en mevrouw van der Kuur), de bouw van een snackkiosk bij de doorgang naar de Pieterstraat (dhr. Pham), het aanbrenge van een herinneringsplaque voor de verzetsheld Kees Chardon aan de Spoorringel (familie Vervoort) en de herinrichting van het stationsgebied Delft-Zuid (Gemeente Delft, Stadsgewest Haaglanden en Provincie Zuid-Holland). De publieksprijs ging dit jaar naar de familie Van der Kuur voor de verfraaide stoep.

In het jaarlijkse verslag van de Commissie Behoud Stadsschoon (CBS) memoreerde de vicevoorzitter van de Commissie, Janny van der Jagt, dat dit jaar veel aandacht is besteed aan het ontwerpbestemmingsplan voor de binnenstad. Na het wat sombere bericht van het vorige jaar over de effecten van onze inspanningen kon nu worden verteld dat op veel punten van kritiek, geuit door Delfia Batavorum, door het gemeentebestuur positief is gereageerd. Voorts verhaalde zij over het onderzoek dat de CBS had gedaan naar de historie van het werk van

deze commissie (zie bij CBS voor haar verslag). Deze commissie startte ruim dertig jaar geleden met mw. Willy Vos als een van de oprichters. Zij was deze avond aanwezig en ontving daarbij een welgemeend applaus. Opvallend was dat vele punten van zorg dezelfde zijn gebleven en dat periodes van positieve samenwerking met het gemeentebestuur afwisselden met meer negatieve.

De vaststelling van het financieel verslag gaf geen aanleiding tot vragen. De aftredende penningmeester werd gecompimenteerd door de voorzitter van de kascommissie, Menno Tienstra, voor de adequate financiële administratie. Het bestuur en de penningmeester werden unaniem door de vergadering gedechargeerd voor het gevoerde beleid over 2011. Ook de begroting werd aangenomen. Desgevraagd werd door het bestuur toegezegd dat volgend jaar een voorstel zal worden gedaan voor de aan te houden norm voor het eigen vermogen van de vereniging.

Bij het agendapunt benoemingen werd Marinus Hom door de vergadering benoemd als nieuwe penningmeester en Carola de Vree-van Wagendonk voor PR en communicatie. Het voorstel om de periodiek aftredende bestuursleden Joris van Bergen, Dami van Doorninck, Elke Olsder en Wilma van Giersbergen voor een derde termijn te herbenoemen, werd bij acclamatie aangenomen.

Na de jaarlijkse presentatie van het nieuwe jaarboek door Wilma van Giersbergen volgde een toelichting op een lopend onderzoek naar mogelijkheden voor de werving van nieuwe leden. Dit onderzoek werd uitgevoerd door Gabby Zwinkels als stagiaire van de Haagse Hogeschool onder begeleiding van Carola de Vree. Het ging onder meer over het bereiken van nieuwe doelgroepen en de daarvoor benodigde communicatiemiddelen, waaronder social media. In een geanimeerde discussie werden di-

verse suggesties gedaan vanuit de vergadering. Later zal over het rapport verslag worden gedaan.

Afscheid van Gé Augustinus

Tijdens de Algemene Ledenvergadering is afscheid genomen van de penningmeester, Gé Augustinus. Ook in deze vergadering werden de door hem opgestelde jaarstukken weer met algemene stemmen goedgekeurd. De kascommissie meldde bij monde van de voorzitter Menno Tienstra dat het hem een eer en genoegen was om verslag uit te brengen van de stand van de financiële administratie. Het was een genoegen omdat er niets viel aan te merken op alle aspecten van de financiële administratie. Zo is het eigenlijk alle jaren gegaan sinds zijn aantreden in 2003. Daarnaast is Gé Augustinus nog penningmeester geweest van twee lustrumcommissies, in 2005 en 2010. Daarmee waren korte communicatielijnen gelegd met het bestuur en hoefde de commissie zich geen zorgen te maken over het financieel beheer.

In zijn afscheidswaarden tot Gé Augustinus karakteriseerde de voorzitter hem als nuchter, praktisch en *to the point*. De vereniging is hem enorm veel dank verschuldigd voor het vele werk, merendeels achter de schermen. Zo verzorgde hij ook de ledenadministratie en samen met andere vrijwilligers ook de post aan de leden. Het bestuur verliest in hem een goede, loyale en kritische collega.

Blauw en Erfgoed Delft

In de vergadering van de raadscommissie Samenleving en Volkshuisvesting van 19 juni j.l. werd urenlang gesproken over het projectplan Blauw en het bedrijfsplan Erfgoed Delft e.o. De commissie toonde zich wat overvallen door de vergaande voorstellen die pas zeer recent ter kennis waren gebracht. Bij Erfgoed Delft gaat het om het maken van keuzes vanwege de aanhoudende financiële tekorten en extra bezuinigingen. Het projectplan Blauw moet tegemoet komen aan een langgekoesterde wens van de raad om een vernieuwend programma rond Delfts Blauw te realiseren waarvoor nog steeds 1,3 miljoen beschikbaar is. Erfgoed Delft heeft gekozen voor de thema's Oranje, Blauw en Stadsgeschiedenis. De permanente tentoonstellingen in de musea Lambert van Meerten en Nusantara moeten vanwege de bezuinigingen worden gesloten. Vooral dit laatste voorstel gaf veel aanleiding tot discussie, mede vanwege de minimale argumentatie.

Naast de Vereniging van Verre Culturen is bij deze vergadering ingesproken door Delfia

Batavorum. Het commentaar van de voorzitter, Joris van Bergen, bestond uit drie punten:

Ten eerste sprak hij zich positief uit over het tot stand komen van een bedrijfsplan met keuzes, zij het met grote vraagtekens over de hoge ambities bij deze beperkte middelen. Als tweede punt toonde hij gemengde gevoelens over de gemaakte keuzes: verheugd over de keuze voor Stadsgeschiedenis inclusief Oranje, die goed aansluit op ons project 'Delft schrijft geschiedenis', want dat is gericht op een nieuw veelomvattend boek over de Delftse geschiedenis. Verder begrip voor de behandeling van het thema Blauw, maar negatief over het afstoten van Nusantara. Hij bepleitte de initiatieven van de stichting Nusantara en de Vereniging van Verre Culturen een kans te geven.

Tenslotte vond de voorzitter van Delfia Batavorum het een gemiste kans dat inwoners en Delftse organisaties zo weinig betrokken zijn geweest bij het opstellen van de plannen en ook slechts summier worden genoemd. Verwacht mag worden dat een gemeentelijke overheid, die zegt bij veel onderwerpen een 'regie rol' te willen vervullen, juist die organisaties bij beleid en uitvoering betreft die zich voor aspecten van het algemeen belang inzetten. Hij gaf het college en de raad in overweging hierop meer te letten.

Inmiddels heeft de gemeenteraad op 28 juni de plannen goedgekeurd onder voorwaarde dat eerst nog alternatieven voor de presentatie van de collectie van Nusantara en het gebruik van Lambert van Meerten worden onderzocht, waarbij experts en andere partners in de stad betrokken moeten worden.

Lezingen

Maandag 17 september 2012

20.00-22.00 uur DOK Centrum / Leescafé

Openingslezing seizoen 2012/2013, samen met de Vereniging 'Vrienden van het Prinsenhof' en de vereniging 'Verre Culturen Delft'

Drs. S.H. Jongma: Archeologie in de Spoorzone; de eerste resultaten

Sinds 2010 wordt in het Delftse Spoorzonegebied een nieuwe treintunnel gebouwd. De graafwerkzaamheden die hiermee gepaard gaan, worden door Archeologie Delft intensief begeleid. In zijn lezing neemt archeoloog en projectleider Steven Jongma u mee de bouwput in op zoek naar de resten van de Delftse stadsverdediging. Op de plek waar de nieuwe tunnel komt, lag vroeger de grens van de oude binnenstad. Het archeologisch onderzoek heeft onder andere nieuwe inzichten opgeleverd over de ontwikkeling van de stadswal, verschillende waltorens en stadspoorten. Daarnaast is een

aantal bijzondere vondsten aan het licht gekomen!

Archeoloog Steven Jongma begon in 2005 in Delft met veldonderzoek en beleidswerk. Inmiddels is hij projectleider over de opgravingen in het Spoorzonegebied, en stadsarcheoloog van Delft. Samen met het team van Archeologie Delft draagt hij zorg voor de archeologie in Delft en de omliggende gemeenten Westland, Midden-Delfland en Pijnacker-Nootdorp.

Maandag 29 oktober 2012

20.00-22.00 uur DOK Centrum / Leescafé

Delfia Batavorum Lezing

J.J.P. Lamoré: Antoni van Leeuwenhoek

Antoni van Leeuwenhoek heeft in de 17de eeuw als eerste de microscopische wereld aan het licht gebracht. In een wereld met zeer uiteenlopende geestelijke stromingen en wetenschappelijke opvattingen die nog volledig geworteld waren in de Griekse Oudheid kwam Antoni van Leeuwenhoek met zijn nuchtere waarnemingen van een volledig onbekende wereld, de wereld van de microbiologie. Antoni van Leeuwenhoek was autodidact: hij had geen wetenschappelijke vorming gehad, ook beheerste hij geen andere talen, met name geen Latijn, bij uitstek dé taal van de geleerden in die tijd. Misschien heeft dit laatste wel in zijn voordeel gewerkt omdat hij zo, zonder vooroordelen, zijn opmerkelijke waarnemingen kon doen. Hij maakte zelf zijn verfijnde microscopen en zijn unieke lenzen, en liet niemand toe tot deze geheimen. Het was Reinier de Graaf die het unieke werk van Antoni ontdekte en hem vervolgens introduceerde bij de Royal Society te Londen, in die tijd een vermaard gezelschap van zeer beroemde wetenschappers. Dat heeft geresulteerd in een stroom van brieven met uitgebreide verslagleggingen van zijn waarnemingen. De spreker zal werk en leven van Antoni van Leeuwenhoek plaatsen tegen de achtergrond van de befaamde 17de eeuw.

J.J.P. Lamoré was van 1976 tot 2001 chirurg te Delft. Al in zijn jeugd was hij zeer geboeid door biologie. Door zijn studie geneeskunde en de opleiding tot chirurg verschoof deze interesse naar de achtergrond. Na zijn pensionering richtte hij een aantal studies, onder meer naar werk en leven van Antoni van Leeuwenhoek.

Donderdag 29 november 2012

20.00-22.00 uur DOK Centrum / Leescafé

Delfia Batavorum Lezing

Prof. Dr. Marijke van der Wal: Schatgraven in gekaapte brieven; een venster op het (taal)verleden.

'Ik ben 2 daage in Delft geweest en ik ben bij de capteynsvrouw geloogeert geweest en sij heeft mijn wel onthaalt, want ik heb nog pannekoek gegeete die aan boort gebakke benne en sij hebbe mijn wel gesmaakt.' Zo klinkt op 31 december 1779 de stem van Hendrikje ten Broek in de brief aan haar man, die zich aan boord van een VOC-schip bevindt. Haar brief behoort tot de ongeveer veertigduizend Nederlandse brieven, die samen met andere papieren in oorlogstijden door Engelse kaapvaarders of oorlogsschepen in beslag zijn genomen.

De herontdekte Nederlandse brievenchat staat centraal in het project Brieven als Buitonderzoek aan de Leidse Universiteit. Daar zijn wetenschappers aan het schatgraven en ontdekken zij behalve bijzondere vondsten en geheimen ook de taal van de gewone man en vrouw. Zelfs kinderbrieven duiken op. Al die persoonlijke brieven geven ons een uniek zicht op het (taal)verleden.

Prof. Dr. Marijke van der Wal is bijzonder hoogleraar Geschiedenis van het Nederlands aan de Universiteit Leiden. Zij geeft leiding aan het onderzoeksprogramma Brieven als buit. Zij publiceerde tevens *De voortvarende zeemansvrouw. Openhartige brieven aan geliefden op zee en Schatgraven in gekaapte brieven: een venster op het (taal)verleden*.

Meer informatie: www.brievenalsbuit.nl

Tot slot alvast data en voorlopige gegevens voor de lezingen in het voorjaar 2013, alle in DOK Centrum / Leescafé:

Maandag 11 februari 2013. Voorlopige titel: **De Delftse weg. De Technische Hogeschool Delft tijdens de bezetting.**

Spreker: drs. Onno Sinke

Onno Sinke (1978) studeerde geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam. Zijn doctoraalscriptie over Radio Oranje werd genomineerd voor de Nationale Scriptieprijs 2004. Sinke is promovendus aan de Rijksuniversiteit Groningen en tevens als geassocieerd onderzoeker verbonden aan het Nederlands Instituut voor Oorlogsdokumentatie (NIOD).

Donderdag 7 maart 2013. Titel: **200 jaar koninkrijk; overgang Bataafs/Franse tijd naar koninkrijk in 1813.**

Spreker: Ir E.J. Vles

Donderdag 4 april 2013. Commissie Behoud Stadsschoon verzorgt deze lezing; onderwerp volgt.

Excursies

Museum Overschie. Overschiese Dorpsstraat 136-140, 3043 CV Rotterdam Overschie

(verzamelen in het museumrestaurant).

Vrijdag **21 september** 2012: 14.00-16.30 uur.
Overschie heeft al eeuwenlang nauwe banden met Delft. De Schie begon haar bestaan in de buurt van het huidige Schiebroek als een moerassig kreekje dat, ongeveer op de plaats van het tegenwoordige Overschie, uitmondde in de toenmalige Merwede (tegenwoordig: Nieuwe Maas). In het aan dit stroompje ontstane Delft werd deze waterloop de *Delf* genoemd, waaruit we kunnen opmaken dat hij - in ieder geval gedeeltelijk - gegraven was. De eerste graafwerkzaamheden vonden misschien al plaats in de Romeinse tijd.

Wij bezoeken onder leiding van een gids het in drie panden gevestigde Museum Oud Overschie (Dorpsstraat 134: woonhuis met een grote deur in Lodewijk X-stijl; nummer 136 met een dorpswinkel, en nummer 138 met een trapgevel uit de 17de eeuw), het buitenmuseum en de Grote Kerk van Overschie.

Het halve hectare grote buitenmuseum ligt midden in het historisch centrum van Overschie. Bij het buitenmuseum horen onder andere de oude begraafplaats van Overschie, het baarhuisje, het theehuisje uit de oude pastorie-tuin en het brugwachtershuisje van de Lage Brug.

De in 1900-1901 gebouwde kerk in neogotische trant is een ontwerp van de Rotterdamse architect Bernhard Hooijkaas jr. (1856-1935). De kerk is nog geheel in oorspronkelijke staat. De karakteristieke spits, met grote en kleine uip bepaalt nog steeds het silhouet van het historische dorp Overschie. De toren werd naar het model van de eerder afgebrande kerktoren opgetrokken. Het stoere vierkantige bakstenen onderstuk is tot aan de omloop 31 meter hoog. De twee nieuwe luidklokken die in 1901 in de toren kwamen te hangen werden in december 1942 op last van Duitse bezetters weggehaald. Maar in 1946 hingen er al weer nieuwe klokken, vervaardigd door Van Bergen te Heiligerlee. De kleine klok weegt 675 kg en de grote 1100 kg. Beide klokken moesten tot ca. 1960 met de hand worden geluid.

Programma: start 14.00 uur
Verzamelen in het museumrestaurant (koffie/thee).
Rondleidingen in het museum en in de kerk;
Wandeling naar het Rijksmonument de gerestaureerde Hoge Brug.

Auto's parkeren bij de Hoge brug, aan de westzijde van de Overschiese Dorpsstraat.

De excursie wordt begeleid door Peter v Tijn (tel. 06 22 795 117 uitsluitend voor gebruik op vrijdag 21 september 2012)

Aanmelden:

Met het volledig ingevulde e-mailformulier dat u vindt op de website van Delfia Batavorum, onder Excursies, vervolgens naar Aankondiging.

Maximaal 30 deelnemers. Leden van Delfia Batavorum hebben voorrang bij inschrijving. Alleen als u ons niet per e-mail kunt bereiken: tel 015 – 88 93 753. Als u de boodschap achterlaat dan tenminste inspreken: uw volledige naam, telefoonnummer, adres met postcode, aantal deelnemers en aangeven of u beschikt over een geldige Museumkaart, Delftpas of Rotterdampas.

Bijdrage:

Gelieve de bijdrage € 5,00 p/p vooruit te betalen op bankrekening 587345 t.n.v. de penningmeester van Delfia Batavorum o.v.v. Overschie.

Deelname is pas zeker als er (per e-mail) is aangemeld en de bijdrage op de girorekening is ontvangen.

Commissie Behoud Stadsschoon

Actieplan Duurzame Monumenten

Mede-ondertekend door Delfia Batavorum

De gemeente Delft heeft met een aantal Europese steden kennisuitwisseling over Duurzame Monumenten. Het doel is oude, beschermenswaardige gebouwen en huizen met moderne technieken en toepassingen milieuvriendelijk en 'houdbaar' te maken. Er is bijvoorbeeld een nieuw soort dun glas (van Ruysdael-glas) in Delft ontwikkeld dat bijna net zo goed isoleert als dubbel glas, maar dat wel in de oude raamspinningen past.

Bedreigingen van dit moment zijn de crisis en de leegstand, die hergebruik en transformatie van leegstaand erfgoed in de weg staan. De gemeente Delft wil daarom in gesprek over de vraag hoe de herbestemming van gebouwd erfgoed kan worden gestimuleerd. Ook Delfia Batavorum is daarbij betrokken.

Onze voorzitter, Joris van Bergen, en een aantal leden van de *Commissie Behoud Stadsschoon* doen mee aan de kennisuitwisseling. Dit heeft geleid tot een Actieplan voor Delft, dat op 10 mei jl. door wethouder Milène Junius is ondertekend. Medeondertekenaars zijn behalve Delfia Batavorum, de TU Delft, het Erfgoedhuis Zuid-Holland en de Stichting de Witte Roos. Voorafgaand aan de ondertekening waren er twee studiedagen met veel genodig-

den en met de vertegenwoordigers uit alle deelnemende steden. Gezamenlijk wordt gewerkt aan aanbevelingen op Europees niveau. Het Delftse Actieplan kent een korte en lange termijn. Voor het lopende jaar is er onder meer een voorlichtingsbijeenkomst voor eigenaren van gemeentelijke monumenten over onderhoud, financiering, duurzaamheid en kennis over duurzame monumentenzorg. Aan eigenaren wordt gevraagd om duurzamer te renoveren. Bij de voorlichting wordt aangegeven wanneer er geen vergunning voor duurzame ingrepen nodig is en is er aandacht voor de herbestemming of tijdelijk gebruik van lege monumenten.

Vanuit Delfia Batavorum ondersteunen wij het Actieplan waar mogelijk en hopen dat onze leden actief aan het programma willen meewerken.

Het volledige actieprogramma is te vinden op de website van Delfia Batavorum, www.delfia-batavorum.nl Advies voor duurzaam onderhoud, renovatie of restauratie kunt u krijgen bij de gemeente Delft, Ilse Rijnveld (irijneveld@delft.nl)

Aan de evaluatie van de acties levert Delfia Batavorum inbreng. Uw ervaringen kunt u melden bij Joris van Bergen (jeivanbergen@xs4all.nl) of de Commissie Behoud Stadsschoon, Tammo Remmerswaal (stadshersteldelft@hotmail.com).

Commissie Behoud Stadsschoon schrijft geschiedenis

Bijdrage aan de Algemene Ledenvergadering van Delfia Batavorum 15 mei j.l.

De Commissie heeft zich het afgelopen jaar intensief beziggehouden met de voorbereidingen voor een nieuw Bestemmingsplan Binnenstad, waarin wordt vastgelegd wat er op het gebied van de ruimtelijke ordening wel en niet mag. We hebben deelgenomen aan de door de gemeente georganiseerde stadslabs, direct overleg gehad met de beleidsambtenaren en met de stadsbouwmeester Wytze Patijn, en uiteindelijk een zeer kritische reactie geschreven op het gepresenteerde voorontwerp.

Vanmorgen lag de reactie van de gemeente in de brievenbus in de vorm van de Nota Inspraak en Overleg, dd.26.04.2012.

Met een zekere tevredenheid kan ik u melden dat de inspraakreactie van Delfia Batavorum als enige met naam wordt genoemd. De gemeente is op meerdere punten op onze kritiek ingegaan en doet de toezegging het ontwerp aan te passen. En dan gaat het over het aanscherpen van de beschrijving van de historische stedenbouwkundige structuur, het belang van het in standhou-

den van de woonfunctie, het bebouwen van de binnenterreinen, het opnemen van de beeldbepalende bomenstructuren langs de grachten, en het niet toestaan van het overhuiven van stegen en grachten met luifels en balkons. Bij dit laatste punt staat er letterlijk: Delfia Batavorum wijst er terecht op dat dit ongewenst is!

Natuurlijk blijven er verschilpunten, maar dit is toch een goede opsteker.

Ik wil graag nog iets anders onder uw aandacht brengen. Onze commissie bestaat uit een zestal mensen dat al een aantal jaren in deze samenstelling samenwerkt, maar op de vraag hoe lang deze commissie nou al bestaat, kon niemand een goed antwoord geven. Vijfentwintig jaar, dertig jaar? Als belangrijke commissie van een historische vereniging moet je toch op zijn minst iets weten over je eigen geschiedenis. We zijn er dus ingedoken.

In een paar oude ordners, ergens op een zolder, vonden wij de doelstelling, de verslagen en jaarstukken van de eerste VIJF jaar. Mevrouw Wil Vos, die nog steeds lid is van onze vereniging, heeft al in 1978 het initiatief genomen tot het oprichten van een Commissie Behoud Stadsschoon. In januari 1979 is de eerste officiële vergadering geweest. Ook Wim Weve, actief voor de Le Comteprijs, was daar toen al bij betrokken. Wij hadden het DERTIG-jarig bestaan van onze commissie dus al in 2009 moeten vieren.....

Daar is het nu dus een beetje laat voor. Maar we waren wel verrast door de actualiteit van de doelstellingen van toen. Eigenlijk kunnen we ons in die doelstellingen nog steeds vinden. Al in het begin van het bestaan van de Commissie was de interne beleidsnota over het bouwen van 'nieuw tussen oud' aan de orde. Wel, die discussies voeren wij nog steeds. In 1982 'is er tevredenheid over de succesvolle lobby bij de gemeenteraad over het Delftse Welstandsbeleid en het instellen van een Welstandscommissie. Tot grote teleurstelling wordt er geen kandidaat namens de CBS in benoemd', aldus de notulen. Het zijn allemaal zeer herkenbare zaken. We hebben opnieuw grote moeite met het welstandsbeleid en zouden graag willen dat er met onze adviezen wat meer rekening zou worden gehouden! In januari 1984 wordt gememoreerd dat de Commissie precies vijf jaar bestaat en wat gebeurt er dan? De commissie treedt **en bloc** af, een 'decharge en masse'. Men vindt dat er na vijf jaar aardig wat is bereikt en geeft de opdracht terug aan het bestuur van DB. Bij navraag blijkt dat er vanuit het bestuur kritiek was geuit op de werkwijze van CBS, namelijk dat het teveel een **actiegroep** was geworden.....

Ook dat is herkenbaar! Die kritiek is er nu ook nog wel, een goede verstandhouding met het

gemeentebestuur is immers van belang, maar langzamerhand komt er ook van de kant van de gemeente wat meer waardering voor onze kritische opstelling en betrokkenheid bij de stad. Gelukkig werd er in 1984 weer een nieuwe commissie benoemd, maar van de jaren tot 1991 is er weinig bekend. Met ingang van 1991 verschijnen de jaarboeken waarin de jaarverslagen worden opgenomen. Er is één groot verschil met de situatie van 1984. Wij zijn met ons groepje ook al zeker vijf jaar bezig, maar wij zijn helemaal niet van plan om onze opdracht terug te geven. Integendeel, we vinden het zinnig wat wij doen en weten ons gesteund door het bestuur.

De gemeente noemt de historische stad een 'unique sellingpoint' Wij vullen die stelling graag aan: onze historische stad is uniek. En als je die mooi en gaaf houdt, blijft het een 'unique sellingpoint'. Een nuance verschil, maar wel een nuance die wij graag aandragen.

Zesmaal een *Hoed van Vermeer* uitgereikt

Delfia Batavorum belooft elk jaar havo- en vwo-leerlingen die het hoogste cijfer, een 8 of hoger, voor hun eindexamen geschiedenis hebben behaald. Degene met het hoogste cijfer ontvangt een boek bij de diploma-uitreiking. Dit jaar kregen zij het boek *De hoed van Vermeer. De Gouden Eeuw en het ontwaken van de wereldeconomie* van de Canadese historicus Timothy Brook. Het boek begint met een verhaal over zijn kennismaking met Delft toen hij als twintigjarige een fietstour maakte en, na van zijn fiets te zijn gevallen, een nacht onderdak kreeg in Delft. Hij leerde de schilderijen van Vermeer kennen en zag in de geschilderde objecten als de vilten hoed van Vermeer de wereld achter zijn schilderijen. Hij beschrijft hoe het mogelijk was dat die hoed van beverpels, een Turks tapijt en een Chinese schaal in een Delftse huiskamer terecht kwamen.

Het gaat Delfia Batavorum bij deze actie om het bevorderen van de belangstelling bij jongeren voor geschiedenis in het algemeen en die van Delft in het bijzonder.

De winnaars van dit jaar zijn: Emma van Puffelen (havo) en Susanne van der Kraan (vwo/tto) van het Grotius College. Bij het Stanislas College zijn dat Nicole Koeleman (havo) en Claire Nielsen Gerlach (vwo/gymnasium), en bij het CLD Laurens Huizer (havo) en Joram van Ketel (vwo).

Open Monumentendag/weekend Oproep

Bemensing stand Delfia Batavorum

Datum: zaterdag 8 september 2012

Plaats: Burgerzaal Stadhuis

Tijd: 10.00 – 16.00 uur

Ook dit jaar heeft Delfia op Open Monumentendag weer een stand in het Stadhuis. We zijn op zoek naar vrijwilligers die het leuk vinden om een poosje dienst te doen. Dit houdt onder andere in: verstrekken van informatie over onze vereniging en verkoop van onze publicaties. De stand wordt bemest door twee personen, waarvan één met 'ervaring'. Afhankelijk van het aantal vrijwilligers wordt een indeling gemaakt.

Voor het ideale rooster hebben we acht personen nodig. Tijdstippen: 10.00 - 11.30;

11.30 -13.00; 13.00 - 14.30 en 14.30-16.00.

We hopen van harte dat het op deze manier weer zal lukken meer bekendheid te geven aan onze vereniging en nieuwe leden te werven.

Als u belangstelling hebt, neemt u dan contact op met Elke Olsder. Als u nu nog niet weet of u op deze zaterdag beschikbaar kunt zijn, maar in principe wel op de lijst wilt staan, aarzel niet om u aan te melden. In augustus neemt Elke dan contact met u op. Reserves zijn overigens ook altijd welkom!

Elke Olsder-Toxopeus (eolsder@hotmail.com)
tel. 015-2619497)

Programma Open Monumentenweekend

GROEN VAN TOEN is dit jaar het thema van het Open Monumentenweekend van 8 en 9 september. De organisatie heeft een top tien samengesteld van parken, tuinen, hofjes enzovoort die zij onder de aandacht van het publiek wil brengen, omdat ze allemaal een bezoek waard zijn en waarover een verhaal te vertellen valt.

Ze zijn verdeeld in drie routes, te weten:

1. Route noord: Tutein-tuin, Nieuwe Plantage en 'de overkant'.
2. Route zuid: Botanische tuin, Jaffa begraafplaats, Van Heijstplantsoen, RK Begraafplaats en St. Joris groente- en fruittuinen.
3. Route privétuinen: Les Gateaux, Agnetapark, Lambert van Meertentuin, Doelentuin, Wilhelminapark, Prinsenhofstuin en Hofje van Gratie.

Nieuwe leden

Dhr. A.C. Drentje, Delft

Mw. P.A.M. Pieterse, Delft

Dhr. A.B. de Been, Delft

Mw. en dhr. J. Kolleman, Delft

Dhr. A.H. Mulder, Delft

Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretaris:
Mr.D.J. van Doorninck
Kanaalweg 10
2628 EC Delft
Tel: 015 2141950

Penningmeester:
M.L.Hom
Meermanstraat 150
2614 AM Delft
Tel: 015 2126798

Banknummer:
587345
ten name van
Delfia Batavorum
te Delft

Internet:
www.delfia-batavorum.nl
e-mail:
info@delfia-batavorum.nl
#delfiabatavorum

35^e jaargang

Nieuwsbrief nummer 4

oktober 2012

De nieuwe stadsgeschiedenis van Delft gaat er komen met uw steun.

Na enkele jaren van voor bereiding hebben de redacteuren dr. Gerrit Verhoeven en dr. Ingrid van der Vlis opdracht gekregen om te starten met het schrijven van het nieuwe standaardwerk over de geschiedenis van Delft. De door Delfia Batavorum opgerichte stichting Geschiedschrijving Delft heeft er voldoende vertrouwen in het benodigde geld bij elkaar te krijgen voor het tot stand komen van dit boek. Na een startsubsidie van de gemeente Delft is met behulp van fondsen en schenkingen van bedrijven nu ruim de helft van het benodigde bedrag van € 250.000 binnen gehaald. Wij zijn nu gestart met een actie om particulieren en natuurlijk ook de leden van Delfia Batavorum te vragen via schenkingen en leningen een belangrijke bijdrage te leveren, om dit jaar nog het resterende bedrag bij elkaar te krijgen. In de bijgevoegde brief bij deze nieuwsbrief vindt u de informatie over de diverse mogelijkheden om een bijdrage te leveren.

Wat moet het resultaat zijn? We frissen uw geheugen nog even op. In 2015 publiceren wij een prachtige, rijk geïllustreerde stadsgeschiedenis van 750 bladzijden. Deze studie bestaat uit twee delen, met de jaren rond 1670 als scheidslijn. Het eerste deel beschrijft het ontstaan van Delft en de ontwikkeling tot derde stad van Holland en centrum van de regio Delfland. Na de bloei in de eerste helft van de 17^e eeuw vormt 1670 een keerpunt. In het tweede deel gaan handel en werkgelegenheid dramatisch achteruit en teert Delft op de eerder opgebouwde rijkdom. Maar in de 19e eeuw vindt Delft zich opnieuw uit met de vestiging van opleidingen voor militaire en burgerlijke ingenieurs en later van techniek-gerelateerde bedrijven zoals de Gist en Calvé. In de 20e eeuw verschuift het accent naar de kennisintensieve bedrijvigheid en wordt Delft een interessante

en levendige stad voor wie er wonen en werken, maar ook voor bezoekers. De boeken die eerder over Delft geschreven zijn hebben een meer fragmentarisch karakter of zijn al heel oud. Zoals bekend heeft archeologisch onderzoek veel nieuw materiaal opgeleverd en is het ook zeer de moeite waard om talloze deelstudies die in de afgelopen 20 jaar zijn verschenen te integreren in een samenhangend verhaal.

Wij verwachten met dit boek bewoners en bestuur op een leesbare en wetenschappelijk verantwoorde wijze te laten zien waarom zij trots kunnen zijn op hun stad. Voor het onderwijs is dan een degelijk overzicht beschikbaar waarop lessen en excursies kunnen worden gebaseerd. Bezoekers krijgen de mogelijkheid zich vooraf of achteraf te verdiepen in de geschiedenis van een van de mooiste steden van Nederland.

Voor buitenlandse relaties van bedrijven en organisaties en toeristen zal ook nog een Engelstalige samenvatting worden vervaardigd. Voor meer informatie verwijzen wij ook naar de website van Delfia Batavorum waarin u op de hoogte wordt gehouden van de voortgang van dit boekproject. Daar vindt u ook de namen van de bestuursleden van de stichting Geschiedschrijving Delft en van de leden van het Comité van Aanbeveling.

Let op: wijziging bijwonen lezingen in DOK

Er is een wijziging opgetreden voor het bijwonen van de Delfia Batavorum Lezingen in DOK. De staf van de Openbare Bibliotheek DOK wil namelijk graag weten op hoeveel mensen ze op zo'n lezingenavond kan rekenen. Omdat ook niet-leden welkom zijn, is het van belang dat belangstellenden, (ook leden van DB), zich voortaan aanmelden, zodat Delfia in elk geval genoeg plaatsen kan reserveren voor de eigen leden. Dit geldt ook al voor de eerstvolgende lezing van 29 oktober.

U kunt zich aanmelden via www.dok.info/agenda (aangeven dat u lid bent van Delfia Batavorum). Dit kan ook telefonisch: 015-212 34 50, kies 3 voor reserveren.

Lezingen

Maandag 29 oktober 2012

20.00-22.00 uur DOK Centrum / Leescafé
Delfia Batavorum Lezing
J.J.P. Lamoré: Antoni van Leeuwenhoek.

Antoni van Leeuwenhoek heeft in de 17de eeuw als eerste de microscopische wereld aan het licht gebracht. In een wereld met zeer uiteenlopende geestelijke stromingen en wetenschappelijke opvattingen die nog volledig geworteld waren in de Griekse Oudheid kwam Antoni van Leeuwenhoek met zijn nuchtere waarnemingen van een volledig onbekende wereld, de wereld van de microbiologie. Antoni van Leeuwenhoek was autodidact: hij had geen wetenschappelijke vorming gehad, ook beheerste hij geen andere talen, met name geen Latijn, bij uitstek dé taal van de geleerden in die tijd. Misschien heeft dit laatste wel in zijn voordeel gewerkt omdat hij zo, zonder vooroordelen, zijn opmerkelijke waarnemingen kon doen. Hij maakte zelf zijn verfijnde microscopen en zijn unieke lenzen, en liet niemand toe tot deze geheimen. Het was Reinier de Graaf die het unieke werk van Antoni ontdekte en hem vervolgens introduceerde bij de Royal Society te Londen, in die tijd een vermaard gezelschap van zeer beroemde wetenschappers. Dat heeft geresulteerd in een stroom van brieven met uitgebreide verslagleggingen van zijn waarnemingen. De spreker zal werk en leven van Antoni van Leeuwenhoek plaatsen tegen de achtergrond van de befaamde 17de eeuw.

J.J.P. Lamoré was van 1976 tot 2001 chirurg te Delft. Al in zijn jeugd was hij zeer geboeid door biologie. Door zijn studie geneeskunde en de opleiding tot chirurg verschoof deze interesse naar de achtergrond. Na zijn pensionering richtte hij een aantal studies, onder meer naar werk en leven van Antoni van Leeuwenhoek.

Donderdag 29 november 2012

20.00-22.00 uur DOK Centrum / Leescafé
Delfia Batavorum Lezing
Prof.dr. Marijke van der Wal: Schatgraven in gekaapte brieven; een venster op het (taal)verleden.

‘Ik ben 2 daage in Delft geweest en ik ben bij de capteynsvrouw geloogeert geweest en sij heeft mijn wel onthaalt, want ik heb nog pannekoeke geete die aan boort gebakke benne en sij

hebbe mijn wel gesmaakt.’ Zo klinkt op 31 december 1779 de stem van Hendrikje ten Broek in de brief aan haar man, die zich aan boord van een VOC-schip bevindt. Haar brief behoort tot de ongeveer veertigduizend Nederlandse brieven, die samen met andere papieren in oorlogstijden door Engelse kaapvaarders of oorlogsschepen in beslag zijn genomen. De herontdekte Nederlandse brievenschat staat centraal in het project Brieven als Buitonderzoek aan de Leidse Universiteit. Daar zijn wetenschappers aan het schatgraven en ontdekken zij behalve bijzondere vondsten en geheimen ook de taal van de gewone man en vrouw. Zelfs kinderbrieven duiken op. Al die persoonlijke brieven geven ons een uniek zicht op het (taal)verleden.

Prof.dr. Marijke van der Wal is bijzonder hoogleraar Geschiedenis van het Nederlands aan de Universiteit Leiden. Zij geeft leiding aan het onderzoeksprogramma Brieven als buit. Zij publiceerde tevens *De voortvarende zeemannsvrouw. Openhartige brieven aan geliefden op zee* en *Schatgraven in gekaapte brieven: een venster op het (taal)verleden*.
Meer informatie: www.brievenalsbuit.nl

Maandag 11 februari 2013

20.00 uur DOK Centrum / Leescafé
Delfia Batavorum Lezing
Dr. Onno Sinke: De Delftse weg. De Technische Hogeschool Delft tijdens de bezetting.

Duitse wetenschappers werkten voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog nauw samen met het naziregime zonder zich zorgen te maken over de militaire of morele consequenties van hun werkzaamheden. Speciaal in de technische wetenschappen konden de gevolgen groot zijn. Technici maakten tijdens de oorlog de meest barbaarse kanten van het nationaalsocialisme mogelijk zoals de gaskamers en de V-1 en V-2, de eerste raketten die werden afgeschoten op Engelse steden. Onno Sinke laat zien hoe ver de Duitsers gingen om het beleid van de enige Technische Hogeschool in Nederland te beïnvloeden en beschrijft de reactie van de Delftse docenten en studenten op de Duitse maatregelen.

Onno Sinke (1978) studeerde geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam. Hij is als post-doc verbonden aan de Technische Universiteit Delft. Hij promoveerde in 2009 aan de Rijksuniversiteit Groningen op een proefschrift over Radio Oranje.

Donderdag 7 maart 2013

20.00 uur DOK Centrum / Leescafé

Ir. E.J. Vles: 200 jaar koninkrijk.

We vieren in het jaar 2013 het 200-jarig bestaan van het Koninkrijk der Nederlanden. Hoewel over de exacte datum van de stichting van ons koninkrijk de meningen uiteen kunnen lopen, is het zonder twijfel waar dat in november 1813, met de terugkomst van een prins uit het huis Oranje Nassau, ons land een geheel nieuwe, zelfstandige fase van zijn geschiedenis is ingegaan. Om die gebeurtenis op waarde te kunnen schatten is echter ook enige kennis gewenst van de diepgaande veranderingen, die zich in de dertig daaraan voorafgaande jaren in ons land hadden afgespeeld.

De inleider, Ir. E.J. Vles, is amateurhistoricus. Hij heeft zijn aandacht in het bijzonder gericht op ons land gedurende de Bataafs-Franse tijd. Van zijn hand verschenen, naast 'Twee weken in November', dat de gebeurtenissen van november 1813 beschrijft, ook biografieën over Pieter Paulus en over Alexander Gogel, beiden vooraanstaande staatslieden tijdens de Bataafse Republiek.

Donderdag 4 april 2013

De Commissie Behoud Stadsschoon verzorgt deze lezing; onderwerp volgt.

Excursies

Excursie naar Directeurswoning begraafplaats Jaffa

19 oktober 2012: 10.30 - 11.30

Deze bijeenkomst is uitsluitend bedoeld voor leden van Delfia Batavorum. Door de uitvaartvereniging de Laatste Eer wordt een presentatie gegeven in en over de directeurswoning.

De directeurswoning heeft cultuurhistorische waarde als onderdeel van een begraafplaats die een goed beeld geeft van de geschiedenis van de teraardebestelling in Nederland in de tweede helft van de negentiende eeuw en het begin van de twintigste eeuw. De begraafplaats heeft een stedenbouwkundige betekenis vanwege de aanleg in een het stedelijk gebied. Er is sprake van 'ensemblewaarde' omdat tussen de directeurswoning en de begraafplaats een visuele en functionele samenhang is. De woning heeft bovendien architectuurhistorische waarde vanwege de voor die tijd karakteristieke vormgeving en detaillering.

De woning is gerestaureerd en in januari 2012 opgeleverd.

Maximaal 10 deelnemers.

Aanmelden:

Via het aanmeldingsformulier van Delfia Batavorum of via de e-mail gericht aan: delfia-batavorum@vantijn.nl. Vergeet niet in te vullen: onderwerp 'Excursie Jaffa' en uw gegevens: naam, adres, telefoonnummer/GSM en aantal deelnemers.

Alleen als u ons niet per e-mail kunt bereiken: tel 015 – 88 93 753.

Als u de boodschap achterlaat dan tenminste inspreken: uw volledige naam, telefoonnummer, adres met postcode, aantal deelnemers en aangeven of u beschikt over een geldige Museumkaart, Delftpas of Rotterdampas.

Bijdrage:

Gelieve de bijdrage € 5,00 p/p vooruit te betalen op bankrekening 587345 t.n.v. de penningmeester van Delfia Batavorum o.v.v. Jaffa. Deelname is pas zeker als er (per e-mail) is aangemeld en de bijdrage op de girorekening is ontvangen.

Commissie Behoud Stadsschoon

Intieme sfeer Doelenplein bedreigd door grote bouwwerken.

De Commissie Behoud Stadsschoon had de afgelopen periode haar handen vol aan een klein gebied in de historische binnenstad, het Doelenplein. Als een duveltje uit een doosje verscheen in de Stadskrant de vergunningaanvraag voor het plaatsen van een kunstobject op deze plek, genaamd National Treasure.

Wat zou dat zijn? Een kleine zoektocht bracht het volgende: een gigantische schemerlamp van 4 ½ m hoog, voorzien van een wijde, kunststoffen lampenkap, die op het breedste punt een doorsnee van circa 2 ½ m heeft. De voet, in de vorm van een grote enigszins bolle vaas, is van keramiek met gekleurde patronen in/onder de glazuurlaag.

De lamp stond opgesteld op het Lange Voorhout in Den Haag, als onderdeel van de jaarlijkse beeldtentoonstelling. Ze kwam er op het brede Lange Voorhout met zijn oude, hoge bomen mooi tot haar recht. De ontwerper is een Chinese kunstenaar, die enige tijd bij de Delftse Porceleyne Fles gewerkt heeft (artist in residence). Met dit object legt hij een link naar het Delftse verleden, toen er in de stad veel aardewerkfabrieken waren.

Het was niet goed voorstelbaar dat deze enorme lamp het kleine Doelenplein zou gaan opleuren, maar dat bleek toch wel degelijk de bedoeling te zijn. De stad had het kunstobject aangekocht en het Doelenplein ervoor aangewezen. Als Commissie Behoud Stadsschoon vinden wij de lamp overdreven groot voor het Doelenplein, dat weliswaar ook bomen heeft, maar toch onvergelijkbaar is het Lange Voorhout. Er zijn ook nog twee terrassen op het pleintje. Daartussen moest de lamp verrijzen, zodat er als het ware een te volle huiskamer zou ontstaan. Het Doelenplein heeft een intieme sfeer, een belangrijke factor voor de ruimtelijke kwaliteit van deze open plek in de stadsbebouwing.

Om onze zienswijze duidelijk te maken, schreef CBS een brief aan B&W. Een afschrift ging naar de Commissie voor Welstand en Monumenten, die echter van oordeel was dat de grote schemerlamp hier wel op haar plaats zou zijn. Alleen niet in het midden ('dat doe je in je huiskamer ook niet'), maar aan de zijkant. Vanuit het midden gerekend, is dat een stukje naar het noorden, waar een voetpad loopt. De commissie heeft zelfs de moeite genomen ter plekke te gaan kijken.

De commissie stuurde deze gedachte – niet in het midden, maar opzij – als advies naar het college. Het resultaat was dat de vergunningaanvraag werd ingetrokken en dat er een nieuwe werd gepubliceerd. Dus heeft de CBS haar

zienswijze opnieuw ingestuurd. Zonder resultaat. In de vergunning, die inmiddels is verleend, wordt melding gemaakt dat onze zienswijze niet is bekeken. En dat wij desgewenst bezwaar kunnen maken bij B&W, die dan advies gaat vragen aan de Adviescommissie voor Bezwaarschriften, die ons bezwaar weer naar B&W stuurt met het verzoek er een verweer op te schrijven, waarna wij worden uitgenodigd op een zitting van de Adviescommissie om onze reactie op het verweer te geven.

Wij denken nu na over een bezwaarschrift. Lastig. Sinds er nieuwe vergunningregels zijn (Wabo) kunnen er bij bepaalde vergunningaanvragen geen 'zienswijzen' meer worden gegeven, alleen nog 'meningen'. Waarom een zienswijze niet als een mening kan worden gezien, is ons onbekend.

Intussen was er in de Stadskrant ook nog een vergunningaanvraag gepubliceerd voor een 'verwijderbare parasol' op één van de terrassen op het Doelenplein. Er leek weinig reden tot argwaan, maar het bleek te gaan om een soort overkapping met een oppervlak van 63 m² en een hoogte van 4 meter. Het dak (niet van dakpannen maar van doek) zou 1.60 m hoog worden. Ook dat zou onze inziens een forse aantasting zijn van de kleine open ruimte. En stel je voor dat andere ondernemers zich zouden laten inspireren, waardoor er op veel meer terrassen zulke 'open schuren' zouden gaan verrijzen!

De Commissie Behoud Stadsschoon vindt dit onacceptabel. Ze was te laat met het indienen van een zienswijze (of mening) zodat ze inderdaad de bezwaarprocedure is ingestapt. Op de zitting van de Adviescommissie voor Bezwaarschriften bleek echter dat de vergunningverlening in strijd was met de voorschriften die bij de Wabo horen, de regels van het Besluit Omgevingsrecht. In dit geval had de overkapping niet groter mogen worden dan 50 m². Om die reden kon de Adviescommissie ons bezwaar (en dat van omwonenden) niet in behandeling nemen. De aanvrager van de vergunning heeft het college van B&W ten slotte gevraagd de vergunning in te trekken, en dat is ook gebeurd.

Bruggetje

Ten slotte nog een uitstapje naar het buitengebied van de stad, de Schieweg, waar langs de Schie een jaagpad loopt. In dit jaagpad is ter hoogte van een oud gemaal een bruggetje over een watertje aangelegd, dat vroeger een directe relatie had met het gemaal. Omdat de wallekant van de Schie moet worden opgeknapt, leek het de provincie beter om het watertje dicht te gooien en het bruggetje te slopen.

Maar dit bruggetje vormt in het landschap nou juist een buitengewoon aardig element.

Het is een oud bouwwerkje met aan de waterkant een hele lage brugleuning, bedoeld voor het soepel geleiden van touw, waarmee schepen door paarden (soms ook door mensen) werden voortgetrokken. Het oude gemaal is al enige tijd een gemeentelijk monument. In een poging om de sloop tegen te houden heeft de Commissie Behoud Stadsschoon nu ook voor het bruggetje de monumentenstatus aangevraagd. Inmiddels hebben wij mondeling vernomen dat het mag blijven. Onderzocht wordt nog op welke wijze ook de toekomst ervan gewaarborgd kan blijven.

Enquête Excursiecommissie

De Excursiecommissie is voortdurend op zoek naar mogelijkheden voor een uitje of een dagtocht voor de leden. Om zoveel mogelijk de smaak en de voorkeur van iedereen aan bod te laten komen, zou het fijn zijn als u wilt meedenken. Kunt u per e-mail ideeën aanreiken voor mogelijke excursies? Het mag in Delft zijn, in de naaste omgeving van Delft, in Nederland en in het buitenland.

Uw reacties, voorzien van een duidelijke beschrijving, zullen worden meegenomen bij het opstellen van het activiteitenplan. U kunt uw reactie, tot uiterlijk 1 november 2012, per e-mail inzenden naar:

delfia-batavorum@vantijn.nl.

Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

Verkoop (jaar)boeken ten bate van het Delfia Batavorumfonds

De meesten van u zullen bekend zijn met de 'boekentafelverkoop' tijdens lezingen. Om meer mensen op de hoogte te brengen, kunt u via de website de boekenlijst raadplegen én bestellen. Alle jaarboeken zijn nog voorradig vanaf 1992 t/m 2011, met uitzondering van 2003.

Prijzen: jaargang 2011: € 8,00; jaargang 2010: €5,00; voorgaande jaren € 2 per stuk; een complete set t/m 2010: € 25,00.

De mooie pentekeningen van Hans Houtzager zijn ook nog verkrijgbaar voor € 3 per set van 6 dubbele kaarten met envelop.

Exemplaren van het tijdschrift 'Delf' vanaf 2008 kosten € 2,50 per stuk.

De boeken zijn allemaal gedoneerd door leden die ze een goede herbestemming wilden geven. Mocht u niets willen kopen, maar wel een goed doel zoeken voor uw boeken over Delft en omgeving, dan kunt u dat natuurlijk ook laten weten (eolsder@hotmail.com of tel. 015-2619497). U maakt er medeleden blij mee en spekt tevens het fonds!

Ter illustratie: op monumentendag in het stadhuis bracht de verkoop € 280,00 op en bij de lezing over de archeologie van de spoorzone op 17 september € 75,00.

Dus: alle gulle gevers hartelijk dank!

Delfia Batavorum op Twitter

Ook een historische vereniging als Delfia Batavorum gaat met haar tijd mee. Daarom is onze vereniging vanaf heden te vinden op het medium Twitter op internet. Daar plaatsen we berichtjes over onze activiteiten en kunnen mensen ons volgen die daar belangstelling voor hebben. Voor de gebruikers van twitter: u vindt ons via @delfiabatavorum of via #delfiabatavorum. Meld u nu aan als volger!

Nieuwe leden

De volgende personen zijn de afgelopen periode lid geworden van Delfia Batavorum:

- dhr. en mw J.M. van Reenen
- dhr. J. Doorduijn
- mw J.M.M.C. Claassen
- dhr. F.X.M. Elshof
- dhr. B. van Dorp
- dhr. J. van der Hoek
- dhr. en mw G. Lodewijks-Templeton

Het bestuur heet hen allen van harte welkom bij onze vereniging.